

འབྲུག་གི་སྒོ་ནོར་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༤ ཅན་མ།

The Livestock Act of Bhutan 2026

ཚགས་དཔོན།
SPEAKER

འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས།
PARLIAMENT OF BHUTAN
THIMPHU

ཨེས་མི-༤/ 00༩༡༩

སྤྱི་ཚེས་ ༡༣-༠༩-༢༠༡༤ ལུ།

༣ མི་རྒྱུ་མོ་ནམ་དང་སྒོ་མོ་ཐོན་པོ་མཚོག་ལུ། ལུ་དོན་ འདི་ནི་ འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་བཞི་པའི་ཚོགས་ཐེངས་ ༥ པའི་ནང་ལས་
ཆ་འཛིག་གྲུབ་ཡོད་པའི་ འབྲུག་གི་སྒོ་མོ་ཐོན་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༤ ཚན་མ་དེ་ གནམ་ལོ་མེ་པོ་རྟ་ལོ་རྒྱུ་ ༥ པའི་ཚེས་ ༡༣ ལུ་
བསྟར་སྤྱོད་ཀྱི་ བཀའ་གྲོལ་གནང་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ དེར་ལྷན་ཁག་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ ཚུལ་མཐུན་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ་པའི་སྟན་
སྒོན་དུ། གནམ་ལོ་མེ་པོ་རྟ་ལོ་རྒྱུ་ ༥ པའི་ཚེས་ ༢༩ ལུ།

153
(ལུང་བསྟན་རྟོ་རྒྱུ་)

འདམ་

༡. འབྲུག་མངའ་བདག་ཀྲུལ་པའི་ དག་ཤོས་གཟིམ་དཔོན་མཚོག་ལུ་ སྟན་སྒོན་ཆེད།
༢. གཞུང་སྐྱོང་དབུ་ཁྲིད་པ་ འབྲུག་གི་མི་རྒྱུ་ཐོན་ཆེན་མཚོག་ལུ་ སྟན་འབུལ།
༣. དང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེའི་དབུ་ཁྲིད་པ་ མི་རྒྱུ་ཐོན་ཆེན་མཚོག་ལུ་ སྟན་འབུལ།
༤. ཀྲུལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ མི་རྒྱུ་ཐོན་ཆེན་མཚོག་ལུ་ སྟན་འབུལ།
༥. ལྷན་གཞུང་མི་རྒྱུ་ཐོན་ཆེན་མཚོག་ལུ་ སྟན་འབུལ།
༦. མི་རྒྱུ་ཐོན་ཆེན་མཚོག་ལུ་ སྟན་འབུལ།
༧. འབྲུག་གི་ཚོད་དཔོན་ཡོངས་ཁབ་ལུ་ སྟན་འབུལ།
༨. ལྷན་གཞུང་དབུ་ཁྲིད་ལུ་ སྟན་འབུལ།
༩. མོ་ནམ་དང་སྒོ་མོ་ཐོན་ལྷན་ཁག་གི་དབུ་ཁྲིད་ལུ་ དང་ལེན་ཆེད།

Contents

Title	Page No.
Preamble.....	1
CHAPTER I.....	2
PRELIMINARY.....	2
Title.....	2
Commencement.....	2
Extent	2
Repeal.....	2
Saving	2
Objectives.....	3
CHAPTER II.....	3
GOVERNANCE AND INSTITUTIONAL ARRANGEMENT.....	3
General Responsibilities.....	3
Powers and Functions of the Ministry.....	4
Powers and Functions of the Department.....	6
Powers and functions of the Regulatory Authority.....	8
Power to Inspect.....	10
Power to Search with Warrant.....	11
Search of a Vehicle, Conveyance, or Aircraft.....	11
Search of a Person.....	11
Power to Seize, confiscate, and Dispose.....	12
CHAPTER III.....	13
ANIMAL WELFARE, MANAGEMENT AND PROTECTION.....	13
Animal Welfare.....	13
Compassion to Animal.....	14

དཀར་ཆག

དོན་ཚན།

ཤོག་གྲངས།

ངོ་སྟོན།	༡
ལེའུ་ ༡ པ།	༡
སྟོན་བརྗོད།	༡
མཚན་གནས།	༡
འགོ་འཇུག་སྒྲི་ཆོས།	༡
ཁྱབ་ཚད།	༡
ཆ་མེད།	༡
རང་འཇགས།	༡
དམིགས་གཏད།	༡
ལེའུ་ ༡ པ།	༡
གཞུང་སྐྱོང་དང་གཞུག་སྡེའི་སྤྱི་ཆ།	༡
སྤྱི་བཏང་འགན་ཁུར།	༡
ལྷན་ཁག་གི་དབང་ཆ་དང་ལཱ་འགན།	༢
ལས་ཁུངས་ཀྱི་དབང་ཆ་དང་ལཱ་འགན།	༤
ཚད་འཛིན་དབང་ཆ་དང་གྲུ་དབང་ཆ་དང་ལཱ་འགན།	༡
ཞིབ་དཔྱད་འབད་ནིའི་དབང་ཆ།	༡༠
ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་འཕྲིན་དང་འཁྲིལ་ འཛོལ་ཞིབ་འབད་ནིའི་དབང་ཆ།	༡༡
སྤྱི་འཁོར་ ཡང་ན་ འབྲེན་འཁོར་ དེ་ལས་ གནམ་གྱ་ནང་འཛོལ་ཞིབ།	༡༡
མིའི་འཛོལ་ཞིབ།	༡༡
བཅན་ལེན་དང་ གཞུང་བཞེས་ དེ་ལས་ མཇུག་སྤྱིལ་གཏང་ནིའི་དབང་ཆ།	༡༢
ལེའུ་ ༡ པ།	༡༢
སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ་དང་ འཛིན་སྐྱོང་ དེ་ལས་ སྤྱང་སྐྱོབ།	༡༢
སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ།	༡༢
སེམས་ཅན་ལཱ་སྤྱིང་རྒྱུ།	༡༢

Sport, Animal Show and Entertainment.....	14
Animal Welfare Organization.....	14
CHAPTER IV.....	15
ANIMAL POPULATION CONTROL AND MANAGEMENT.....	15
Pet Animal.....	15
Breeding and Training of Pet Animal.....	15
Managing Feral, Aggressive and Stray Animal.....	16
CHAPTER V.....	16
ANIMAL BREEDING, GENETICS AND FARM.....	16
Animal Breeding.....	16
Breeding System.....	16
Animal Farm.....	17
Biosecurity Measures in Animal Farm.....	17
Reproductive Biotechnology Practices.....	18
Animal Identification System.....	18
CHAPTER VI.....	19
ANIMAL HEALTH AND PRODUCTION SERVICES.....	19
Animal Service Centre.....	19
Veterinary Clinical Services.....	19
Nutrition Services.....	19
Registration and Designation of Laboratory.....	20
Monitoring of Laboratory Information.....	20
CHAPTER VII.....	20
DISEASE PREVENTION AND CONTROL.....	20
Notifiable Diseases.....	20

ཅེད་རིགས་དང་ སེམས་ཅན་གྱི་ལྷན་མོ་ དེ་ལས་ སློབ་འཁོར་རིམ།	༡༩
སེམས་ཅན་པན་བདེ་འདུས་ཚྭ་གས།	༡༩
ལེའུ་ ༩ པ།	༡༥
སེམས་ཅན་གྱི་གངས་ལྗོངས་ཚད་འཛིན་དང་ འཛིན་སྐྱོང་།	༡༥
གཙུག་པའི་སེམས་ཅན།	༡༥
གཙུག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་དང་ སྐྱོང་བཅུ།	༡༥
རིད་གས་འཕྱར་བཅུ་དང་ རྟག་རྒྱུ་ཅན་ དེ་ལས་ སྤྱང་འབྱུང་སྤྱོད་མི་ སེམས་ཅན་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་།	༡༦
ལེའུ་ ༡༠ པ།	༡༦
སེམས་ཅན་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་དང་ རིགས་མཚན་ དེ་ལས་ གསོ་སྐྱོང་ཁང་།	༡༦
སེམས་ཅན་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི།	༡༦
རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་འདི་རིམ་ལུགས།	༡༦
སེམས་ཅན་གསོ་སྐྱོང་ཁང་།	༡༧
སེམས་ཅན་གསོ་སྐྱོང་ཁང་ནང་སྤྱི་ཕྱན་ཉེན་སྲུང་།	༡༧
སྤྱི་འཕེལ་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཕྱན་འཕུལ་རིག་ལམ་ལུགས།	༡༨
སེམས་ཅན་ངོས་འཛིན་རིམ་ལུགས།	༡༨
ལེའུ་ ༡༡ པ།	༡༩
སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཐོན་སྐྱོད་ཞབས་རྟོག།	༡༩
སེམས་ཅན་ཞབས་རྟོག་ལྟེ་བ།	༡༩
སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་སྤྱི་བཅོས་ཞབས་རྟོག།	༡༩
ཟས་བཅུད་ཞབས་རྟོག།	༡༩
བརྟག་དཔྱད་ཁང་གི་ཐོ་བཀོད་དང་ངོས་འཛིན།	༢༠
བརྟག་དཔྱད་ཁང་གི་ལྟ་རྟོག།	༢༠
ལེའུ་ ༡༢ པ།	༢༠
ནད་གཞི་སློན་འགོག་དང་ བཀག་འཛིན།	༢༠
ཉེན་བརྒྱུད་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི།	༢༠

Disease Preparedness and Response Plan.....	21
Emerging Diseases.....	21
Animal Disease Surveillance.....	22
Early Warning System.....	22
Outbreak of Animal Disease at the National Level.....	22
Measures to Prevent Outbreak of Disease.....	23
Duty to report.....	23
Disease Outbreak Response.....	24
Movement Control.....	24
Destruction of Animal, Animal Product, Animal feed and Animal-related items.....	25
Disposal of Culled or Dead Animal.....	25
CHAPTER VIII.....	26
ANIMAL PRODUCT.....	26
Compliance.....	26
Packaging and Labelling.....	26
Transportation.....	27
Product Traceability and Recall.....	27
Establishment of Abattoir or Processing Facility.....	28
Establishment and Operation of Meat Shop.....	28
Medical Fitness Certificate.....	28
Food Handler's License	29
Revocation.....	29
Report.....	29

ནད་གཞིའི་མ་སྒྲིག་དང་གདོང་ལེན་འཆར་གཞི།	༡༡
འབྱུང་བཞིན་པའི་ནད་གཞི།	༡༡
སེམས་ཅན་ནད་གཞི་ལྟ་རྟོག།	༡༡
འགོ་ཐོག་ཉེན་བརྩེ་རིམ་ལུགས།	༡༡
རྒྱལ་ཡོངས་གནས་ཚད་ལུ་ནད་གཞི་བྱབ་སྤེལ།	༡༡
ནད་གཞི་བྱབ་སྤེལ་ལས་སྡོམ་འགོག་འབད་ནིའི་ཐབས་ལམ།	༡༣
སྙན་ཁུ་འབད་ནིའི་འགན་ཁུར།	༡༣
ནད་གཞི་བྱབ་སྤེལ་གྱི་གདོང་ལེན།	༡༤
འགྲལ་སྦྱོང་བཀག་འཛིན།	༡༤
སེམས་ཅན་ སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་དང་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་དང་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ ཅད་དོས་གྱི་གཏོར་བཤེགས།	༡༥
སེམས་ཅན་གདམ་བསད་འབད་མི་ ཡང་ན་ ཤི་ཡོད་མི་ཚུ་མཚུགས་སྤེལ་གཏང་ནི།	༡༥
ལེའུ་ ༡ པ།	༡༦
སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད།	༡༦
ཁྲིམས་ལུ་གནས་པ།	༡༦
སྐམ་རྒྱུ་ནི་དང་ཁ་ཡིག་བཏགས་ནི།	༡༦
སྤེལ་འབྲེན།	༡༧
ཐོན་སྐྱེད་རྩིས་འཛོལ་དང་ ལོག་བསྐྱུ་ལེན་འབད་ནི།	༡༧
སེམས་ཅན་གསལ་ཁང་ ཡང་ན་ ལས་སྡོམ་མཐུན་རྒྱུ་གཞི་བཙུགས།	༡༨
ག་ཁང་གཞི་བཙུགས་དང་ལས་སྦྱོང།	༡༨
གསོ་བའི་བདེ་ཁམས་ལག་བྱེད།	༡༨
བཟའ་འབྱུང་འཛིན་སྦྱོང་པའི་ཆོག་ཐམ།	༡༩
ཆ་མེད།	༡༩
སྙན་ཁུ།	༡༩

CHAPTER IX.....	29
ANIMAL FEED.....	29
Manufacture of Animal Feed.....	29
Import of Animal Feed.....	30
Revocation.....	30
Packaging and Labelling.....	30
Storage and Transportation.....	30
Safety and Quality.....	30
Traceability, Recall and Disposal of Animal Feed.....	31
Distributor.....	32
CHAPTER X.....	32
IMPORT AND EXPORT.....	32
Import Requirement.....	32
Import Restriction and Prohibition.....	33
Import Inspection.....	33
Animal Quarantine.....	34
Release of quarantined animal.....	35
Export Certification.....	35
Revocation of Certificates.....	36
CHAPTER XI.....	36
RESEARCH AND DEVELOPMENT.....	36
Conduct of research.....	36
Research involving Live Animal.....	36
CHAPTER XII.....	37
OFFENCE AND PENALTY.....	37

ལེའུ་ ༩ པ།	༢༩
སེམས་ཅན་གྱི་ཆག།	༢༩
སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་བཅོ་སྟུན།	༢༩
སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ནང་འབྲེན།	༣༠
ཆ་མེད།	༣༠
སྐམ་རྒྱུ་ནི་དང་ཁ་ཡིག་བཏགས་ནི།	༣༠
བསལས་མཛོད་དང་སྐྱེལ་འབྲེན།	༣༠
ཉེན་སྲུང་དང་སྐྱེལ་ཚད།	༣༠
སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ རྩེ་འཛོལ་ ལོག་བསྐྱེལ་ལེན་འབད་ནི་ དེ་ལས་ མཚུགས་སྐྱེལ་གཏང་ནི།	༣༡
བཀའ་སྐྱེལ་འབད་མི།	༣༡
ལེའུ་ ༡༠ པ།	༣༡
ནང་འབྲེན་དང་ཕྱིར་ཚོང་།	༣༡
ནང་འབྲེན་དགོས་མཁོ།	༣༡
ནང་འབྲེན་ཚད་འཛིན་དང་ བཀའ་དམ།	༣༣
ནང་འབྲེན་ཞིབ་དཔྱད།	༣༣
སེམས་ཅན་རྩུར་བཞག།	༣༤
རྩུར་བཞག་ནང་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་གཏང་ནི།	༣༥
ཕྱིར་ཚོང་གི་དོ་སྦྱོར་ལག་ཁྱེར།	༣༥
དོ་སྦྱོར་ལག་ཁྱེར་ཆ་མེད།	༣༦
ལེའུ་ ༡༡ པ།	༣༦
ཞིབ་འཛོལ་དང་གོང་འཕེལ།	༣༦
ཞིབ་འཛོལ་འབད་ནི།	༣༦
སེམས་ཅན་གསོན་པོའི་ཞིབ་འཛོལ།	༣༦
ལེའུ་ ༡༢ པ།	༣༧
གཞོན་འགོལ་དང་ཉེས་བྱ།	༣༧

Establishment without approval.....	37
Non-Compliance.....	38
Cruelty to animal.....	41
Non-registration.....	41
Abandonment of animal.....	41
Failure to vaccinate animal.....	41
Feeding.....	41
Failure to report notifiable disease.....	42
Employee without medical fitness and food handler’s license.....	42
Import without approval.....	42
Removal of animal from quarantine facility.....	43
Export of prohibited animal, animal products, animal feed or animal-related items.....	43
Contributor in Offence	43
Repeated Offenders.....	43
CHAPTER XIII.....	44
MISCELLANEOUS.....	44
Occupational Hazard.....	44
Rule Making Power.....	44
Amendment.....	45
Authoritative Text.....	45
Rule of Construction.....	45
Definition	45

གནང་བ་མེད་པའི་གཞི་བཙུགས།	༣༧
མ་གནས་པ།	༣༩
སེམས་ཅན་ལུ་གཏུག་རྩལ།	༤༡
ཐོ་བཀོད་མ་འབད་མི།	༤༡
སེམས་ཅན་སྤང་དོར།	༤༡
སེམས་ཅན་སྒྲན་ཁབ་བཙུགས་ནི་ལུ་འཇུག་ཤོར་ནི།	༤༡
སེམས་ཅན་ལུ་བཞེས་སྒྲོ་བྱིན་ནི།	༤༡
ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི་སྒྲན་ཞུ་འབད་ནི་ལུ་ འཇུག་ཤོར་ནི།	༤༡
གསོ་བའི་བདེ་ཁམས་དང་བཟའ་འཇུག་འཛིན་སྦྱོར་པའི་ཆོག་ཐམ་མེད་པའི་ལས་བྱེད་པ།	༤༡
གནང་བ་མེད་པར་ནང་འབྲེན་འབད་ནི།	༤༡
ཟུར་བཞག་ནང་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱིར་བལྟད།	༤༣
བཀག་དམ་འབད་མི་སེམས་ཅན་དང་ སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ ཅད་ངོས་གྱི་ཕྱིར་ཆོད།	༤༣
གཞོན་འགེལ་ནང་ གྲོགས་རམ་འབད་མི།	༤༣
ཡང་བསྐྱར་ གཞོན་འགེལ་འབད་མི།	༤༣
ལེའུ་ ༡༣ པ།	༤༤
སྒྲ་ཆོགས།	༤༤
ལཱ་གཡོག་གཞོན་ཉེན།	༤༤
བཅའ་ཡིག་བརྩམ་ནིའི་དབང་ཚད།	༤༤
འཕྲི་སྒྲོན།	༤༥
ཆོག་དོན་གྱི་དབང་ཚད།	༤༥
ཁྲིམས་ཡིག་གི་གོ་བ་ལེན་ལུགས།	༤༥
ངེས་ཆོག།	༤༥

Preamble

Realizing the importance of protecting welfare and rights of animals to ensure well-being of the animals;

Considering the importance of securing the health of animals to ensure quality of food of animal origin and sustainable food security;

Committed to prevent animal diseases through enhanced veterinary surveillance, rapid containment to safeguard public health and improve livelihoods through enhanced productivity;

Recognizing the compliance requirement to national and international standards and procedures during import, export and internal movement of animal and animal-related items for biosecurity and food safety;

Bearing in mind the need to strengthen research and development in the livestock domain to enhance productivity;

Ensuring strengthening of animal related and veterinary professional services in the country;

The Parliament of the Kingdom of Bhutan hereby enacts as follows:

རྩམ་

སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ་ངོས་བརྟན་བཟོ་ནི་ལུ་ ཕན་བདེ་དང་ཐོབ་དབང་བརྒྱུ་ནིའི་གལ་གནད་ **༡༥༩**

སེམས་ཅན་ལས་འབྱུང་བའི་བཟང་འཕྱུང་གི་སྤྱུ་ཚད་དང་ བཟང་འཕྱུང་ཉེན་སྲུང་ཡུན་བརྟན་འདི་ དེས་
བརྟན་བཟོ་ནི་ལུ་ སེམས་ཅན་འཕྲོད་བརྟེན་ཉེན་སྲུང་འབད་ནིའི་གཤམ་གནད་ གཞི་བཞག་སྟེ།

སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་ལྟོགས་དང་ཚད་འཛིན་ཡར་ངལ་ཐོག་ སེམས་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་ལྟོན་འགོག་
འབད་དེ་ མི་མང་གསོ་བའི་ཉེན་སྲུང་འབད་ནི་དང་ ཐོན་ལུགས་ཡར་ངལ་གཏང་ཐོག་ འཛོ་བའི་མཐུན་
ཁྱེན་ཡར་ངལ་གཏང་ནི་ **ལས་ལེན་ཏེ།**

སེམས་ཅན་དང་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་མུ་ བང་འབྲེན་དང་ཕྱིར་ཚོང་ དེལས་ བང་འཁོད་
 གྱི་འགྲུལ་སྐྱོད་འབད་བའི་སྐབས་སུ་ སྐྱེ་ལྷན་ཉེན་སྲུང་དང་བཟའ་འཁྱུང་ཉེན་སྲུང་གི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཁབ་
 དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་ཚད་དང་བྱ་རིམ་ལུ་གནས་དགོ་པའི་དགོས་མཁོ་མུ་ **ངོས་འཛིན་འབད་དེ།**

ཐོན་ཁུངས་ཡར་ཕྱག་གཏང་ནི་ལུ་ སློ་ཞོར་གྱི་ཞིབ་འཛོལ་དང་གོང་འཕེལ་ ཅུ་བརྟན་བཟོ་དགོང་ སེམས་
ཁང་བཞག་ཞིན་མ་ལས།

སྐྱལ་ཁབ་ནང་ སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ཁྱད་རིག་ལཱ་དང་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་ཏྲིག་ཚུ་
ཅ་བརྟན་བཟོ་ནི་ དེས་བརྟན་བཟོ་ནི།

འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ གཤམ་གསལ་ལྟར་ཆ་འཛིག་མཛད་གྱུ་།

CHAPTER I

PRELIMINARY

Title

1. This Act is the Livestock Act of Bhutan 2026

Commencement

2. This Act comes into force on the 13th Day of the 5th Month of the Fire Male Horse Year of the Bhutanese Calendar corresponding to the 27th Day of June 2026.

Extent

3. This Act extends to the whole of the kingdom of Bhutan.

Repeal

4. This Act hereby repeals the Livestock Act of Bhutan 2001 and provisions of all existing Acts, Rules and Regulations; and administrative instruments which are inconsistent with this Act.

Saving

5. Notwithstanding Section 4 of this Act:
 - (1) Any Certificates or Permits issued or granted under the Livestock Act of Bhutan 2001 shall continue to be valid and in effect until the expiry of their respective terms, subject to the conditions imposed.
 - (2) This Act shall not affect the validity of any actions or decisions taken under the Livestock Act of Bhutan 2001 prior to its repeal.

ལེབ་ ༡ པ། སྒྲིབ་བཅོམ་།

མཚན་གནས།

༡. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ འབྲུག་གི་སློ་ཞོར་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༤ ཚན་མ་ཡིན།

འགོ་འཇུག་སྒྲིཛ་ཆོས།

༡. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ རང་ལྷན་གནས་ལོ་མེ་ལོ་རྟ་ལོ་ རང་ལྷ་ ༥ པའི་ ཆོས་ ༡༣ ལྷན་གྱི་
ལོ་ ༢༠༡༤ ལྷ་ ༤ པའི་ཆོས་ ༢༧ ལས་ འགོ་བཟུང་སྟེ་བསྟར་སྦྱོང་འབད་དགོ།

ཁྱབ་ཚད།

༣. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གིས་ འབྲུག་གི་ས་ཁྱོན་ཡོངས་ལུ་ ཁྱབ་ཚད་ཡོད་པ་ཡིན།

ཆ་མེད།

༤. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གིས་ འབྲུག་གི་སློ་ཞོར་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༡ ཚན་མ་དང་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་
དང་མཐུན་འབྲེལ་མེད་པའི་ ཁྱབ་གནས་ཅན་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་
དེ་ལས་ བདག་སྐྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་རིགས་ཚུ་ ད་ལས་ཕར་ ཆ་མེད་གཏང་མ་ཡིན།

རང་འཇགས།

༥. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོ་ཞོན་ཚན་ ༤ པ་ལུ་མ་གྲོས་པར།

(༡) འབྲུག་གི་སློ་ཞོར་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༡ ཚན་མ་འོ་ཞོན་ལུ་སྦྱོང་ཡོད་མི་ ལག་ཁྱེར་ ཡང་
ན་ ཆོག་ཐམ་ཚུ་ གནས་ཆོག་དང་བསྟུན་ གནས་ལུན་མ་ཚོགས་ཚུན་ ལག་ལེན་འཐབ་
ཆོག།

(༢) བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གིས་ འབྲུག་གི་སློ་ཞོར་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༡ ཚན་མ་འོ་ཞོན་ལུ་གོས་
ཐག་ཚད་མི་ ཡང་ན་ དང་ལེན་བྱ་སློ་འཐབ་ཡོད་མི་ཚུ་ལུ་ མི་གཞོན།

Objectives

6. The objectives of this Act are to:
 - (1) protect the health and welfare of animals;
 - (2) improve public health and well-being of animals;
 - (3) ensure safe and quality animal products;
 - (4) enhance contributions towards food and nutritional security, livelihood, and the economy;
 - (5) prevent and control spread of animal diseases;
 - (6) ensure compliance to the guidelines, rules and regulations, and standards for animal, animal products, animal feed and animal-related items; and
 - (7) promote, maintain and preserve the quality and suitable breeds of livestock.

CHAPTER II

GOVERNANCE AND INSTITUTIONAL ARRANGEMENT

General Responsibilities

7. The Ministry shall be responsible for policy guidance and directives with regard to any subject matter under this Act.
8. The Department shall be responsible for ensuring effective implementation of this Act.

དམིགས་གཏང་།

༤. བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་ དམིགས་གཏང་ཚུ་ཡང་།
- (༡) སེམས་ཅན་གྱི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཕན་བདེ་ ཉེན་སྲུང་འབད་ནི། དང་།
 - (༢) མི་མང་གསོ་བ་དང་ སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ་ ཡར་ཕྱག་བཟོ་ནི།
 - (༣) སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་གྱི་ཉེན་སྲུང་དང་སྤྱི་ཚད་ དེས་བརྟན་བཟོ་ནི།
 - (༤) བཟའ་འཐུང་དང་ཟས་བཟུད་ཉེན་སྲུང་དང་ འཛོ་བའི་གནས་སྤངས་ དེ་ལས་ དཔལ་འབྱོར་ལུ་ ཕན་འདེབས་ཡར་ཕྱག་གཏང་ནི།
 - (༥) སེམས་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་སྡོན་འགོག་འབད་ནི་དང་ རྩལ་སྤེལ་ཚད་འཛིན་འབད་ནི།
 - (༦) སེམས་ཅན་དང་ སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ དེ་ལས་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་གྱི་ལམ་སྟོན་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གཞི་ དེ་ལས་ གནས་ཚད་ལུ་གནས་དགོས་ དེས་བརྟན་བཟོ་ནི།
 - (༧) སྤྱི་ཚད་དང་ འོས་འབབ་ཡོད་མི་སློ་ཞོར་གྱི་རིགས་ གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་དང་བདག་འཛིན་འཐབ་ནི་ དེ་ལས་ མི་ཉམས་རྒྱུན་སྦྱོང་འབད་ནི།

ལེའུ་ ༡ པ།

གཞུང་སྦྱོང་དང་གཙུག་སྡེའི་སྤྱི་གཞི་ཆ།

སྤྱི་བཏང་འགན་ཁུར།

༡. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ག་ཅི་ཨིན་ཅུང་ སྤྱི་བུས་ལམ་སྟོན་དང་བཀའ་སློབ་ གྱི་དོན་ལུ་ ལྷན་ཁག་ལུ་འགན་ཁུར་ཐོག།
༢. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ དོན་སྤྱིན་ཅན་སྤེལ་ལཱ་འཐབ་ཡོད་པ་ དེས་བརྟན་བཟོ་ནི་འགན་ཁུར་འདི་ ལས་ཁུངས་ལུ་ཐོག།

9. The Regulatory Authority shall be responsible for enforcement of the regulatory provisions of this Act.
10. The Local government and other relevant agencies shall be responsible for the implementation of the relevant provisions of this Act.

Powers and Functions of the Ministry

11. The Ministry of Agriculture and Livestock shall:
 - (1) approve rules and regulations, technical standards, disease prevention and control plan, contingency plan, disease emergency response plan and stray animal management plan;
 - (2) approve livestock facilities upon technical recommendation of the Department;
 - (3) Categorize abattoir and issue technical clearance to only those that meet the required standards as prescribed in the rules and regulations;
 - (4) notify outbreaks of notifiable animal disease and issue orders to prohibit and control animal movement, sale of animal, animal products, animal feed, animal-related items and animal shows;
 - (5) notify and issue orders to prohibit the import of animal, animal products, animal feed and animal-related items to prevent entry of pests and diseases during the outbreak of exotic or notifiable diseases in the neighboring or exporting country;

༩. བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་ ཚད་འཛིན་དང་འབྲེལ་བའི་ རྟོག་ཚན་ཚུ་ བསྟར་སྤྱོད་འབད་ནི་འགན་ཁུར་
འདི་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་ལུ་ལོག།

༡༠. ས་གནས་གཞུང་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་གཞན་ཚུ་དང་ འབྲེལ་བའི་རྟོག་ཚན་ཚུ་ བསྟར་སྤྱོད་
འབད་ནི་འགན་ཁུར་འདི་ ས་གནས་གཞུང་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་གཞན་ཚུ་ལུ་ལོག།

ལྷན་ཁག་གི་དབང་ཆ་དང་ལཱ་འགན།

༡༡. སོ་ནམ་དང་སློ་མོར་ལྷན་ཁག་གིས།

(༡) བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་དང་ བྱད་རིག་གནས་ཚད་ བད་གཞི་སྒྲིན་འགོག་དང་ཚད་
འཛིན་འཆར་གཞི་ འབྲུང་པེས་པའི་ཐབས་ལམ་འཆར་གཞི་ སློ་བུར་བད་གཞི་གཞི་
ལེན་འཆར་གཞི་ དེ་ལས་ སྤྱང་འབྲུམ་སྤོད་མི་སེམས་ཅན་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ཚུ་ ཆ་
འཛིག་འབད་དགོ། དང།

(༢) ལས་ཁུངས་ཀྱི་བྱད་རིག་རྒྱུ་སྒྲིན་དང་འབྲེལ་ སློ་མོར་མཐུན་ཆེན་ཚུ་ ཆ་འཛིག་འབད་
དགོ།

(༣) བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ གནས་ཚད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་འགྲུབ་
ཡོད་མི་ སེམས་ཅན་གསལ་དུ་ཆུ་ དབྱེ་ཁག་བཟོ་སྟེ་ བྱད་རིག་གི་གནང་བ་འབྲིན་དགོ།

(༤) ཉེན་བརྩེ་འབད་དགོ་མི་སེམས་ཅན་གྱི་བད་གཞི་ཚུ་ རྒྱབ་སྤེལ་འགྲོམ་ད་ རྒྱབ་བསྐྱུགས་
འབད་ནི་དང་ སེམས་ཅན་གྱི་འགྲུལ་སྤྱོད་བཀག་ཁྱིེད་ཚད་འཛིན་འབད་ནི་ སེམས་ཅན་
དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་
ཚུ་བཙོང་ནི་ དེ་ལས་ སེམས་ཅན་གྱི་ལྟ་དམོ་ཚུ་བཀག་ཁྱིེ་ལུ་ བཀོད་རྒྱ་ཚུ་གཏང་དགོ།

(༥) བྱམ་ཚད་ ཡང་ན་ བྱིར་ཚོང་འཐབ་མི་རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་ནང་ བྱི་ལས་འོང་མི་བད་གཞི་ ཡང་
ན་ ཉེན་བརྩེ་འབད་དགོ་པའི་ བད་གཞི་ཐོན་པའི་སྐབས་སུ་ བད་འབྲུལ་དང་བད་གཞི་
ནང་ན་འབག་འོང་ནི་སྒྲིན་འགོག་འབད་ཐབས་ལུ་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་
སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་ཀྱི་ནང་འབྲེན་ཚུ་ རྒྱབ་
བསྐྱུགས་དང་ བཀའ་རྒྱ་གཏང་ཐོག་ བཀག་དམ་འབད་དགོ།

- (6) approve the list of prohibited and restricted animals, animal products, animal feed or animal-related items for export or import;
- (7) authorize any person to carry out veterinary or extension services prescribed in the Rules and Regulations upon recommendation of the Department;
- (8) approve and recognize laboratory services upon the recommendation of the Department;
- (9) designate official point of entry and exit for animal, animal products, animal feed and animal-related items;
- (10) revise and approve fees for services, registration, permits, and certificates rendered under this Act;
- (11) revise and approve fines imposed under this Act;
- (12) approve the introduction of new animal breeds, animal and fodder germplasm;
- (13) Provide special support for highlanders depending livelihood on livestock; and
- (14) Provide support to communities and individuals bound to primarily depend on livestock rearing for their livelihood, including those who rear native or indigenous breeds and those who practice pastoral farming, through appropriate policies, programmes, and interventions.

- (༤) ཕྱིར་ཚོང་ ཡང་ན་ ནང་འབྲེན་གྱི་དོན་ལུ་ བཀའ་དམ་དང་ཚད་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་
སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་
འབྲེལ་བའི་ཅད་དོས་ཚུ་གི་ཐོ་ ཆ་འཛུགས་འབད་དགོ།
- (༥) ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོན་ཐོག་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་དུ་
མི་ངོམ་གང་རུང་ཅིག་ལུ་ སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་ ཡང་ན་ རྒྱ་སྐྱེད་ཞབས་ཏྲུག་གི་ནི་
ལུ་ དབང་ཚད་སྤྲོད་དགོ།
- (༦) ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོན་ཐོག་ བརྟག་དཔྱད་ཁང་གི་ཞབས་ཏྲུག་ ཆ་འཛུགས་དང་དོས་
འཛིན་འབད་དགོ།
- (༧) སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ དེ་ལས་ སེམས་ཅན་དང་
འབྲེལ་བའི་ཅད་དོས་ཀྱི་དོན་ལུ་ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་འཇུག་སྒྲིག་དང་འཐོན་སྐྱོད་ ངོས་འཛིན་
འབད་དགོ།
- (༨) བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འཛུགས་ལུ་བྱིན་ཡོད་མི་ཞབས་ཏྲུག་དང་ ཐོ་བཀོད་ ཆོག་ཐམ་ དེ་ལས་
ལག་ཁྱེར་གྱི་འཕུམ་ཚུ་ བསྐྱར་བཅོལ་དང་ ཆ་འཛུགས་འབད་དགོ།
- (༩) བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འཛུགས་ལུ་བཀའ་མི་ཉེས་ཆད་ བསྐྱར་བཅོལ་དང་ ཆ་འཛུགས་འབད་དགོ།
- (༡༠) སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་གསལ་ སེམས་ཅན་དང་ཆག་གི་སོན་ཅ་ཚུ་ གསལ་གཏོང་འབད་
ནི་ ཆ་འཛུགས་འབད་དགོ།
- (༡༡) ལ་གོང་སྤྱང་གི་མི་སེར་ འཛོ་བ་སྒྲོ་ཞོར་སེམས་ཅན་ལུ་ བརྟེན་མི་ཚུ་ལུ་ དམིགས་བསལ་
གྱིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབྲེན་དགོ།
- (༡༢) ས་གནས་ཀྱི་ ཡང་ན་ རང་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་རིགས་རྒྱུད་ཚུ་ གསོ་སྦྱང་འབད་མི་དང་
རྩ་འབྲེག་ནང་སྒྲོ་ཞོར་ཕྱགས་སྤྱོད་གསོ་མི་ཚུ་བཅིས་སྟེ་ འཛོ་བ་སྒྲོ་ཞོར་གསོ་སྦྱང་ལུ་རྒྱུ་
གཅིག་བརྟེན་སྤྲོད་མི་ མི་སྤྱོད་མི་ངོ་ཚུ་ལུ་ འོས་འབབ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ཕྱུས་དང་ལས་རིམ་
དེ་ལས་ བར་འཇུག་ཚུ་གི་ཐོག་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་དགོ།

12. The Ministry may delegate the powers and functions under Section 10 (4) of this Act to the relevant authority as per the specific Disease Prevention and Control Plan.
13. The Ministry may delegate other functions deemed fit to relevant agencies or organizations on the recommendation of the Department and Regulatory Authority.

Powers and Functions of the Department

14. The Department of Livestock shall:
 - (1) formulate technical guidelines and standards for effective implementation of this Act;
 - (2) develop prevention and control plan, contingency and emergency response plan for animal disease;
 - (3) review stray animal management plan in consultation with the relevant stakeholders;
 - (4) develop contingency and emergency response plan for livestock production and services;
 - (5) recommend appropriate actions when an outbreak of notifiable disease is confirmed;
 - (6) Share report of notifiable disease outbreak to the Regulatory Authority;

༡༢. ལྷན་ཁག་གིས་ དམིགས་བསལ་གྱི་ནད་གཞི་སྟོན་འགོག་དང་ཚད་འཛིན་འཆར་གཞི་དང་འབྲེལ་
བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་ ༡༠ (༤) པའི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ དབང་ཆ་དང་ལཱ་འགན་ཚུ་
འབྲེལ་ཡོད་དབང་འཛིན་ལུ་ གྲོལ་ཆོག།

༡༣. ལྷན་ཁག་གིས་ ལས་ཁུངས་དང་ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱི་རྒྱབ་སྟོན་དང་འབྲེལ་ ལཱ་འགན་
གཞན་ཚུ་ འོས་ལྷན་འབབ་དང་བསྟུན་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ ཡང་ན་ འདུས་ཚོགས་ལུ་ དབང་
ཆ་དང་སྟོན་ཆོག།

ལས་ཁུངས་གྱི་དབང་ཆ་དང་ལཱ་འགན།

༡༤. སློ་མོར་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་།

- (༡) བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ དོན་སྟོན་ཅན་སྡེ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ བྱད་རིག་ལམ་སྟོན་དང་
གནས་ཚད་བཟོ་དགོ། དང།
- (༢) སེམས་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་སྟོན་འགོག་དང་ཚད་འཛིན་འཆར་གཞི་ འབྲུང་ངེས་ཐབས་ལམ་
དང་ གྲོ་བྱར་རྒྱུ་རན་གྱི་གདོང་ལེན་འཆར་གཞི་ཚུ་བཟོ་དགོ།
- (༣) འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་རྒྱུད་ཡོད་མི་ཚུ་དང་བསྟུན་གྲོས་འབད་ཐོག་ སྤྱང་འབྲུམ་སྟོན་མི་སེམས་
ཅན་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ།
- (༤) སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་དང་ཞབས་ཏྲིག་གི་དོན་ལུ་ འབྲུང་ངེས་ཐབས་ལམ་དང་གྲོ་བྱར་
རྒྱུ་རན་གྱི་ གདོང་ལེན་འཆར་གཞི་བཟོ་དགོ།
- (༥) ཉེན་བརྩ་འབད་དགོ་མི་ནད་གཞི་འདི་བྱབ་སྟེལ་འགྱུམ་ད་ འོས་ལྷན་གྱི་གདོང་ལེན་ཚུ་
རྒྱབ་སྟོན་འབད་དགོ།
- (༦) ཉེན་བརྩ་འབད་དགོ་མིའི་ ནད་གཞིའི་བྱབ་སྟེལ་གྱི་སྟུན་ཁུ་ཅིག་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་
ལུ་འབྲེན་དགོ།

- (7) carry out awareness on animal disease and their prevention and control measures;
- (8) carry out risk analysis and biosecurity surveillance before the introduction of new animal, animal products or animal feed in collaboration with the Regulatory Authority;
- (9) provide technical clearance and support to establish, maintain and promote livestock farms;
- (10) provide laboratory services in the areas of animal health, production, post-production and nutrition;
- (11) provide animal health, production, post-production and nutrition services;
- (12) designate disease-free zone and compartments;
- (13) maintain oversight and promote research and development in the field of animal and veterinary science;
- (14) issue animal health certificate for sale or supply of live animal or animal germplasm;
- (15) institute disease surveillance system to monitor and maintain up-to-date animal health status;
- (16) issue technical clearance for the establishment of animal shelter or Tshethar activity, pet breeding for commercial purposes, pet shops or pet training institutes; and

- (ཁ) སེམས་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་དང་ དེའི་སྒྲིན་འགོག་དང་ཚད་འཛིན་ཐབས་ལམ་ཚུ་གི་ཐོག་ལུ་
གོ་བདེ་སྤྱོད་དགོ།
- (ཀ) སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་གསར་པ་ཚུ་
གསར་བཏོད་མ་འབད་བའི་ཉེ་མ་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་དང་མཉམ་རུབ་ཐོག་ ཉེན་
ཁའི་དབྱེ་དཔྱད་དང་ རྩོམ་ཉེན་སྤང་ལྟ་རྟོག་འབད་དགོ།
- (ཁ) སློ་ཞོར་གསོ་སྦྱང་ཁང་གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་དང་ རྒྱུན་སྦྱང་འབད་ནི་ དེ་ལས་ ཡར་འགྲུག་
གཏང་ནི་ལུ་ བྱད་རིག་གནང་བ་སྤྱོད་ནི་དང་ རྒྱུན་སྦྱང་འབད་དགོ།
- (ཉ) སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཐོན་སྐྱེད་ ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་རྩེས་སུ་ལྷན་ཐབས་དང་སྤྱུ་ཚད་ཡར་
འཕར་གྱི་ལས་སྒྲུ་ དེ་ལས་ ཟས་བཙུད་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་དོན་ལུ་ བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་ཞབས་
རྟོག་ཚུ་སྤྱོད་དགོ།
- (ཉ) སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཐོན་སྐྱེད་ ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་རྩེས་སུ་ སྤྱུ་ཚད་ཡར་འཕར་གྱི་
ལས་སྒྲུ་ དེ་ལས་ ཟས་བཙུད་ཚུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་རྟོག་སྤྱོད་དགོ།
- (ཉ) ནད་གཞི་མེད་པའི་ས་ཁོངས་དང་བཅད་ཚན་ རོས་འཛིན་འབད་དགོ།
- (ཉ) སློ་ཞོར་དང་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ ཞིབ་འཇོལ་དང་གོང་འཕེལ་ ལྟ་རྟོག་འབད་དེ་ ཡར་འགྲུག་
གཏང་དགོ།
- (ཉ) སེམས་ཅན་གསོན་པོ་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་གྱི་སོན་ཚུ་ བཅོང་ནི་ ཡང་ན་ བཟམ་སྟེལ་
ཀྱི་དོན་ལུ་ སེམས་ཅན་གསོ་བའི་ལག་ཁྱེར་སྤྱོད་དགོ།
- (ཉ) དུས་ཐོག་ལུ་ སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་གནས་སྤངས་ ལྟ་རྟོག་འབད་ནི་དང་རྒྱུན་སྦྱང་
འབད་ནི་ལུ་ ནད་གཞི་ལྟ་རྟོག་རིམ་ལུགས་ འགོ་བཙུགས་དགོ།
- (ཉ) སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་གནས་ ཡང་ན་ ཆེ་ཐར་གྱི་ལས་སྒྲུ་ གཙུག་པའི་སེམས་ཅན་བཅོང་
སའི་ཆོང་ཁང་ ཡང་ན་ སྦྱང་བཟར་གཙུག་སྟེ་གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་ དེ་ལས་ ཆོང་
འབྲེལ་གྱི་དགོས་མཁའི་དོན་ལུ་གཙུག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ རིགས་རྒྱུད་སྟེལ་ཁང་གཞི་
བཙུགས་འབད་ནི་ལུ་ བྱད་རིག་གི་གནང་བ་སྤྱོད་དགོ།

- (17) The Department shall provide technical support to the Local Government in fulfillment of the roles and responsibilities delegated under this Act.

Powers and functions of the Regulatory Authority

15. The Regulatory Authority shall:

- (1) enforce compliance with the requirement under any approval, permits, certificates and clearances issued under this Act;
- (2) regulate any consignment of animal, animal products, animal feed or animal-related items for import, export or domestic use;
- (3) suspend operation, close temporarily or permanently, partially or completely any livestock establishment, animal product processing facility or business entity dealing with animal-related items for non-compliance to standards and requirements issued under this Act;
- (4) manage quarantine facility at the designated point of entry for animal, animal products, animal feed or animal-related items;
- (5) issue International veterinary certificate for the trade of animal, animal products, animal feed or animal-related items;
- (6) issue permit for import or domestic movement of the animal, animal product, animal feed or animal-related items;

(᠑᠓) ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ སྤྲོད་ཡོད་མི་ ལྷ་འགན་དང་འགན་ཁུར་ཚུ་
འབྲུབ་ནི་ལུ་ ས་གནས་གཞུང་ལུ་ ཟུང་རིག་རྒྱབ་སྐྱོར་འབྲིན་དགོ།

ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱི་དབང་ཆ་དང་ལྷ་འགན།

᠑༤. ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས།

- (᠑) བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་སྤྲོད་ཡོད་མི་ ཚོག་ཐམ་དང་ལག་ཁྱེར་ དེ་ལས་ གནང་བ་
གང་རུང་གི་དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱུན་ནི་ལུ་ གནས་བཅུག་དགོ། དང་།
- (༢) སེམས་ཚན་དང་སེམས་ཚན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཚན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཚན་དང་
འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཆས་ཚུ་ རང་འབྲེན་ ཕྱར་ཆོང་ ཡང་ན་ རང་འཁོད་ཀྱི་
བཀོལ་སྤྱོད་དོན་ལུ་ ཚད་འཛིན་འབད་དགོ།
- (༣) བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་གནས་ཚད་དང་དགོས་མཁོ་ལུ་མ་གནས་པ་ སློ་ཞོར་དང་འབྲེལ་བའི་
གཞི་བཅུགས་ སེམས་ཚན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་བཟོ་སྐྱུན་ཁང་ ཡང་ན་ སེམས་ཚན་དང་སེམས་
ཚན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ཆོང་ལས་འགོ་བཅུགས་ཆེ་ ལས་སྤྱོད་མཚམས་འཛིན་དང་ གླུ་བས་
ཐོག་ཅིག་ ཡང་ན་ གཏན་འཇགས་ དེ་ལས་ ཆ་ཤས་ཅིག་ ཡང་ན་ ཆ་ཆང་སྟེ་ བསྐྱུ་
བཞག་དགོ།
- (༤) སེམས་ཚན་དང་སེམས་ཚན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཚན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཚན་དང་
འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལུ་ ངོས་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་འཛུལ་སློ་ནང་ ཟུར་བཞག་
མཐུན་ཆུན་ འཛིན་སྐྱོང་འབབ་དགོ།
- (༥) སེམས་ཚན་དང་སེམས་ཚན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཚན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཚན་དང་
འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་ཀྱི་ཆོང་སྐྱར་གྱི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་སྤྱིའི་སེམས་ཚན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ལག་
ཁྱེར་སྤྱོད་དགོ།
- (༦) སེམས་ཚན་དང་སེམས་ཚན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཚན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཚན་དང་
འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་ཚུ་ རང་འབྲེན་ ཡང་ན་ རང་འཁོད་འབྲུལ་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་ལུ་ ཚོག་
ཐམ་སྤྱོད་དགོ།

- (7) revoke permit or international veterinary certificate issued under this Act for violation of terms and conditions;
- (8) implement and enforce ban notification issued for disease control under this Act;
- (9) regulate and monitor the implementation of animal welfare standards including animal shelter;
- (10) regulate the quality and safety of animal products, animal feed and animal-related items;
- (11) enforce livestock farm biosecurity as per the prescribed standards;
- (12) ensure withdrawal and disposal of any animal, animal product, animal feed or animal-related items from the market or food chain deemed to be hazardous for human or animal health;
- (13) report any suspicion of notifiable disease to the Department;
- (14) enforce payment of fines for any offences committed under this Act;
- (15) carry any other regulatory functions deemed necessary under this Act; and

- (ཡ) བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་སྤྱོད་ཡོད་མི་ ཚོག་ཐམ་ ཡང་ན་ རྒྱལ་སྤྱིའི་སེམས་ཅན་
འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ལག་ཁྱུར་འདི་ ལ་ཚོག་དང་གནས་ཚོག་ལས་འགལ་ཆེ་ ཆམེད་གཏང་
དགོ།
- (༤) བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་ ནད་གཞི་ཚད་འཛིན་གྱི་དོན་ལུ་ བཀག་དམ་གྱི་བྱུང་
བསྐྱུགས་སྤྱོད་ཡོད་མི་འདི་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དང་བསྟར་སྤྱོད་འབད་དགོ།
- (༥) སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་གནས་ཚུ་ཏེ་ སེམས་ཅན་ཕན་བདེའི་གནས་ཚད་གྱི་ལག་ལེན་ཚུ་
ཚད་འཛིན་དང་ལྟ་རྟོག་འབད་དགོ།
- (༡༠) སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་
འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་ཚུ་གི་སྤྱོད་ཚད་དང་ཉེན་སྲུང་ ཚད་འཛིན་འབད་དགོ།
- (༡༡) བཅའ་ཁྲིམས་དང་སྤྱི་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་གནས་ཚད་ལྟར་ སློ་མོར་གསོ་སྦྱོང་ཁང་
གི་སྤྱོད་ལཱ་ཉེན་སྲུང་ བསྟར་སྤྱོད་འབད་དགོ།
- (༡༢) སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་
དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་གང་རུང་ མི་དང་སེམས་ཅན་གྱི་འཕྲོད་བསྟེན་ལུ་ཉེན་ཁ་ཡོད་ཆེ་
ཁྲོམ་ ཡང་ན་ བཟའ་འཐུང་འབྲེལ་མཐུད་ལས་ ཕྱིར་བཏོན་དང་ མེད་པ་གཏང་ནི་ དེས་
བརྟན་བཟོ་དགོ།
- (༡༣) ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་མི་ནད་གཞིའི་དོགས་པ་ཡོད་ཆེ་ ལས་ཁུངས་ལུ་སྟན་ཅུ་འབད་དགོ།
- (༡༤) བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་ ཉེས་ཆད་སྤྱོད་དགོ་པའི་གཞོན་འགོལ་ཚུ་ བསྟར་སྤྱོད་འབད་
དགོ།
- (༡༥) བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་ དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ ཚད་འཛིན་གྱི་ལཱ་འགན་གཞན་ཚུ་
འབད་དགོ།

(16) Prohibit the operation of abattoir and import or sale of meat on the auspicious days of 8th, 10th, 15th, 25th, and 30th, on 4th day of 6th month, on the descending day of the Lord Buddha, and 1st and 4th month of the Bhutanese calendar.

16. The Regulatory Authority may propose rules and regulations within the scope of this Act.

Power to Inspect

17. The Regulatory Authority shall inspect and monitor:

- (1) animal farm, and animal for breeding and food production;
- (2) storage and market of animal and animal products;
- (3) animal feed manufacturing;
- (4) animal shelter;
- (5) abattoir;
- (6) conveyance transporting animals;
- (7) containment zone and quarantine facility; or
- (8) center or training institute requiring compliance with standards prescribed under this Act.

18. The Regulatory Authority may inspect any permit, International veterinary certificate or other relevant documents required under this Act.

(༡༤) འབྲུག་གི་ཁྲི་ཐོན་བཀོད་ཡོད་པའི་ ཏུས་བབས་གི་ཆོས་གྲངས་ ༤, ༡༠, ༡༥, ༢༥, ༣༠
 དང་ ཁྲི་མ་ ༤ པའི་ཆོས་ ༤ ལྟ་བུས་ཏུས་ཆེན་དང་ དེལས་ ཁྲི་མ་ དང་པ་ དང་
 བཞི་པའི་ནང་ སེམས་ཅན་གསལ་ཁང་བཀོལ་སྒྱུད་འབད་ནི་ ཡང་ན་ ཤ་གི་རིགས་ནང་
 འདྲེན་ ཡང་ན་ ཆོང་སྒྱུར་འཐབ་ནི་ཚུ་ བཀག་དམ་འབད་དགོ།

༡༥. ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འདྲེན་ཆད་ནང་འཁོད་ལུ་ བཅའ་ཡིག་དང་
 སྒྲིག་གཞི་ཚུ་ གྲོས་འཆར་བཀོད་ཆོག།

ཞིབ་དཔྱད་འབད་ནི་འདྲེན་ཆད་ཀྱི་

༡༦. ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ ཞིབ་དཔྱད་དང་ལྟ་རྟོག་འབད་དགོཔ་འདི་ཡང་།

- (༡) སེམས་ཅན་གསེས་སྒྲིང་ཁང་དང་ རིགས་རྒྱུད་སྒྲེལ་ནི་དང་བཟའ་འཁུངས་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་དོན་ལུ་
 གསེམ་སེམས་ཅན། ཡང་ན།
- (༢) སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ མཛོད་ཁང་དང་ཆོང་ཁྲོམ།
- (༣) སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ བཟོ་སྐྱེད།
- (༤) སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲིང་གནས།
- (༥) སེམས་ཅན་གསལ་ཁང་།
- (༦) སེམས་ཅན་སྒྲེལ་འདྲེན་འབད་མི་ འགྲུལ་འཁོར།
- (༧) བཀག་ཆའི་ས་ཁོངས་དང་ ཟུར་བཞག་མཐུན་ཆེན།
- (༨) བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ནང་ཆེད་ཏུ་བཀོད་མི་ གནས་ཆད་དང་འཁྲིལ་དགོ་མི་ རྟེན་བ་ ཡང་ན་
 སྒྲིང་བཟར་གཙུག་སྒྲེ།

༡༧. ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འདྲེན་ཆད་དགོ་མི་ཆོག་ཐམས་དང་ རྒྱལ་སྤྱིའི་
 སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་ལག་ཁྲེར་ ཡང་ན་ འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ཚུ་ ཞིབ་དཔྱད་འབད་ཆོག།

Power to Search with Warrant

19. The Regulatory Authority shall have the right to enter into any private premises or other establishments in search of evidence related to offence committed under this Act upon obtaining a search warrant from a competent Court.

Search of a Vehicle, Conveyance, or Aircraft

20. The Regulatory Authority may stop and search any vehicle, conveyance, or aircraft carrying animal, animal product, animal feed or animal-related items at the check point or at the designated point of entry if there is reasonable ground to suspect commission of offense under this Act.

Search of a Person

21. The Regulatory Authority may search any person suspected of carrying animal, animal product, animal feed or animal-related items illegally, and such person shall be searched or frisked by the person of the same gender.
22. The Regulatory Authority may detain any consignment of animal, animal products, animal feed or animal-related items which are traded or transported in contravention to the provisions of this Act.

ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་འཕྲིན་དང་འཁྲིལ་ འཛུལ་ཞིབ་འབད་ནི་འདྲ་བ་ཆ།

༡༩. དབང་ལུས་ལྷན་པའི་ཁྲིམས་འདུན་ལས་ ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་འཕྲིན་ལེན་ཐོག་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གནོད་འགལ་འབད་ཡོད་ཆེ་ སྤྱབ་བྱེད་འཛུལ་ནི་ལུ་ སླེབ་བྱིས་ཁོངས་ ཡང་ན་ གཞན་ས་གནས་ནང་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་འཇུལ་ཆོག་པའི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

སྤྱི་འཁོར་ ཡང་ན་ འབྲེན་འཁོར་ དེ་ལས་ གནམ་གྱ་ནང་འཛུལ་ཞིབ།

༢༠. ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ ཞིབ་དཔྱད་སྒྲོ་ར་ ཡང་ན་ རོས་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་འཇུལ་སྒྲོ་ཚུ་ནང་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ རྒྱ་མཚན་ལྷན་པའི་གཞི་གནད་མཆིས་ཆེ་ སེམས་ཚན་དང་སེམས་ཚན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཚན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཚན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་སྐྱེལ་འབྲེན་འབད་མི་ སྤྱི་འཁོར་ ཡང་ན་ འབྲེན་འཁོར་ དེ་ལས་ གནམ་གྱ་གང་རུང་ཅིག་ཨིན་རུང་ བཀའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དང་འཛུལ་ཞིབ་འབད་ཆོག།

མི་འཛུལ་ཞིབ།

༢༡. ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ མི་རོམ་གང་རུང་གིས་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ སེམས་ཚན་དང་སེམས་ཚན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཚན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཚན་དང་འབྲེལ་བའི་ ཅ་དངོས་འབག་མི་དོགས་པ་ཡོད་ཆེ་ ཐོ་མའི་དབྱེ་བ་གཅིག་པའི་མི་གིས་ དོགས་པ་ཚན་གྱི་མི་འདི་འཛུལ་ཞིབ་ ཡང་ན་ ལག་ཁྱོམ་རྒྱབ་སྤེལ་འཛུལ་ཆོག།

༢༢. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ཚན་དང་མ་འཁྲིལ་བར་ ཆོང་འབྲེལ་འཐབ་མི་ ཡང་ན་ སྐྱེལ་འབྲེན་འབད་མི་ སེམས་ཚན་དང་སེམས་ཚན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཚན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཚན་དང་འབྲེལ་བའི་ ཅ་དངོས་ཀྱི་བསྐྱེལ་ཆས་གང་རུང་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་བཟུང་བཞག་ཆོག།

23. Any vehicle, conveyance, or aircraft engaged in the transportation of consignment under Section 20 and Section 22 of this Act may be detained and released upon registration or settlement of the offence and after necessary biosecurity measures.

Power to seize, confiscate, and dispose

24. The Regulatory Authority may seize any vehicle, conveyance or aircraft, tools, weapons, animal, animal product, animal feed or animal-related items with reasonable grounds to suspect that it is used to commit an offence under this Act, and shall give a receipt for anything seized.
25. The Regulatory Authority shall prepare a seizure list for vehicle, conveyance, aircraft, tools, weapons, animals, animal products, animal feed or animal-related items as per the format prescribed in the Rules and Regulations.
26. The Regulatory Authority shall carry out biosecurity measures and dispose off any seized animal, animal product, animal feed or animal-related items as per the procedures prescribed in the Rules and Regulations.
27. The Regulatory Authority may auction or dispose of detained vehicle, conveyance, aircraft, tools, weapons, animal, animal product, animal feed or animal-related items if the offender fails to resolve the offence within the prescribed period in the rules and regulation.

༢༣. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༢༠ པ་དང་ ༢༡ པའི་འོག་ལུ་ སློ་ཞོར་དང་འབྲེལ་བའི་ བསྐྱུལ་
ཆས་སྦྱེལ་འདྲེན་འབད་མི་ སྤྱི་འཁོར་ ཡང་ན་ སྦྱེལ་འདྲེན་ གནམ་གྱ་ གང་རུང་ཅིག་ རོ་དམ་
འོག་ལུ་བཞག་སྟེ་ ཐོ་བཀོད་འབད་བའི་ཤུལ་ ཡང་ན་ ཉེས་སྦྱོད་ཀྱི་ཕྱི་སྤྱི་ག་འགྲུབ་ཞིན་མ་ལས་
ངེས་པར་མཁོ་བའི་སྦྱེ་ལྷན་ཉེན་སྲུང་ཐབས་ལམ་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་པའི་ཤུལ་ལུ་གཏང་ཆོག།

བཅན་ལེན་དང་ གཞུང་བཞེས་ དེ་ལས་ མཇུག་སྦྱིལ་གཏང་ནི་འདེད་བཤམ།

༢༤. སྤྱི་འཁོར་ ཡང་ན་ འདྲེན་འཁོར་ གནམ་གྱ་ ལག་ཆས་ མཚོན་ཆ་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་
ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་གང་རུང་
བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོད་འགེལ་གྱི་དོན་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ཡོད་པའི་ རྒྱ་མཚན་
ལྷན་པའི་གཞི་གནད་མཆིས་ཆོ་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ བཅན་ལེན་འབད་ཆོག་པ་དང་
བཅན་ལེན་འབད་ཡོད་མི་ཅད་ངོས་གང་རུང་གི་ འཕྱོར་རྟགས་བྱིན་དགོ།

༢༥. སྤྱི་འཁོར་ ཡང་ན་ འདྲེན་འཁོར་ གནམ་གྱ་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་
ཅན་གྱི་ཆག་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་ཚུ་ བཅན་ལེན་འབད་ནི་འོ་ཐོ་འདི་ བཅའ་
ཡིག་དང་སྤྱི་ག་གཞི་ལྷན་ཏུ་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ ག་སྤྱི་ག་འབད་དགོ།

༢༦. བཅན་ལེན་འབད་ཡོད་མི་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་
ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་ཚུ་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་ག་གཞི་ནང་ཆེད་ཏུ་བཀོད་མི་
བྱ་རིམ་དང་འཁྲིལ་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ སྦྱེ་ལྷན་ཉེན་སྲུང་གི་ཐབས་ལམ་ཚུ་བཏོན་ཏེ་
མཇུག་སྦྱིལ་གཏང་དགོ།

༢༧. གལ་སྲིད་ ཁྲིམས་འགལ་འབད་མི་དེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་ག་གཞི་ནང་ ཆེད་ཏུ་བཀོད་མི་
དུས་ཡུན་ནང་འཁོར་ གཞོད་འགེལ་འདི་ བསལ་མ་ཚུགས་པ་ཅིན་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་
གྱིས་ བཀག་ཉར་འབད་ཡོད་པའི་ སྤྱི་འཁོར་ ཡང་ན་ འདྲེན་འཁོར་ གནམ་གྱ་ ལག་ཆས་
མཚོན་ཆ་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་
དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་གང་རུང་ཅིག་ རིན་བསྐྱར་ ཡང་ན་ མཇུག་སྦྱིལ་གཏང་ཆོག།

CHAPTER III

ANIMAL WELFARE, MANAGEMENT AND PROTECTION

Animal Welfare

28. Every person shall have the duty to promote and protect the welfare, safety and health of the animal.
29. A person who causes injury to the animal shall have the duty to inform and transport the injured animal to the nearest animal health centre for treatment and care.
30. Any scientific experiment of animals for research and education shall comply with the animal welfare standards as prescribed in the Rules and Regulations.
31. The certified veterinary practitioner may recommend and perform euthanasia for animal with terminal illness or severe injury to prevent further suffering as per the procedures prescribed in the Rules and Regulations.
32. The Department shall be responsible for the protection and promotion of welfare of animals through the development and adoption of animal welfare standards and other various protection measures.

Compassion to Animal

33. Any animal shall be treated in a compassionate and humane manner with due care to the animal and its well-being.

ལེའུ་ ༣ པ།

སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ་དང་ འཛིན་སྐྱོང་ དེལས་ སྤང་སྐྱོབ།

སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ།

༢༩. སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ་དང་ཉེན་སྲུང་ དེལས་ འཕྲོད་བསྟེན་ ཡར་འགྲུལ་གྲང་ནི་དང་ སྤང་སྐྱོབ་ འབད་ནི་འདི་ མི་ངོམ་རེ་བཞིན་གྱི་ འགན་ཁུར་ཨིན།
༣༠. མི་ངོམ་ག་ཅིག་གིས་ སེམས་ཅན་ལུ་གཞོད་པ་བཀལ་བའི་བྱུང་ མ་སྐྱོན་བྱུང་མི་སེམས་ཅན་དེ་ སྤྱན་བཅས་དང་བདག་འཛིན་གྱི་དོན་ལུ་ ཉེ་འདབས་གྱི་སེམས་ཅན་གསོ་བའི་ལྷོ་བ་ནང་ བད་ སྤྱོད་འབད་དེ་ སྐྱེལ་འབྲེན་འབད་ནི་འདི་འགན་ཁུར་ཕོག།
༣༡. ཞིབ་འཆོལ་དང་ཤེས་རིག་གི་དོན་ལུ་ སེམས་ཅན་གྱི་ཚན་རིག་མོ་བཟུལ་ གང་རུང་ཅིག་འབད་ཆེ་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ སེམས་ཅན་ཕན་བདེ་འདི་གནས་ཚད་དང་འབྲེལ་ དགོ།
༣༢. རོ་སྐྱོར་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་སྤྱན་པ་གིས་ བཅོ་ཐབས་མེད་པའི་ནད་གཞི་ ཡང་ ན་ གཞོད་སྐྱོན་ཚབས་ཆེན་བྱུང་མི་སེམས་ཅན་ཚུ་ སྤྱག་བསྐལ་ཐེབས་སྤྱོད་ནི་ལས་བཀག་ནི་ལུ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་བྱ་རིམ་དང་འབྲེལ་ འཇམ་ གསལ་འབད་ནི་ཁྱབ་སྤོན་དང་ འཇམ་གསལ་འབད་ཆོག།
༣༣. སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ་འདི་གནས་ཚད་སྒྲིག་སྟེ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ དེལས་ སྤང་སྐྱོབ་གྱི་ཐབས་ ལམ་གཞན་ཚུ་གི་ཐོག་ལས་ སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ་ སྤང་སྐྱོབ་འབད་ནི་དང་ ཡར་འགྲུལ་གྲང་ བཟུལ་འགན་ཁུར་འདི་ ལས་ཁུངས་ལུ་ཕོག།

སེམས་ཅན་ལུ་སྤྱིང་རྩེ།

༣༤. སེམས་ཅན་གང་རུང་ལུ་ གཅེས་སྐྱོང་དང་བདེ་སྐྱིད་ཐོབ་ཐབས་ལུ་ སྤྱིང་རྩེ་དང་བྱམས་སེམས་ཅན་ གྱི་སྐྱོ་ལས་སྐྱོང་དགོ།

34. A person shall be prohibited from engaging in cruel treatment of the animals.

Sport, Animal Show and Entertainment

35. Any animal trained or used in sport, animal show, entertainment or other event shall comply with the animal welfare standards as prescribed in the Rules and Regulations.

Animal Welfare Organization

36. Any person intending to establish and operate animal shelter or Tshethar activity shall seek technical clearance from the Department before registering with the Dzongkhag or Thromde, and shall comply with animal welfare standards and provisions of this Act and its Rules and Regulations.
37. The person or animal welfare organization shall implement good management practices at the animal shelter to protect and prevent cross-species disease transmission and outbreaks.
38. Any treatment including surgical procedures of animals at the shelters or Tshethar animal shall only be performed by a certified veterinary practitioner.
39. Any person intending to rescue and transfer animal into animal shelter shall obtain consent of the owner or person in lawful possession of the animal.

༣༤. མི་ངོམ་གང་རུང་གིས་ སེམས་ཅན་ལུ་ གདུག་རྩུབ་འབད་ནི་དང་ གཞོད་པ་བཀལ་མི་ཚོགས།

ཅེད་རིགས་དང་ སེམས་ཅན་གྱི་ལྟ་མོ་ དེ་ལས་ གྲོ་བའི་ལས་རིམ།

༣༥. མི་ངོམ་གཅིག་གིས་ སེམས་ཅན་གྱི་ ཅེད་རིགས་ ལྟ་མོ་ གྲོ་བའི་ལས་རིམ་ ཡང་ན་ གཞན་ ལས་རིམ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ སེམས་ཅན་ཚུ་སྤྱོད་བཟུར་ ཡང་ན་ བཀོལ་སྤྱོད་འབད་ཆེ་ བཅའ་ཡིག་ དང་སྤྲིག་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ སེམས་ཅན་ཕན་བདེའི་གནས་ཚད་དང་འབྲེལ་དགོ།

སེམས་ཅན་ཕན་བདེ་འདུས་ཚོགས།

༣༦. མི་ངོམ་ གང་རུང་ཅིག་གིས་ སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་གནས་ ཡང་ན་ ཆེ་ཐར་གྱི་ལས་སྒྲ་ གཞི་ བཅུགས་དང་བཀོལ་སྤྱོད་འབད་ནི་བསམ་ཆེ་ རྩོད་ཁག་ ཡང་ན་ ཁྲོམ་སྤེད་དང་ཐོ་བཀོད་མ་འབད་ བའི་ཉེ་མ་ ལས་ཁུངས་ལས་ ཁྱད་རིག་གཞན་བ་ལེན་དགོཔ་མ་ཚད་ སེམས་ཅན་ཕན་བདེ་གི་ གནས་ཚད་དང་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཚན་ དེ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་ལུ་གནས་ དགོ།

༣༧. མི་ངོམ་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་ཕན་བདེའི་འདུས་ཚོགས་ཀྱིས་ སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་གནས་ནང་ སེམས་ཅན་རིགས་སྒྲ་བརྒལ་བའི་ནད་གཞི་ཚུ་ ཐོན་ནི་དང་བྱབ་སྤེལ་བཀལ་ཐབས་ལུ་ འཛིན་ རྒྱུད་ལམ་ལུགས་ལེགས་ཤོམ་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

༣༨. སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་གནས་ནང་ ཡང་ན་ ཆེ་ཐར་གྱི་སེམས་ཅན་ལུ་ གཤག་བཅོས་འབད་དགོ་ པའི་བྱ་རིམ་ཚུ་བཟུམ་ཉེ་ སྤྲོན་བཅོས་ག་ཅི་འབད་དགོ་རུང་ རོསྤྱོད་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་འཕྲོད་ བསྟེན་གྱི་ སྤྲོན་པ་རྒྱུང་མ་གཅིག་གིས་འབད་ཚོགས།

༣༩. མི་ངོམ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ སེམས་ཅན་ཅིག་ སྤྲོག་སྒྲུབས་འབད་དེ་ སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་གནས་ ནང་ རྒྱལ་འབྲེན་འབད་ནི་ཨིན་ཆེ་ སེམས་ཅན་གྱི་ཚོ་བདག་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་མཐུན་ཐོག་ སེམས་ཅན་གྱི་བདག་དབང་ཡོད་པའི་མི་ངོམ་ལས་ གནང་བ་ལེན་དགོ།

40. The Regulatory Authority shall monitor the activities of any person engaged in animal welfare to ensure compliance as per the Rules and Regulations.

CHAPTER IV

ANIMAL POPULATION CONTROL AND MANAGEMENT

Pet Animal

41. The pet animal must be identified and registered with the nearest animal service centre as prescribed in the Rules and Regulations.
42. Any pet animals not registered, deregistered or abandoned shall be deemed free-roaming animals and shall be subjected to control measures prescribed in the Rules and Regulations.
43. The owner of the pet animal shall vaccinate their animals against notifiable diseases to prevent disease outbreaks and safeguard public health as prescribed in the Rules and Regulations.
44. The owner of a pet animal shall secure the pet animal while taking it to public places to prevent any harm or nuisance to human or other animals, or damage to private or public property.

Breeding and Training of Pet Animal

45. Any person intending to establish a pet breeding farm, pet training or pet shop shall seek technical clearance from the department before registering with the Dzongkhag or Thromde.

༤༠. ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ སེམས་ཅན་པན་བདེ་གི་ལས་སྒྲ་ནང་ འབྲེལ་གཏོགས་འབད་ཡོད་
མི་ མི་ངོམ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་དུ་ གནས་ཡོད་པ་ངེས་བརྟན་
བཟོ་ནི་དོན་ལུ་ ལྟོག་འབད་དགོ།

ལེའུ་ ༤ པ།

སེམས་ཅན་གྱི་གངས་རྒྱལ་ཚད་འཛིན་དང་ འཛིན་སྐྱོད།

གཅེས་པའི་སེམས་ཅན།

༤༡. གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་ཚུ་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་དུ་ ཉེ་འདབས་
གྱི་སློ་ཞོར་ཞབས་ཏྲིག་ལྟེ་བ་ནང་ ངོས་འཛིན་འབད་དེ་ ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ།
༤༢. གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་ཚུ་ ཐོ་བཀོད་མ་འབད་མི་ ཡང་ན་ ཐོ་བཀོད་ལས་བཏོན་གཏང་མི་ སྤང་
བཞག་མི་ཚུ་ སྤང་འབྲུམ་སྤྱོད་མི་སེམས་ཅན་སྤེ་བཅུ་འཛིན་འབད་ནི་དང་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་
གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ ཚད་འཛིན་ཐབས་ལམ་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།
༤༣. གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོ་བདག་གིས་ ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་མི་ ཉན་གཞི་སྤེལ་ནི་ལས་བཀག་
ནི་དང་ མི་མང་གི་གསོ་བའི་ཉེན་སྲུང་འབད་ནི་ལུ་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་
མི་ལྟར་ སེམས་ཅན་ཚུ་སྤྲོད་ཁབ་བཅུགས་དགོ།
༤༤. གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོ་བདག་གིས་ ཁོང་རའི་སེམས་ཅན་དེ་ མི་མང་ས་ཁོངས་ཚུ་ནང་
འབྱིད་དེ་འགྱུ་བའི་སྐབས་ མི་དང་སེམས་ཅན་གཞན་ལུ་གཞོན་ནི་ ཡང་ན་ འཆོར་བཅུག་ནི་
ཡང་ན་ སྐར་དང་མི་མང་གི་རྒྱ་དངོས་ལུ་ གཞོད་པ་བཀལ་ནི་མེད་པ་ ཉེན་སྲུང་འབད་དགོ།

གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་དང་ སྤྱོད་བརྟེན།

༤༥. གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ཁང་ སྤྱོད་བརྟེན་ ཡང་ན་ ཚོང་ཁང་གཞི་བཅུགས་འབད་
ནི་བསམ་མི་ མི་ངོམ་གང་རུང་གིས་ རྫོང་ཁག་ ཡང་ན་ ཁྲོམ་སྤེ་དང་ཐོ་བཀོད་མ་འབད་བའི་ཉེ་
མ་ ལས་ཁུངས་ལས་ བྱད་རིག་གི་གནང་བ་ལེན་དགོ།

Managing Feral, Aggressive and Stray Animal

46. The owner of the animal shall not let their animal stray into private or public premises.
47. The Department shall develop and prescribe necessary measures for the management of feral, aggressive and stray animals.
48. The Local Government shall be responsible for managing the feral, aggressive and stray animals within their respective jurisdiction.
49. Translocation of feral, aggressive and stray animals from one place to another for abandonment purposes shall be prohibited.
50. A person shall not feed stray animals in public places, highways, and roadsides.

CHAPTER V

ANIMAL BREEDING, GENETICS AND FARM

Animal Breeding

51. The Department shall develop and implement strategy on animal breeding and genetic improvement to enhance production.

Breeding System

52. The breeding system for domestic animal species including pet animals and the selection of superior parent stock shall be carried out as per the breeding strategy developed by the Department.

རི་དྲགས་འགྱུར་བཅའ་དང་ འགྲོ་ལོ་ཅན་ དེ་ལས་ སྤྱང་འབྱུང་སྤྱོད་མི་ སེམས་ཅན་གྱི་འཛིན་སྦྱོར་།

༤༦. སེམས་ཅན་གྱི་ཇོ་བདག་གིས་ ཁོང་རའི་སེམས་ཅན་ཚུ་ སྐར་ ཡང་ན་ མི་མང་ས་ཁོངས་ཚུ་ནང་
འབྱུང་སྤྱོད་བཅུག་ནི་མི་འོང་།

༤༧. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ རི་དྲགས་འགྱུར་བཅའ་ འགྲོ་ལོ་ཅན་དང་ སྤྱང་འབྱུང་སྤྱོད་མི་སེམས་ཅན་
གྱི་འཛིན་སྦྱོར་དོན་ལུ་ དེས་པར་མཁོ་བའི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ བཟོ་ནི་དང་ ཆེད་དུ་བཀོད་དགོ།

༤༨. ས་གནས་གཞུང་གི་ དབང་ཆ་ད་ཀྱི་ཁོངས་ནང་ཡོད་མི་ རི་དྲགས་འགྱུར་བཅའ་ འགྲོ་ལོ་ཅན་
དང་སྤྱང་འབྱུང་སྤྱོད་མི་སེམས་ཅན་ཚུ་ འཛིན་སྦྱོར་འཐབ་ནི་འགན་ཁུར་འདི་ རང་སོའི་ས་གནས་
གཞུང་ལུ་ཤོག།

༤༩. རི་དྲགས་འགྱུར་བཅའ་དང་ འགྲོ་ལོ་ཅན་ དེ་ལས་ སྤྱང་འབྱུང་སྤྱོད་མི་སེམས་ཅན་ཚུ་ སྤང་
དོར་གྱི་དོན་ལུ་ ས་གནས་གཅིག་ལས་ གཞན་ཁར་ སྤོ་བཤུད་འབད་མི་ཆོག།

༥༠. མི་ངོམ་ཅིག་གིས་ སྤྱང་འབྱུང་སྤྱོད་མི་སེམས་ཅན་ཚུ་ལུ་ མི་མང་གི་ས་ཁོངས་དང་གཞུང་ལམ་
དེ་ལས་ འཁོར་ལམ་གྱི་ཟུར་ལས་པར་ བཞེས་སྒོ་བྱེན་མི་ཆོག།

ལེའུ་ ༥ པ།

སེམས་ཅན་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་དང་ རིགས་མཆན་ དེ་ལས་ གསལ་སྦྱང་ཁང་།

སེམས་ཅན་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི།

༥༡. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཐོན་སྐྱེད་ཡར་འཕར་གཏང་ནི་ལུ་ སེམས་ཅན་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་དང་ རིགས་
མཆན་ཡར་དྲག་གཏང་ནི་འཐབ་ལམ་ བརྩམ་སྟེ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་འཛིན་ལུགས།

༥༢. གཙམ་པའི་སེམས་ཅན་ཚུ་བཅུ་སྟེ་ སྒོ་ཞོར་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་ དེ་ལས་ པ་དང་མའི་སོན་
རིགས་ལེགས་ཤོམ་ཚུ་ གདམ་འབྲུ་འབད་ནི་གི་ རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་འཛིན་ལུགས་འདི་ ལས་
ཁུངས་ཀྱིས་བཟོ་ཡོད་མི་ རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་འཐབ་ལམ་དང་འཁྲིལ་དགོ།

Animal Farm

53. The Ministry shall approve the establishment of farms for new breeds to be managed and operated by the public or private entity upon the technical recommendation of the Department for breed improvement, research and development, input production and commercial purpose.
54. The Department shall maintain a nucleus farm of adapted exotic breeds of animals for enhanced production and sustainable utilization.
55. Any person intending to establish a breeding and production farm under this Act shall register with the Department as prescribed in the Rules and Regulations.
56. Any establishment and operation of breeding and production farms shall comply with the technical standards as prescribed in the Rules.

Biosecurity Measures in Animal Farm

57. The Department shall develop biosecurity standards to prevent and control spread of animal diseases.
58. Any breeding and production farm shall implement biosecurity standards as prescribed in the rules and regulations.

སེམས་ཅན་གསོ་སྐྱོང་ཁང་།

༥༣. རིགས་རྒྱུད་ཡར་ཕྱག་ ཞིབ་འཇོལ་དང་གོང་འཕེལ་ ཐོན་སྐྱེད་རྒྱ་སྐྱབ་ དེལས་ ཆོང་འབྲེལ་
དགོས་མཁའི་དོན་ལུ་ མི་མང་ ཡང་ན་ སླེང་སྤེལ་གིས་ འཛིན་སྐྱོང་དང་ ལས་སྦྱོང་འབད་ནི་འི་
རིགས་རྒྱུད་གསར་པ་གི་དོན་ལུ་ གསོ་སྐྱོང་ཁང་གཞི་བཅུགས་འབད་ནི་འདི་ ལས་ཁུངས་ལས་
ཁུང་རིག་གི་རྒྱབ་སྐྱོན་ལེན་ཐོག་ ལྷན་ཁག་གིས་ཆ་འཛིག་འབད་དགོ།
༥༤. ཐོན་སྐྱེད་ཡར་ཕྱག་དང་ དུན་བརྟན་ལག་ལེན་གྱི་དོན་ལུ་ ཕྱི་རྒྱལ་ལས་ཐོན་མི་རིགས་རྒྱུད་
མཐུན་སྦྲིག་འབད་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་ཚུ་གི་ རིགས་ཁམས་ཀྱི་ས་བོན་གསོ་སྐྱོང་ཁང་ ལས་
ཁུངས་ཀྱིས་རྒྱ་སྐྱོང་འཐབ་དགོ།
༥༥. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་དང་ ཐོན་སྐྱེད་གསོ་སྐྱོང་ཁང་གཞི་བཅུགས་
འབད་ནི་བསམ་མི་ མི་ངོམ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་
དང་འབྲེལ་ ལས་ཁུངས་དང་ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ།
༥༦. རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་མི་དང་ ཐོན་སྐྱེད་གསོ་སྐྱོང་ཁང་གཞི་བཅུགས་དང་ ལས་སྦྱོང་འབད་ནི་འདི་
བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ ཁུང་རིག་གནས་ཚད་དང་བསྟུན་དགོ།

སེམས་ཅན་གསོ་སྐྱོང་ཁང་ནང་སྤྱོད་ལྷན་ཉེན་སྲུང་།

༥༧. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ སེམས་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་ཚུ་ སྤོན་འགོག་དང་ཆད་འཛིན་འབད་ནི་ལུ་ སྤྱོད་ལྷན་
ཉེན་སྲུང་གི་གནས་ཚད་ཚུ་བཟོ་དགོ།
༥༨. རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་མི་དང་ ཐོན་སྐྱེད་གསོ་སྐྱོང་ཁང་གང་རུང་ཅིག་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་
ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་ཡོད་པ་བཞིན་ སྤྱོད་ལྷན་ཉེན་སྲུང་གི་གནས་ཚད་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

59. The Regulatory Authority shall issue biosecurity clearance for breeding and production farm, and section animal exhibitions including shows, marts, rallies and animal auction as per the standards as prescribed in the Rules and Regulations.
60. The relevant authority shall implement biosecurity standards at the designated point of entry to prevent the entry of disease.

Reproductive Biotechnology Practices

61. The Department may identify and designate relevant agencies to operate animal reproductive biotechnology as per the requirements prescribed in the Rules and Regulations.
62. Any person engaging in animal reproductive biotechnology except for research centers, training institutes or educational institutions shall obtain a Certificate of Registration from the Department and operate as per the procedures prescribed in the Rules and Regulations.
63. The animal reproductive biotechnology services shall be carried out by a certified practitioner.

Animal Identification System

64. The Ministry shall establish and implement an animal identification system for traceability and to maintain records on animal pedigree and performance.

༥༩. ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ གནས་ཚད་དང་
འབྲེལ་ རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་མི་དང་ ཐོན་སྐྱེད་གསོ་སྦྱང་ཁང་ སེམས་ཅན་འབྲེམས་སྟོན་འབད་ས་
དེ་ཡང་ ལྟ་དམི་ ཆོང་ཁང་ འདུ་འཛོམས་འབད་ས་ དེ་ལས་ སེམས་ཅན་རིན་བསྟར་ཚུ་གི་དོན་
ལུ་ སྐྱེ་ལྷན་ཉེན་སྲུང་གི་གནང་བ་བྱིན་དགོ།

༦༠. འབྲེལ་ཡོད་དབང་འཛིན་གྱིས་ རོས་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་འཇུག་སྐྱོ་ཚུ་ནང་ བད་གཞི་ནང་ན་
འབག་ནི་སྟོན་འགོག་འབད་ནི་ལུ་ སྐྱེ་ལྷན་ཉེན་སྲུང་གི་གནས་ཚད་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

སྐྱེ་འཕེལ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལྷན་འཕུལ་རིག་ལས་ལུགས།

༦༡. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ དགོས་མཁོ་དང་འབྲེལ་
སེམས་ཅན་སྐྱེ་འཕེལ་ཅན་གྱི་ སྐྱེ་ལྷན་འཕུལ་རིག་ བཀོལ་སྤྱོད་འཐབ་ནི་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་
སྡེ་ རོས་འཛིན་འབད་དེ་ བསྐྱོ་བཞག་འབད་ཆོག།

༦༢. ཞིབ་འཇོལ་ལྟེ་བ་ ཡང་ན་ སྤྱོད་བཟར་གཙུག་སྡེ་ དེ་ལས་ ཤེས་རིག་གཙུག་སྡེ་མ་གཏོགས་
སེམས་ཅན་སྐྱེ་འཕེལ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལྷན་འཕུལ་རིག་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ མི་ངོམ་གང་རུང་
ཅིག་གིས་ ལས་ཁུངས་ལས་ཐོ་བཀོད་ཀྱི་ལག་ཁྱེར་ལེན་ཐོག་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་ནང་
ཆེད་དུ་བཀོད་མི་བྱ་རིམ་དང་འབྲེལ་ བཀོལ་སྤྱོད་འབད་དགོ།

༦༣. སེམས་ཅན་སྐྱེ་འཕེལ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལྷན་འཕུལ་རིག་ཞབས་ཏྲིག་འདི་ ལག་ཁྱེར་ངོ་སྤྱོད་ཡོད་མི་གིས་
ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

སེམས་ཅན་རོས་འཛིན་རིམ་ལུགས།

༦༤. ལྷན་ཁག་གིས་ སེམས་ཅན་རྩིས་འཇོལ་འབད་ནི་དང་ རིགས་རྒྱུད་དང་གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་ཐོ་དེབ་ཚུ་
རྒྱུན་སྦྱོར་འབད་ནི་ལུ་ སེམས་ཅན་རོས་འཛིན་རིམ་ལུགས་གཞི་བཙུགས་འབད་དེ་ ལག་ལེན་
འཐབ་དགོ།

CHAPTER VI

ANIMAL HEALTH AND PRODUCTION SERVICES

Animal Service Centre

65. The Ministry may establish an animal service center to provide animal health, diagnostic, production and nutrition services.
66. All animal service centers shall provide preventive and curative veterinary services.
67. Any person intending to establish an animal service center shall obtain technical clearance from the Department before applying for approval from the ministry.

Veterinary Clinical Services

68. The veterinary clinical services shall comply with service standards and animal welfare provisions as prescribed in the rules and regulations.
69. The Department shall prescribe standards for services of veterinary clinics or hospitals.
70. The veterinary clinical services shall be regulated by the Veterinary Council established under the Bhutan Qualifications and Professionals Certification Authority.

Nutrition Services

71. The Department shall deliver or prescribe standard animal nutrition services to ensure animal health and productivity.

ལེབ་ ༤ པ།

སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཐོན་སྐྱོད་ཞབས་རྟེན།

སེམས་ཅན་ཞབས་རྟེན་ལྟེ་བ།

༤༥. ལྷན་ཁག་གིས་ སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ བད་གཞི་བརྟན་དཔུང་ཐོན་སྐྱོད་ དེ་ལས་ ཟས་
བཅུད་ཞབས་རྟེན་སྤྱོད་ནི་ལུ་ སེམས་ཅན་ཞབས་རྟེན་ལྟེ་བ་གཞི་བཙུགས་འབད་ཆོག།
༤༦. སེམས་ཅན་ཞབས་རྟེན་ལྟེ་བ་ཚུ་གིས་ སྤོན་འགོག་དང་ སྤོན་བཙུག་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ཞབས་རྟེན་
ཚུ་སྤྱོད་དགོ།
༤༧. སེམས་ཅན་ཞབས་རྟེན་ལྟེ་བ་གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་བསམ་མི་ མི་ངོམ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ ལྷན་
ཁག་ལས་གནང་བ་མ་ལེན་པའི་ཉེ་མ་ ལས་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བའི་གཙུག་སྡེ་ལས་ བྱད་རིག་གི་
གནང་བ་ལེན་དགོ།

སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་སྤོན་བཙུག་ཞབས་རྟེན།

༤༨. སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་སྤོན་བཙུག་ཞབས་རྟེན་འདི་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གཞི་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་
བཀོད་མི་ ཞབས་རྟེན་གི་གནས་ཚད་དང་ སེམས་ཅན་ཕན་བདེའི་དོན་ཚན་ཚུ་ལུ་ གནས་དགོ།
༤༩. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་སྤོན་བཙུག་ཞབས་རྟེན་འདི་ ཞབས་རྟེན་གི་དོན་ལུ་
གནས་ཚད་བཀོད་དགོ།
༥༠. སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་སྤོན་བཙུག་ཞབས་རྟེན་འདི་ འབྲུག་ཤེས་ཚད་དང་བྱད་རིག་ངོ་སྤྱོད་
དབང་འཛིན་གྱི་འོག་ལུ་ གཞི་བཙུགས་འབད་མི་ སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་ཚོགས་སྡེ་གིས་ ཚད་
འཛིན་འབད་དགོ།

ཟས་བཅུད་ཞབས་རྟེན།

༥༡. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ སེམས་ཅན་གྱི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ ཐོན་ལྷན་ཁག་ལས་བརྟན་བཟོ་ནི་ལུ་ གནས་
ཚད་ཅན་གྱི་ སེམས་ཅན་ཟས་བཅུད་ཞབས་རྟེན་སྤྱོད་དགོ། ཡང་ན་ ཆེད་དུ་བཀོད་དགོ།

72. The Department shall promote the use of emerging advanced animal nutrition technology for enhancement of animal health and production.

Registration and Designation of Laboratory

73. The Ministry shall designate or establish laboratory for services related to animal health, biotechnology and nutritional analysis.
74. Any animal health, biotechnology and nutrition laboratory shall register with the Department and shall comply with the requirements and standards prescribed in the Rules and Regulations.
75. Any animal health, biotechnology and nutrition laboratory shall comply with the requirements and standards prescribed in the Rules.

Monitoring of Laboratory Information

76. The Department and Regulatory Authority shall have access to the record system of laboratory services.

CHAPTER VII

DISEASE PREVENTION AND CONTROL

Notifiable Diseases

77. The Ministry shall approve the list of notifiable diseases upon the recommendation of the Department.

ཡ༣. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ སེམས་ཅན་གྱི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ ཐོན་ཁུངས་ཡར་དྲག་གི་དོན་ལུ་ འབྱུང་བཞིན་པའི་ཡར་ཐོན་ཅན་གྱི་ སེམས་ཅན་ཟས་བཅུད་ཀྱི་འཕྲུལ་རིག་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ ཡར་དྲག་གཏང་དགོ།

བརྟག་དཔྱད་ཁང་གི་ཐོ་བཀོད་དང་རྩིས་འཛིན།

ཡ༤. ལྷན་ཁག་གིས་ སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་དང་སྐྱེ་ལྷན་འཕྲུལ་རིག་ དེ་ལས་ ཟས་བཅུད་དབྱེ་དཔྱད་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ཞབས་ཏྲུག་གི་དོན་ལུ་ བརྟག་དཔྱད་ཁང་ཚུ་ རྩིས་འཛིན་ ཡང་ན་ གཞི་བཅུགས་འབད་དགོ།

ཡ༥. སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ སྐྱེ་ལྷན་འཕྲུལ་རིག་ དེ་ལས་ ཟས་བཅུད་བརྟག་དཔྱད་ཁང་གང་རུང་ཅིག་གིས་ ལས་ཁུངས་དང་ཐོ་བཀོད་འབད་དགོཔ་དང་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ཆེད་ དུ་བཀོད་མི་ དགོས་མཁོ་དང་གནས་ཚད་ཚུ་ལུ་ གནས་དགོ།

ཡ༦. སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་དང་སྐྱེ་ལྷན་འཕྲུལ་རིག་ དེ་ལས་ ཟས་བཅུད་བརྟག་དཔྱད་ཁང་གང་རུང་གིས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ དགོས་མཁོ་དང་གནས་ཚད་ཚུ་ལུ་གནས་དགོ།

བརྟག་དཔྱད་ཁང་གི་ལྟ་རྟོག།

ཡ༧. ལས་ཁུངས་དང་ཆེད་འཛིན་དབང་འཛིན་ལུ་ བརྟག་དཔྱད་ཁང་གི་ཞབས་ཏྲུག་ཚུ་གི་ཐོ་བཀོད་རིམ་ ལུགས་ལུ་ ཐོབ་སྤྱོད་ཡོད།

ལེའུ་ ༡ པ།

ནད་གཞི་སྟོན་འགོག་དང་ བཀག་འཛིན།

ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི།

ཡ༨. ལྷན་ཁག་གིས་ ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྒྱབ་སྟོན་དང་འབྲེལ་ ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི་ཚུ་གི་ཐོ་ཆ་འཛིན་འབད་དགོ།

78. The Department shall be responsible to prevent, detect and manage outbreak of notifiable disease through research and management in collaboration with relevant agencies.
79. All notifiable diseases shall be subject to official control measures as prescribed in the Rules and Regulations.

Disease Preparedness and Response Plan

80. The Department in consultation with relevant stakeholders shall develop and implement Contingency Plan, Emergency Response Plan and Prevention and Control Plan for notifiable diseases.
81. The Local Government shall be responsible to prevent and respond to any notifiable disease outbreaks in their respective jurisdiction.
82. Any person shall cooperate with the Department, Regulatory Authority or Local Government, as the case may be, in implementing disease response measures.
83. The Government shall provide adequate budget for the containment of the outbreak of notifiable diseases.

Emerging Diseases

84. The Department, Regulatory Authority and Local Government shall, in collaboration with relevant stakeholders, detect, investigate and respond to emerging and re-emerging diseases.

ཡ༥. ལས་ཁུངས་ཀྱི་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་རྒྱ་དང་མཉམ་རུབ་ཐོག་ལས་ ཞིབ་འཇོལ་དང་འཛིན་སྐྱོང་
འབད་དེ་ ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི་ སྤྱོད་འགོག་འབད་ནི་དང་ རོས་འཛིན་འབད་ནི་ དེ་
ལས་ འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ནི་གི་ འགན་ཁུར་ལོག།

ཡ༦. ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི་ག་ར་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ གཞུང་
འབྲེལ་གྱི་བཀག་འཛིན་ཐབས་ལམ་རྒྱ་དང་འབྲེལ་དགོ།

ནད་གཞི་འོག་སྤྱི་གཞི་དང་གཞི་རྒྱ་འཆར་གཞི།

༥༠. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་རྒྱུད་ཡོད་མི་རྒྱ་དང་བསྐྱུག་གོས་འབད་ཐོག་ ཉེན་བརྟེན་འབད་
དགོ་པའི་ནད་གཞི་གི་ འབྲུང་རེས་པའི་ཐབས་ལམ་འཆར་གཞི་དང་ སྤྱོད་འགོག་ནད་གཞི་གཞི་རྒྱ་འཆར་
འཆར་གཞི་ དེ་ལས་ སྤྱོད་འགོག་དང་བཀག་འཛིན་འཆར་གཞི་རྒྱ་བཟོ་སྡེ་ ལག་ལེན་འཐབ་
དགོ།

༥༡. ས་གནས་གཞུང་གིས་ ཁོང་རའི་དབང་ཚད་བྱུང་ཁོངས་ཀྱི་ས་ཁོངས་ནང་ ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་
པའི་ནད་གཞི་སྤྱོད་འགོག་འབད་ནི་དང་ གཞི་རྒྱ་འཆར་འབད་ནི་འགན་ཁུར་ལོག།

༥༢. མི་རོམ་གང་རུང་གིས་ ནད་གཞི་གཞི་རྒྱ་འཆར་གྱི་ ཐབས་ལམ་རྒྱ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ནང་ གནས་
སྤྱངས་དང་འབྲེལ་ཏེ་ ལས་ཁུངས་དང་ ཆོད་འཛིན་དབང་འཛིན་ ཡང་ན་ ས་གནས་གཞུང་དང་
མཉམ་འབྲེལ་འབད་དགོ།

༥༣. ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི་བྱུང་སྤྱེལ་བཀག་ནི་ལུ་ གཞུང་གིས་ འཆར་དཔུལ་ལངས་སྡེ་
བྱིན་དགོ།

འབྲུང་བཞིན་པའི་ནད་གཞི།

༥༤. ལས་ཁུངས་དང་ ཆོད་འཛིན་དབང་འཛིན་ དེ་ལས་ ས་གནས་གཞུང་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་རྒྱུད་
ཡོད་མི་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ འབྲུང་བཞིན་པའི་ ནད་གཞི་དང་ ཡང་སྐྱུར་འབྲུང་བཞིན་པའི་
ནད་གཞི་རྒྱ་ རོས་འཛིན་དང་ཞིབ་དཔྱད་འབད་དེ་ གཞི་རྒྱ་འཆར་འབད་དགོ།

Animal Disease Surveillance

85. The Department in collaboration with Local Government and relevant stakeholders shall institute disease surveillance systems for notifiable and priority zoonotic diseases.
86. The Local Government shall implement disease surveillance systems for notifiable and priority zoonotic diseases in their respective jurisdiction as per the Disease Prevention and Control Plan.
87. The Department shall declare disease-free status at compartment, zone and country level as per the Disease Prevention and Control Plan.

Early Warning System

88. The Department shall institute early warning system and reporting mechanisms on animal diseases and animal health hazards as per the procedures prescribed in the Rules and Regulations.

Outbreak of Animal Disease at the National Level

89. The Ministry shall coordinate with the relevant agency responsible for Disaster Management to declare disease outbreaks at the national scale.

སེམས་ཅན་ནད་གཞི་ལྟ་རྟོག་པ།

༡༥. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ས་གནས་གཞུང་དང་འབྲེལ་ཡོད་ ཁེ་རྒྱུད་ཡོད་མི་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་
ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་མི་དང་ མི་ལུ་འབྲུ་ཉེན་ཡོད་མི་ནད་གཞི་གཙོ་ཅན་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ནད་གཞི་
ལྟ་རྟོག་རིམ་ལུགས་འགོ་བཙུགས་དགོ།
༡༦. ས་གནས་གཞུང་གིས་ ནད་གཞི་སྒྲིལ་འགོག་དང་ཚད་འཛིན་འཆར་གཞི་དང་འབྲེལ་ ཁོང་རའི་
དབང་ཚད་བྱབ་ཁོངས་ཀྱི་ས་ཁོངས་ནང་ ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་མི་དང་ མི་ལུ་འབྲུ་ཉེན་ཡོད་མི་ནད་
གཞི་གཙོ་ཅན་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ནད་གཞི་ལྟ་རྟོག་རིམ་ལུགས་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།
༡༧. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ནད་གཞི་སྒྲིལ་འགོག་དང་ ཚད་འཛིན་འཆར་གཞི་དང་འབྲེལ་ བཅད་ཚན་
ས་ཁོངས་དང་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གནས་ཚད་ནང་ ནད་གཞི་མེད་པའི་གནས་རིམ་ གསལ་བསྐྱགས་
འབད་དགོ།

འགོ་ཐོག་ཉེན་བརྟེན་རིམ་ལུགས།

༡༨. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ སེམས་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་དང་ འཕྲོད་བསྟེན་ལུ་ གཞོད་ཉེན་ཡོད་མི་ཚུ་གི་དོན་
ལུ་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ བྱ་རིམ་དང་འབྲེལ་ འགོ་ཐོག་ཉེན་བརྟེན་
རིམ་ལུགས་དང་ ལྷན་ཁུ་འབད་ནིའི་ཐབས་ལམ་ གཞི་བཙུགས་འབད་དགོ།

རྒྱལ་ཡོངས་གནས་ཚད་ལུ་ནད་གཞི་བྱབ་སྒྲེལ།

༡༩. ལྷན་ཁག་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གནས་ཚད་ནང་ ནད་གཞི་བྱབ་སྒྲེལ་གསལ་བསྐྱགས་འབད་ནི་
ལུ་ རྒྱུ་རྒྱ་འཛིན་སྒྲིལ་གི་འགན་ཁུར་ཐོག་མི་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྒེ་དང་ མཉམ་འབྲེལ་འབད་
དགོ།

Measures to Prevent Outbreak of Disease

90. Any person who owns or keeps an animal shall ensure that the animal is vaccinated against notifiable diseases in such manner, at such times, and subject to such exceptions as may be prescribed by the Rules and Regulations.
91. The Department may support animal vaccination services or outsource to any private entities as per the standards prescribed by the Department, to prevent outbreak of disease.
92. The Department shall adopt appropriate measures to prevent and control the spread of diseases in collaboration with relevant agencies.
93. The Department may, in consultation with the local government, identify Village Animal Health Workers for supporting the delivery of animal health services.

Duty to report

94. Any person who reasonably suspects that an animal is sick or dead from a notifiable disease shall report to the nearest animal service center or relevant official of the Local Government.
95. The Department in collaboration with relevant stakeholders shall conduct investigation to confirm the notifiable disease for implementation of control measures.

ནད་གཞི་བྱེད་སྤྱོད་ལས་སྤྱོད་འགོག་འབད་ནི་འཐབས་ལམ།

༧༠. སེམས་ཅན་གྱི་བདག་དབང་ ཡང་ན་ བདག་འཛིན་འཐབ་མི་ མི་ངོམ་གང་རུང་གིས་སེམས་ཅན་
དེ་ལུ་ ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་མི་ནད་གཞི་ཚུ་ལས་ སྤྱོད་ཁབ་བཙུགས་དགོཔ་འདི་ དེ་བཟུམ་གྱི་
ཐབས་ལམ་དང་ ཏུས་ཚེད་ དེ་ལས་ བཅའ་ཁྲིམས་དང་སྤྱི་གཞི་ནང་ བཀོད་ཡོད་པའི་བྱུང་
པར་ཚུ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ རེས་བཏྲན་བཟོ་དགོ།
༧༡. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ནད་གཞི་བྱེད་སྤྱོད་འགོག་འབད་ནི་ལུ་ སེམས་ཅན་ཚུ་སྤྱོད་ཁབ་བཙུགས་
ནི་འཐབས་ཏོག་ཚུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི་ ཡང་ན་ སྐར་སྤྱོད་གང་རུང་ཅིག་ལུ་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་
གནས་ཆད་དང་འབྲེལ་ ཕྱིར་སྤྱོད་འབད་ཆོག།
༧༢. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྤྱོད་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ ནད་གཞི་སྤྱོད་འགོག་དང་བཀག་
འཛིན་འབད་ནི་ལུ་ འོས་ལྷན་གྱི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ ཆ་འཛིན་འབད་དགོ།
༧༣. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ས་གནས་གཞུང་དང་གོས་བསྐྱར་འབད་ཐོག་ལས་ སེམས་ཅན་གསེབ་འདི་
ཞབས་ཏོག་ཚུ་ཕྱིན་ནི་འདི་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ཐབས་ལུ་ གྲོང་གསེབ་སེམས་ཅན་གསེབ་འདི་ལས་
བྱེད་པ་ཚུ་ རོས་འཛིན་འབད་ཆོག།

སྤྱོད་ཁུ་འབད་ནི་འགན་ཁུར།

༧༤. མི་ངོམ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ སེམས་ཅན་དེ་ལུ་ ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་མི་ནད་གཞི་ལས་བཏྲན་
ནད་པ་ཐོན་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ ཤི་རྒྱུ་བྱུང་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལྷན་པའི་དོགས་པ་ཡོད་པ་ཅིན་ ཉེ་
འདབས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཞབས་ཏོག་ལྟེ་བ་ ཡང་ན་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ས་གནས་གཞུང་གི་འགོ་
དཔོན་ལུ་ སྤྱོད་ཁུ་འབད་དགོ།
༧༥. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་རྒྱུ་ཡོད་མི་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ ནད་གཞི་བཀག་འཛིན་
ཐབས་ལམ་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི་ཡོད་པ་མེད་པ་ རེས་
བཏྲན་བཟོ་ནི་འདི་དོན་ལུ་ ཞིབ་དཔྱད་འབད་དགོ།

96. The Department shall share information on the outbreak of zoonotic disease with the Ministry of Health.

Disease Outbreak Response

97. The ministry shall notify any confirmed outbreak of notifiable disease in any area or premises as per the provisions of this Act.
98. Subject to notification issued under Section 97 of this Act, the Department in collaboration with the relevant stakeholders shall immediately implement specific Disease Prevention and Control Plan.
99. The rapid response team shall enter the premises to implement control measures to prevent the spread of the notifiable diseases.
100. The Department shall declare outbreak areas or premises free of disease as per the Specific Disease Prevention and Control Plan when the disease is contained.
101. The Department and the Ministry of Health, in collaboration with the relevant stakeholders shall respond to the zoonotic diseases.

Movement Control

102. Any movement control of animals, animal products, animal feed or animal-related items from the outbreak area shall be based on the risk assessment and specific Disease Prevention and Control Plan.

༩༦. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ མི་ལུ་འབྲུ་ཉེན་ཡོད་མི་ནད་གཞི་བྱབ་སྤེལ་གྱི་སྒྲོར་ལས་བརྒྱུ་རྒྱ་གསུམ་གྱི་གསེབ་པའི་
ལྷན་ཁག་དང་བརྒྱུ་མཉམ་འབྲེལ་དགོ།

ནད་གཞི་བྱབ་སྤེལ་གྱི་གཞི་རྒྱུ་

༩༧. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཚན་དང་འབྲེལ་ ལྷན་ཁག་གིས་ ས་གནས་ ཡང་ན་ ས་ཁོངས་གང་
རུ་ཅིག་ནང་ ཉེན་བརྒྱུ་འབྲེལ་དགོ་མི་ནད་གཞི་བྱབ་སྤེལ་འགྱུ་ཡོད་པ་ རེས་གཏུག་བྱུང་པ་ཅིན་
བྱབ་བསྐྱུགས་འབྲེལ་དགོ།

༩༨. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འདི་དོན་ཚན་ ༩༧ པ་དང་འབྲེལ་ བྱབ་བསྐྱུགས་འབྲེལ་ཡོད་མི་ལུ་ ལས་ཁུངས་
ཀྱིས་ འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་སྤྱད་ཡོད་མི་རྒྱ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ འདི་འཕྲོ་ལས་ དམིགས་བསལ་
ཀྱིས་ ནད་གཞི་སྤྱོད་འགོག་དང་ཚད་འཛིན་འཆར་གཞི་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

༩༩. འཕྲལ་མགྱོགས་གཞི་རྒྱུ་སྤེལ་ཚན་ཀྱིས་ ཉེན་བརྒྱུ་འབྲེལ་དགོ་པའི་ནད་གཞི་རྒྱུ་ བྱབ་སྤེལ་འགྱུ་
ནི་ལས་བཀག་ཐབས་ལུ་ ཚད་འཛིན་ཐབས་ལམ་རྒྱུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་འདི་དོན་ལུ་ ས་ཁོངས་
ནང་འཛུལ་ཆོག།

༡༠༠. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ དམིགས་བསལ་ཀྱིས་ ནད་གཞི་སྤྱོད་འགོག་དང་ཚད་འཛིན་འཆར་གཞི་དང་
འབྲེལ་ ནད་གཞི་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ས་ཁོངས་ནང་ ནད་གཞི་འདི་བཀག་འཛིན་འབྲེལ་ཚུལ་ད་ ས་
ཁོངས་འདི་ནད་གཞི་མེད་པ་སྤེལ་ བྱབ་བསྐྱུགས་འབྲེལ་དགོ།

༡༠༡. ལས་ཁུངས་དང་ གསེབ་པའི་ལྷན་ཁག་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་སྤྱད་ཡོད་མི་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་
མི་ལུ་འབྲུ་ཉེན་ཡོད་མི་ནད་གཞི་རྒྱུ་ གཞི་རྒྱུ་འབྲེལ་དགོ།

འབྲུལ་སྤྱོད་བཀག་འཛིན་

༡༠༢. སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་
བའི་ཅད་དོན་རྒྱུ་ ནད་གཞི་སྤྱོད་ཡོད་མི་ས་ཁོངས་ལས་ འབྲུལ་སྤྱོད་བཀག་འཛིན་འབྲེལ་ནི་འདི་
ཉེན་ཁ་བརྒྱུ་ཞིབ་དང་ དམིགས་བསལ་ནད་གཞི་སྤྱོད་འགོག་དང་བཀག་འཛིན་འཆར་གཞི་དང་
འབྲེལ་དགོ།

103. The Regulatory Authority shall confiscate, destroy or implement appropriate biosecurity measures to any animals, animal products, animal feed or animal-related items moved during the movement control imposed under section 102 of this Act without payment of compensation.

Destruction of Animal, Animal Product, Animal feed and Animal-related items

104. The Ministry shall approve the destruction of animals, animal products, animal feed or animal-related items that pose a considerable risk to the health of animal, human, environment or all.

105. The Department in collaboration with relevant stakeholders shall destroy animal, animal products, animal feed or animal-related items in accordance with specific Disease Prevention and Control Plan.

106. The Ministry may approve compensation for unaffected animals, animal products, animal feed or animal-related items destroyed to prevent the risk of spread of disease to animal or human based on the recommendation of the Department.

Disposal of Culled or Dead Animal

107. The Regulatory Authority shall ensure that the relevant stakeholders properly dispose of carcasses of animals that died from notifiable animal disease or culled to prevent spread of disease as per the specific disease prevention and control plan.

༡༠༣. ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་ ༡༠༢ པ་དང་འབྲེལ་ འགྲུལ་
 སྦྱོང་ཚད་འཛིན་སྐབས་སུ་ འགྲུལ་སྦྱོང་འབད་ཡོད་མི་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་
 སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་དོས་ཚུ་ རྒྱས་འཐུས་མ་སྦྱོང་པར་
 གཞུང་བཞེས་འབད་ནི་ མེད་པ་གཏང་ནི་ ཡང་ན་ འོས་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་ཉེན་སྲུང་ཐབས་ལམ་ཚུ་
 ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

**སེམས་ཅན་ སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་དང་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་དང་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་
 དོས་གྱི་གཏོར་བཤེགས།**

༡༠༤. ལྷན་ཁག་གིས་ སེམས་ཅན་དང་ མི་ མཐའ་འཁོར་ ཡང་ན་ གོང་བཤད་ག་ར་གི་འཕྲོད་བསྟེན་
 ལུ་ཉེན་ཁ་ཆེ་མི་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་
 ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་དོས་ཚུ་ གཏོར་བཤེགས་འབད་ནི་ཆ་འཛིག་འབད་དགོ།

༡༠༥. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་རྒྱུད་ཡོད་མི་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ སེམས་ཅན་དང་
 སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་དོས་ཚུ་
 དམིགས་བསལ་གྱི་ནད་གཞི་སྡོན་འགོག་དང་ཚད་འཛིན་འཆར་གཞི་དང་འབྲེལ་ གཏོར་བཤེགས་
 འབད་དགོ།

༡༠༦. ལྷན་ཁག་གིས་ ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོན་དང་འབྲེལ་ སེམས་ཅན་ ཡང་ན་ མི་ལུ་ནད་གཞི་འབྱ་
 བྱེད་ཉེན་ཁ་ལས་བཀག་ནི་ལུ་ ཉེན་ཁ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་
 ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་དོས་ཚུ་ གཏོར་བཤེགས་འབད་དགོཔ་
 འཕྱོང་ཆེ་ རྒྱུད་འཐུས་སྦྱོང་ནི་ཆ་འཛིག་འབད་དགོ།

སེམས་ཅན་གདམ་བསད་འབད་མི་ ཡང་ན་ ཤི་ཡོད་མི་ཚུ་མཚུགས་སྤྱིལ་གཏང་ནི།

༡༠༧. འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་རྒྱུད་ཡོད་མི་ཚུ་གིས་ ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོཔ་པའི་ནད་གཞི་ལས་ཤི་མི་ སེམས་ཅན་
 གྱི་རོ་ ཡང་ན་ གདམ་བསད་འབད་ཡོད་མི་ཚུ་ ནད་གཞི་བྱབ་སྤེལ་འབད་ནི་ལས་སྡོན་འགོག་ལུ་
 དམིགས་བསལ་ནད་གཞི་སྡོན་འགོག་དང་ཚད་འཛིན་འཆར་གཞི་དང་འབྲེལ་ མེད་པ་བཟོ་ནི་འདི་
 ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ དེས་བརྟན་བཟོ་དགོ།

108. Any animal carcass disposed under section 107 of this Act shall not be exhumed.
109. The Local Government shall dispose of any carcass of stray animal within their jurisdiction as prescribed in the Rules and Regulations.

CHAPTER VIII

ANIMAL PRODUCT

Compliance

110. Any manufacturing, processing, storing, packaging, labelling, handling or transporting of animal products or by-products intended for human consumption shall comply with general principles of food hygiene and safety, and other relevant standards.
111. Any food of animal origin shall adhere to the mandatory drug withdrawal period as per the standards prescribed in the Rules and Regulations.

Packaging and Labelling

112. The packaging and labelling of prepackaged animal products and by-products intended for human consumption shall comply with the packaging and labelling requirement under the relevant laws.

༡༠༥. བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་ ༡༠༧ པ་དང་འབྲེལ་ མཇུག་སྒྲིལ་གཏང་མི་སེམས་ཅན་གྱི་རོགས་
རུང་ཅིག་ བསྐྱེ་མི་ཚོགས།

༡༠༩. ས་གནས་གཞུང་གིས་ རང་སོའི་དབང་ཚད་ནང་འཁོད་ལུ་ཡོད་པའི་ སྤྱང་འབྲུམ་སྟོད་མི་སེམས་
ཅན་གྱི་རོགས་རུང་ཅིག་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ མཇུག་སྒྲིལ་
གཏང་དགོ།

ལེའུ་ ༥ པ། སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད།

ཁྲིམས་ལུ་གནས་པ།

༡༡༠. མི་གིས་སྟོད་ནིའི་དོན་ལུ་ སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ ཡང་ན་ ཡན་ལག་ཐོན་ཇུས་ཚུ་ བཟོ་སྐྱེན་
ཡང་ན་ བཟོ་འདོན་ བསག་བཞག་ནི་ སྐྱམ་རྒྱལ་ནི་ ཁ་ཡིག་བཏགས་ནི་ འཛིན་སྟོང་འཐབ་ནི་
དེ་ལས་ སྐྱེལ་འབྲེན་འབད་ནི་ཚུ་ བཟའ་འཐུང་གཙང་སྤྱོད་དང་ཉེན་སྲུང་གི་ སྤྱིར་བཏང་ནཱ་གཞག་
དེ་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་ གནས་ཚད་གཞན་དང་འབྲེལ་དགོ།

༡༡༡. སེམས་ཅན་ལས་འབྱུང་མི་བཟའ་འཐུང་ག་ཅི་ཡིན་རུང་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་
བཀོད་མི་གནས་ཚད་དང་འབྲེལ་ སྐྱམ་ཇུས་ཕྱིར་བཏོན་གྱི་དོན་ལུ་ མཁོ་གལ་ཅན་གྱི་ ཏུས་ལུན་
ཡོད་མི་འདི་དང་གནས་དགོ།

སྐྱམ་རྒྱལ་ནི་དང་ཁ་ཡིག་བཏགས་ནི།

༡༡༢. མི་གིས་སྟོད་ནིའི་དོན་ལུ་ ཉེ་མ་ལས་སྐྱམ་རྒྱལ་ཡོད་མི་ སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་དང་ ཡན་ལག་
ཐོན་ཇུས་ཚུ་ སྐྱམ་རྒྱལ་ནི་དང་ཁ་ཡིག་བཏགས་ནི་འདི་ འབྲེལ་ཡོད་ཁྲིམས་ལུགས་དང་འབྲེལ་
དགོ།

Transportation

113. Any transportation of meat and meat products from the abattoir or processing plant for sale shall be accompanied by movement permit and fit-for-human consumption certificate.
114. The transportation of animal products intended for human consumption shall comply with the standards prescribed in the Rules and Regulations.

Product Traceability and Recall

115. The Department and Regulatory Authority shall carry out tracing and recalling of animal products or by-products in case of outbreak of disease at the source.
116. The Regulatory Authority shall enforce the recall of animal products or by-products in the event of confirmation of infection or contamination.
117. The animal product or by-product recalled under section 116 of this Act shall be subject to treatment or destruction based on risk assessment.
118. Any cost for recall, treatment or destruction of animal product or by-product shall be borne by the person if the person has intentionally supplied the animal product or by-product knowing that there is a disease outbreak.

སྐྱེལ་འབྲུག་

༡༡༣. ཚོང་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་ལུ་ ཤ་དང་ཤའི་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ གསལ་ཁང་ ཡང་ན་ ལས་སྡོན་འཕུལ་ཁང་ལས་
སྐྱེལ་འབྲུག་འབདམ་ད་ འབྲུག་སྤྱོད་ཚུ་ཐམ་དང་ མི་གིས་སྤྱོད་བརྟུབ་འོས་འབབ་ཡོད་པའི་
ལག་ཁྱེར་དང་སྤྲུགས་ཏེ་འབག་དགོ།

༡༡༤. མི་གིས་སྤྱོད་ནི་དོན་ལུ་ སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ སྐྱེལ་འབྲུག་འབདམ་ད་ བཅའ་ཡིག་དང་
སྤྱི་ག་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ གནས་ཚད་དང་འཁྲིལ་དགོ།

ཐོན་སྐྱེད་རྩིས་འཚོལ་དང་ ལོག་བསྐྱུ་ལེན་འབད་ནི།

༡༡༥. ལས་ཁུངས་དང་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ ཐོན་སྐྱེད་འཐོན་སའི་ས་ཁོངས་ནང་ ནད་གཞི་
ཐོན་མ་ད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ ཡང་ན་ ཡན་ལག་ཐོན་རྩིས་ཚུ་ རྩིས་འཚོལ་འབད་དེ་ ལོག་
བསྐྱུ་ལེན་འབད་དགོ།

༡༡༦. ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ འབྲུ་ནད་ ཡང་ན་ བཙོག་གི་བ་ཡོད་པ་གཏན་འཁེལ་འབྱུང་ད་
སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ ཡང་ན་ ཡན་ལག་ཐོན་རྩིས་ཚུ་ ལོག་བསྐྱུ་ལེན་འབད་ནི་ བསྐྱར་སྤྱོད་
འབད་དགོ།

༡༡༧. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དོན་ཚན་ ༡༡༤ པ་དང་འཁྲིལ་ ལོག་བསྐྱུ་ལེན་འབད་ཡོད་མི་ སེམས་ཅན་
གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ ཡང་ན་ ཡན་ལག་ཐོན་རྩིས་འདི་ ཚུལ་བཅོས་འབད་ནི་ ཡང་ན་ ཉེན་ཁ་དབྱེ་ཞིབ་
ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ གཏོར་བཤུག་འབད་དགོ།

༡༡༨. སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ ཡང་ན་ ཡན་ལག་ཐོན་རྩིས་འདི་ མི་ངོམ་གཅིག་གིས་ ནད་གཞི་ཐོན་
ཡོད་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་ བཀའ་སྤྱེལ་འབད་ཆེ་ ལོག་བསྐྱུ་ལེན་འབད་ནི་དང་ ཚུལ་བཅོས་འབད་ནི་
ཡང་ན་ གཏོར་བཤུག་འབད་ནི་འཕྲོ་འདི་ མི་ངོམ་གྱིས་སྤྱོད་དགོ།

Establishment of Abattoir or Processing Facility

119. Any person or entity intending to establish an abattoir or processing facility shall register with the Regulatory Authority upon fulfillment of the standards prescribed in the Rules and Regulations.
120. Any slaughter of animals for commercial purpose shall be carried out only at such established abattoir or approved facility and shall be subject to ante-mortem, post-mortem examination and certification by the Regulatory Authority.

Establishment and Operation of Meat Shop

121. Any person intending to establish a meat shop shall register with the Regulatory Authority.
122. No person shall operate or establish a meat shop except in a place designated or approved by the Regulatory Authority.
123. A person shall operate the meat shop as per the standards prescribed in the Rules and Regulations.

Medical Fitness Certificate

124. Any employee of the abattoir, meat shop or processing facility shall produce a medical fitness certificate issued by competent authority to ensure the hygiene and safety of the product.

སེམས་ཅན་གསལ་ཁང་ ཡང་ན་ ལས་སྒྲོན་མཐུན་རྒྱུ་གཞི་བཙུགས།

༡༡༩. མི་ངོ་ ཡང་ན་ ལས་སྒྲེ་གང་རུང་གིས་ སེམས་ཅན་གསལ་ཁང་ ཡང་ན་ ལས་སྒྲོན་མཐུན་རྒྱུ་གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་ཨིན་པ་ཅིན་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་གནས་ཚད་ ཚུ་སྤྱབ་ཞིན་མ་ལས་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་དང་ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ།

༡༢༠. ཆོང་འབྲེལ་གྱི་དོན་ལུ་ སེམས་ཅན་དམར་གསལ་འབད་ནི་འདི་ གཞི་བཙུགས་འབད་ཡོད་མི་ གསལ་ཁང་ ཡང་ན་ ཆ་འཛིག་འབད་ཡོད་མི་ མཐུན་རྒྱུ་ཚུ་ནང་རྒྱུང་མ་གཅིག་འབད་དགོཔ་མ་ ཚད། སེམས་ཅན་དམར་གསལ་ མ་འབད་བའི་ཉེ་མ་དང་ འབད་ཞིན་མ་ལས་ ཚད་འཛིན་དབང་ འཛིན་གྱིས་བརྟག་དབྱད་དང་ རྩོམ་འབད་དགོ།

ཤ་ཁང་གཞི་བཙུགས་དང་ལས་སྒྲུབ།

༡༢༡. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ ཤ་ཁང་གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་འདི་ དང་འདོད་ཡོད་པ་ཅིན་ ཚད་འཛིན་དབང་ འཛིན་དང་ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ།

༡༢༢. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ ཤ་ཁང་འདི་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ རོས་འཛིན་ ཡང་ན་ གནང་བ་ བྱིན་ཡོད་པ་འདི་ ས་ཁོངས་ནང་མ་གཏོགས་ གཞན་ཁར་ བཀོལ་སྤྱོད་ ཡང་ན་ གཞི་བཙུགས་ འབད་མི་ཆོག།

༡༢༣. མི་ངོ་གིས་ ཤ་ཁང་འདི་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་གནས་ཚད་དང་འབྲེལ་ ལས་སྒྲུབ་འབད་དགོ།

གསོ་བའི་བདེ་ཁམས་ལག་ཁྱེར།

༡༢༤. ཐོན་སྐྱེད་གྱི་གཙང་སྤྱོད་དང་ཉེན་སྲུང་ངེས་བརྟན་བཟོ་ཐབས་ལུ་ སེམས་ཅན་གསལ་ཁང་དང་ཤ་ཁང་ ཡང་ན་ ལས་སྒྲོན་མཐུན་རྒྱུ་ནང་ ལཱ་འབད་མི་ལུ་ ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་གྱིས་བྱིན་མི་ གསོ་ བའི་བདེ་ཁམས་ལག་ཁྱེར་དགོ།

Food Handler’s License

125. Any employee of the abattoir, meat shop, or processing facility shall produce a meat handler’s license issued by competent authority as per the relevant laws.

Revocation

126. The Regulatory Authority shall revoke meat handler’s license or registration and operation of the abattoir, meat shop or processing facility in the event of non-compliance with the provisions of this Act, Rules or other terms and conditions of the license.

Report

127. The Regulatory Authority shall submit a report with evidence for revocation of such licence to the Department and relevant authority.

CHAPTER IX

ANIMAL FEED

Manufacture of Animal Feed

128. Any person intending to establish and operate an animal feed manufacturing plant shall register with the Regulatory Authority as per standards prescribed in the Rules and Regulations.
129. Any manufacture, sale, distribution or redistribution of animal feed, feed supplements, feed additives and core concentrates or premix shall comply with the standards prescribed in the Rules and Regulations.

བཟའ་འཁྲུང་འཛིན་སྐྱོང་པའི་ཚོགས་ཐམས།

༡༢༥. སེམས་ཅན་གསལ་ཁང་དང་ཤ་ཁང་ ཡང་ན་ ལས་སྒྲོན་མཐུན་རྒྱུན་ནང་ལྷ་འབད་མི་ལུ་ འབྲེལ་ ཡོད་ཁྲིམས་ལུགས་དང་འཁྲུང་ ཚད་ལུན་དབང་འཛིན་གྱིས་བྱིན་མི་ ཤ་འཛིན་སྐྱོང་པའི་ཚོགས་ཐམས་ དགོ།

ཆམེད།

༡༢༦. བཟའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ བཟའ་ཡིག་ ཡང་ན་ ཚོགས་ཐམས་ཀྱི་ཁ་ཚིག་དང་གནས་ཚིག་ལུ་མ་ གནས་ཚེ་ ཤ་འཛིན་སྐྱོང་པའི་ཚོགས་ཐམས་ ཡང་ན་ ཐོ་བཀོད་ དེ་ལས་ སེམས་ཅན་གསལ་ཁང་ དང་ཤ་ཁང་ ཡང་ན་ ལས་སྒྲོན་མཐུན་རྒྱུན་ ལས་སྐྱོད་འབད་ནི་ཚུ་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ ཆམེད་གཏང་དགོ།

སྒྲུ་ཁྱུ་

༡༢༧. ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ དེ་བཟུམ་མའི་ཚོགས་ཐམས་འདི་ ཆམེད་ཀྱི་དོན་ལུ་ སྐབ་བྱེད་དང་ སྐྱུགས་ཏེ་ སྒྲུ་ཁྱུ་འདི་ ལས་ཁུངས་དང་ འབྲེལ་ཡོད་དབང་འཛིན་ལུ་སྐྱོད་དགོ།

ལེའུ་ ༩ པ།

སེམས་ཅན་གྱི་ཆག།

སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་བཟོ་སྐྱུན།

༡༢༨. མི་ངོམ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་བཟོ་སྐྱུན་ཁང་ གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་དང་ བཀོལ་སྐྱོད་འབད་ནི་ཨིན་པ་ཅིན་ བཟའ་ཡིག་དང་སྐྱིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་གནས་ཚད་ ལྷར་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་དང་ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ།

༡༢༩. སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་དང་ ཆག་གི་བས་སྒྲོན་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་གི་སྐྱོར་ཇུས་ དེ་ལས་ ཆག་གི་ གཞི་རྩའི་བས་བསྐྱུས་ ཡང་ན་ སྐྱོར་ཇུས་སྐྱོར་བསྐྱུས་ཡོད་མི་ཇུས་སྐྱོར་གྱི་ བཟོ་སྐྱུན་ ཡང་ན་ ཚོང་ སྐྱོར་ བཟུམ་སྐྱེལ་ ཡང་ན་ ཡང་བསྐྱུར་བཟུམ་སྐྱེལ་འབད་ནི་ཚུ་ བཟའ་ཡིག་དང་སྐྱིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ གནས་ཚད་དང་འཁྲུང་དགོ།

Import of Animal Feed

130. Any person intending to import animal feed including feed raw materials, feed supplements, feed additives and core concentrates or premix shall register with the Regulatory Authority as per standards prescribed in the Rules and Regulations.

Revocation

131. The Regulatory Authority may revoke the registration of the animal feed manufacturer or importer in the event of non-compliance with the standards prescribed in the Rules and Regulations.

Packaging and Labelling

132. The packaging and labelling of the animal feed shall comply with the Rules and Regulations.

Storage and Transportation

133. The storage and transportation of animal feed shall comply with the standards prescribed in the Rules and Regulations.

Safety and Quality

134. The Regulatory Authority shall regulate the safety and quality of the animal feed manufactured or imported including raw materials as per the standards prescribed in the Rules and Regulations.

སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ནང་འབྲེན།

༡༣༠. མི་ངོམ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ བཟེ་སྟེ་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་བཟོ་ནིའི་རྒྱ་ཆ་
ཆག་གི་ཟས་སྟོན་ ཆག་གི་སྦྱོར་ཇུས་དང་ ཆག་གི་གཞི་ཙའི་ཟས་བསྐྱས་ ཡང་ན་ སྦྱོར་ཇུས་སྟོན་
བསྟེ་ཡོད་མི་ཇུས་སྦྱོར་ ནང་འབྲེན་འབད་ནི་ཡིན་པ་ཅིན་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་
བཀོད་མི་གནས་ཚད་ལྟར་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་དང་ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ།

ཆ་མེད།

༡༣༡. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ གནས་ཚད་དང་མ་གནས་ཚེ་ སེམས་ཅན་གྱི་
ཆག་བཟོ་སྐྱུན་པ་ ཡང་ན་ ནང་འབྲེན་འབད་མིའི་ཐོ་བཀོད་འདི་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་
ཆ་མེད་གཏང་ཆོག།

སྐྱམ་རྒྱུ་ནི་དང་ཁ་ཡིག་བཏགས་ནི།

༡༣༢. སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་སྐྱམ་རྒྱུ་ནི་དང་ ཁ་ཡིག་བཏགས་ནི་འདི་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་ནང་
ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་གནས་དགོ།

བསགས་མཛོད་དང་སྐྱེལ་འབྲེན།

༡༣༣. སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ བསགས་མཛོད་འབད་ནི་དང་ སྐྱེལ་འབྲེན་འབད་ནི་འདི་ བཅའ་ཡིག་དང་
སྤྲིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ གནས་ཚད་དང་འབྲེན་གནས་དགོ།

ཉེན་སྲུང་དང་སྐྱུས་ཚད།

༡༣༤. ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ བཟོ་སྐྱུན་འབད་ཡོད་མི་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ ནང་འབྲེན་
འབད་མི་ དེལས་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་གི་རྒྱ་ཆ་ཚུ་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་
བཀོད་མི་ གནས་ཚད་དང་འབྲེན་ ཉེན་སྲུང་དང་སྐྱུས་ཚད་ ཚད་འཛིན་འབད་དགོ།

135. The Department or Regulatory Authority or any relevant agencies shall conduct laboratory tests of animal feed and raw materials to confirm safety and ensure that the quality parameters are in compliance with the standards, and Rules and Regulations.

Traceability, Recall and Disposal of Animal Feed

136. The Regulatory Authority in collaboration with the Department shall carry out tracing of animal feed suspected of contamination or adulteration which poses considerable risk to animal health and production.

137. The manufacturer or distributor shall recall the animal feed on confirmation of contamination or adulteration or other non-compliance with standards prescribed in the Rules and Regulations and the Regulatory Authority shall enforce such recall.

138. Animal feed recalled under section 137 of this Act shall be subject to reprocessing or treatment or disposal based on the risk assessment carried out by the Department and Regulatory Authority.

139. Any cost associated with recall, reprocessing or treatment or destruction of animal feed shall be borne by the manufacturer or distributor.

140. Any damaged caused to the animal or animal products by the contaminated or adulterated animal feed upon proven beyond reasonable doubt by the Department and Regulatory Authority or any Competent Authority shall be compensated by the manufacturer or distributor as prescribed in the Rules and Regulations.

༡༣༥. ལས་ཁུངས་ ཡང་ན་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་ དེ་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་གང་རུང་ཅིག་གིས་
ཚན་རིག་བརྟག་དཔྱད་འབད་བའི་ཐོག་ སེམས་ཚན་གྱི་ཆག་དང་ སེམས་ཚན་གྱི་ཆག་གི་རྒྱ་ཆ་ཚུ་
ཉེན་སྲུང་དང་སྤྱོད་ཚད་གཞི་ཚུ་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིན་གཞི་ དེ་ལས་ གནས་ཚད་དང་
འཁྲིལ་ཏེ་ཡོད་པ་ དེས་བརྟན་བཟོ་དགོ།

སེམས་ཚན་གྱི་ཆག་ རྗེས་འཛོལ་ འོག་བསྐྱེད་ལེན་འབད་ནི་ དེ་ལས་ མཚུགས་སྤྲིལ་གཏང་ནི།

༡༣༦. ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ ལས་ཁུངས་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ སེམས་ཚན་འཕྲོད་བསྐྱེད་དང་
ཐོན་སྐྱེད་ལུ་ ཉེན་ཁ་སྤོམ་འབད་འབྱུང་སྤོམ་པའི་ ཆག་བཅོག་གི་བ་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ བསྐྱེད་སྐྱུར་
འབད་ཡོད་པའི་དོགས་པ་འཐོན་ཆེ་ སེམས་ཚན་གྱི་ཆག་ རྗེས་འཛོལ་འབད་དགོ།

༡༣༧. ཆག་ནང་བཅོག་གི་བ་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ བསྐྱེད་སྐྱུར་འབད་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིན་གཞི་
གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ གནས་ཚད་དང་མ་གནས་པ་སྡེ་ ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་ཆེ་ བཟོ་སྐྱེད་པ་
ཡང་ན་ བཀའ་སྤྲོལ་འབད་མི་གིས་ འོག་བསྐྱེད་ལེན་འབད་དགོཔ་དང་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་
གྱིས་ འོག་བསྐྱེད་ལེན་འབད་ནི་འདི་ བསྐྱེད་སྐྱུར་འབད་དགོ།

༡༣༨. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འཛིན་ཚན་ ༡༣༧ པ་དང་འཁྲིལ་ འོག་བསྐྱེད་ལེན་འབད་ཡོད་མི་ སེམས་ཚན་
གྱི་ཆག་འདི་ ལས་ཁུངས་དང་ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ ཉེན་ཁ་དབྱེ་ཞིབ་འབད་མི་ལུ་གཞི་
བཞག་སྟེ་ བཟོ་སྐྱེད་ ཡང་ན་ ཚུལ་བཅོས་འབད་ནི་ ཡང་ན་ མཚུགས་སྤྲིལ་གཏང་དགོ།

༡༣༩. སེམས་ཚན་གྱི་ཆག་ འོག་བསྐྱེད་ལེན་འབད་ནི་ ཡང་ན་ བཟོ་སྐྱེད་འབད་ནི་ ཚུལ་བཅོས་འབད་ནི་
ཡང་ན་ མེད་པ་གཏང་ནི་དང་འབྲེལ་བའི་ཟད་འགྲོ་འདི་ བཟོ་སྐྱེད་པ་ ཡང་ན་ བཀའ་སྤྲོལ་འབད་
མི་གིས་གཏང་དགོ།

༡༤༠. སེམས་ཚན་ ཡང་ན་ སེམས་ཚན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ སེམས་ཚན་གྱི་ཆག་གི་བཅོག་གི་བ་ ཡང་ན་
བསྐྱེད་སྐྱུར་གྱིས་འབད་ གཞི་དཔྱད་ཐོག་ཡོད་པ་སྡེ་ ལས་ཁུངས་དང་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་
ཡང་ན་ ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་གང་རུང་ཅིག་གིས་ ཐེ་ཚོམ་གྲོལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཚན་གྱི་ མདོན་
རྟགས་སྟོན་ཆེ་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིན་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ བཟོ་སྐྱེད་པ་དང་བཀའ་
སྤྲོལ་འབད་མི་གི་ རྒྱུད་འབྱུང་སྤྲོད་དགོ།

Distributor

141. Any person intending to register as a distributor of animal feed shall comply with the relevant laws.

CHAPTER X

IMPORT AND EXPORT

Import Requirement

142. The Ministry shall approve any import of new animal breeds, animal or fodder germplasm based on import risk analysis carried out by the Department in collaboration with the Regulatory Authority.
143. The import of animal, animal products, animal feed or animal-related items shall require prior import permit issued by the Regulatory Authority as per the standards prescribed in the Rules and Regulations.
144. The Regulatory Authority may review, modify or revoke any import permit for animal, animal products, animal feed, animal-related items in the event of disease outbreak in the exporting country.
145. Import of any animal, animal products, animal feed and animal-related items shall be allowed only through a designated point of entry.

བཀྲམ་སྤེལ་འབད་མི།

༡༤༡. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་བཀྲམ་སྤེལ་འབད་མི་སྤེ་ ཐོ་བཀོད་འབད་ནི་ཨིན་པ་ཅིན་
འབྲེལ་ཡོད་ཁྲིམས་ལུགས་དང་འབྲེལ་དགོ།

ལེའུ་ ༡༠ པ། ནང་འབྲེན་དང་ཕྱིར་ཆོང་།

ནང་འབྲེན་དགོས་མཁོ།

༡༤༢. སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་གསར་པ་ ཡང་ན་ ཆག་གི་སོན་ཙ་ཚུ་ ནང་
འབྲེན་འབད་ནི་འདི་ ལས་ཁུངས་གྱིས་ ཆོད་འཛིན་དབང་འཛིན་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ ནང་
འབྲེན་ཉེན་ཁའི་དབྱེད་ཕྱད་འབད་མི་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ ལྷན་ཁག་གིས་ཆ་འཛིག་འབད་དགོ།

༡༤༣. སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ནང་འབྲེན་འབད་ནི་ལུ་
བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གཞི་གཞི་ནང་ ཆོད་རྒྱ་བཀོད་མི་ གནས་ཆོད་དང་འབྲེལ་ ཆོད་འཛིན་དབང་
འཛིན་གྱིས་ ནང་འབྲེན་མ་འབད་བའི་སྤྱོད་ལས་སྤྱོད་མི་ ནང་འབྲེན་ཆོག་ཐམ་དགོ།

༡༤༤. ཆོད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་གྱི་
ཆག་གི་ ནང་འབྲེན་ཆོག་ཐམ་འདི་ ཕྱིར་ཆོང་འཐབ་མི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ ནད་གཞི་ཐོན་ཡོད་པ་ཅིན་
བསྐྱར་ཞིབ་དང་བསྐྱར་བཅོས་འབད་ནི་ ཡང་ན་ ཆ་མེད་གཏང་ཆོག།

༡༤༥. སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་ དེ་ལས་ སེམས་
ཅན་གྱི་ཆག་ཚུ་ ངོས་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་ འཇུལ་སྒོ་ནང་ལས་རྒྱུང་མ་གཅིག་ ནང་འབྲེན་འབད་
ཆོག།

Import Restriction and Prohibition

146. The Department shall develop and update the list of prohibited and restricted animal, animal products, animal related items, animal feed, feed supplements, feed additives and core concentrates or premix for import regulation.
147. Any person intending to import animal, animal products, animal feed or animal related items shall comply with the standards prescribed in the Rules and Regulations.
148. Any animal, animal product, animal related items, animal feed, feed supplements, feed additives, core concentrates or premix listed as prohibited under Section 146 of this Act shall not be allowed for import.
149. Any import of animal, animal products, animal related items, animal feed, feed supplements, feed additives and core concentrates or premix listed as restricted under Section 146 of this Act may be allowed for research and development upon approval of the Ministry.

Import Inspection

150. The Regulatory Authority shall regulate the import of animal, animal products, animal related items, animal feed, feed supplements, feed additives and core concentrates or premix at the designated point of entry to ensure compliance with standards prescribed in the Rules and Regulations.

ནང་འབྲེན་ཚད་འཛིན་དང་ བཀའ་དམ་

༡༤༤. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ནང་འབྲེན་ཚད་འཛིན་གྱི་དོན་ལུ་ བཀའ་དམ་དང་ཚད་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་
སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་དོས་ སེམས་ཅན་གྱི་
ཆག་ ཆག་གི་ཟས་སྟོན་ ཆག་གི་སྦྱར་ཚུས་དང་ ཆག་གི་གཞི་ཅའི་ཟས་བསྐྱུས་ ཡང་ན་ སྦྱར་
ཚུས་སྤྱོད་ཡོད་མི་ཚུས་སྦྱར་ ཐོ་བཀོད་འབད་དགོཔ་དང་ ཅུས་མཐུན་བཟོ་དགོ།

༡༤༥. མི་ངོམ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་
ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་དོས་ ནང་འབྲེན་འབད་ནི་ཨིན་པ་ཅིན་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་ག་
གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ གནས་ཚད་དང་འབྲེལ་དགོ།

༡༤༦. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འདི་དོན་ཚན་ ༡༤༤ པའི་ནང་ བཀའ་དམ་འབད་མི་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་
ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་དོས་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཆག་གི་ཟས་སྟོན་
ཆག་གི་སྦྱར་ཚུས་དང་ ཆག་གི་གཞི་ཅའི་ཟས་བསྐྱུས་ ཡང་ན་ སྦྱར་ཚུས་སྤྱོད་ཡོད་མི་ཚུས་
སྦྱར་ ནང་འབྲེན་འབད་མི་ཆོག།

༡༤༧. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འདི་དོན་ཚན་ ༡༤༤ པའི་ནང་ ཚད་འཛིན་འབད་ཡོད་པ་སྟེ་བཀོད་མི་ སེམས་
ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་དོས་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་
ཆག་གི་ཟས་སྟོན་ ཆག་གི་སྦྱར་ཚུས་དང་ ཆག་གི་གཞི་ཅའི་ཟས་བསྐྱུས་ ཡང་ན་ སྦྱར་ཚུས་སྤྱོད་
ཡོད་མི་ཚུས་སྦྱར་ཨིན་པ་ཅིན་ ཞིབ་འཇུག་དང་གོང་འཕེལ་གྱི་དོན་ལུ་ ལྷན་ཁག་ལས་གནང་
བ་ལེན་ཐོག་ ནང་འབྲེན་འབད་ཆོག།

ནང་འབྲེན་ཞིབ་དཔྱད།

༡༥༠. ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་ག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་གནས་ཚད་ལུ་
གནས་ཡོད་པ་ དེས་བརྟན་བཟོ་ནི་ལུ་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་དང་
འབྲེལ་བའི་ཅད་དོས་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཆག་གི་ཟས་སྟོན་ ཆག་གི་སྦྱར་ཚུས་དང་ ཆག་གི་
གཞི་ཅའི་ཟས་བསྐྱུས་ ཡང་ན་ སྦྱར་ཚུས་སྤྱོད་ཡོད་མི་ཚུས་སྦྱར་ཚུ་ ངོས་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་
འཛུལ་སྒྲིལ་ནང་ ཚད་འཛིན་འབད་དགོ།

151. The importer shall give prior notice to the Regulatory Authority about the arrival of animal, animal product, animal feed or animal-related items at the designated point of entry.
152. In the event of a change in disease situation in the exporting country as notified by the Ministry, the Regulatory Authority may allow or deny entry of animal, animal products, animal feed or animal-related items due to arrive at the designated point of entry based on the risk assessment conducted by the Department in collaboration with the Regulatory Authority.
153. The Ministry in collaboration with the Regulatory Authority may recognize biosecurity authority in the exporting country to carry out pre-shipment biosecurity measures and certification in the country of origin.
154. The importer shall bear any expenditure incurred for rejection of animal, animal products, animal feed or animal-related items under Section 152 of this Act.

Animal Quarantine

155. The Regulatory Authority shall ensure that all imported animals are quarantined as per the procedures prescribed in the Rules and Regulations.
156. The Regulatory Authority shall implement appropriate measures in the event of confirmed notifiable or exotic disease during the quarantine period as prescribed in the Rules and Regulations.

༡༥༡. ནང་འབྲེན་འབད་མི་གིས་ རོས་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་འཇུལ་སྒོ་ལུ་ སེམས་ཚན་དང་སེམས་ཚན་གྱི་
ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཚན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཚན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་རོས་ཚུ་ ལྷོད་ནི་ཡིན་
པའི་བདེ་འདི་ སྤྲོ་གོང་ལས་ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་ལུ་བྱིན་དགོ།

༡༥༢. ལྷན་ཁག་གིས་ རྒྱབ་བསྐྱུགས་འབད་མི་དང་འབྲེལ་ ཕྱིར་ཆོང་འཐབ་མི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ ནང་
གཞིའི་གནས་སྤངས་འདི་འགྱུར་བཅོས་འགྱུར་བ་ཅིན་ ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ རོས་འཛིན་
འབད་ཡོད་མི་འཇུལ་སྒོ་ལུ་ལྷོད་རན་མི་ སེམས་ཚན་དང་སེམས་ཚན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཚན་གྱི་
ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཚན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་རོས་ཚུ་ འཇུལ་སྒོའི་ནང་ལས་འཇུལ་བཅུག་ནི་
དང་ བཀག་ཆ་འབད་ནི་འདི་ ལས་ཁུངས་གྱིས་ ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་
ཉེན་ཁ་དབྱེད་བྱེད་འབད་མི་དང་འབྲེལ་དགོ།

༡༥༣. ལྷན་ཁག་གིས་ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་དང་མཉམ་རུབ་ཐོག་ ཕྱིར་ཆོང་འཐབ་མི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་
སྐྱེལ་འབྲེན་མ་འབད་བའི་ཉེ་མ་ སྐྱེལ་ལྷན་ཉེན་སྲུང་གི་ཐབས་ལམ་ཚུ་བཏོན་ནི་དང་ འབྱུང་ཁུངས་
གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་རྒྱུར་འབད་ནི་ལུ་ སྐྱེལ་ལྷན་ཉེན་སྲུང་གི་དབང་འཛིན་ རོས་འཛིན་འབད་ཆོག།

༡༥༤. སེམས་ཚན་དང་སེམས་ཚན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཚན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཚན་དང་འབྲེལ་བའི་
ཅད་རོས་ཚུ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཆ་ན་ ༡༥༢ པ་དང་འབྲེལ་ ནང་འབྲེན་བཀག་ཆ་འབད་
བའི་སྐབས་ ཟད་འགྱོ་ག་ཅི་གནས་རུང་ ནང་འབྲེན་འབད་མི་ལུ་ཐོག།

སེམས་ཚན་རྒྱུར་བཞག།

༡༥༥. ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ ནང་འབྲེན་འབད་ཡོད་མི་སེམས་ཚན་ཚུ་ག་ར་ བཅའ་ཡིག་དང་
སྒྲིག་གཞི་ནང་ ཆད་དུ་བཀོད་མི་བྱ་རིམ་དང་འབྲེལ་ རྒྱུར་བཞག་འབད་དགོཔ་ རོས་བརྟན་བཟོ་
དགོ།

༡༥༦. ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ རྒྱུར་བཞག་གི་དུས་ཡུན་ནང་ ཉེན་བརྟན་འབད་དགོཔའི་ ཡང་ན་
ཕྱི་ལས་འོང་བའི་ནད་གཞི་ཡོད་པ་ གཏན་འཁེལ་འགྱུར་ད་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ ཆད་
དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ འོས་ལཱ་གྱི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

157. The animal from the quarantine facility shall not be removed except in accordance with the procedures prescribed in the Rules and Regulations.
158. The regulatory authority shall ensure that animals in the quarantine facility are properly managed as prescribed in the rules and regulations.
159. The regulatory authority shall establish quarantine facility where deemed necessary to facilitate import services.

Release of quarantined animal

160. The Regulatory Authority may release animals upon completion of the quarantine period in accordance with the procedures prescribed in the Rules and regulations.

Export Certification

161. The Department shall develop and update the list of animal, animal products, animal feed or animal-related items as prohibited and restricted for export regulation.
162. Any Person intending to export animal, animal products, animal feed or animal related items shall comply with the standards prescribed in the Rules and Regulations.
163. Any prohibited animal, animal product, animal feed or animal-related items under Section 161 of this Act shall not be allowed for export.

༡༥༧. ཟུར་བཞག་མཐུན་རྒྱུན་ནང་ཡོད་མི་ སེམས་ཅན་འདི་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་
བཀོད་མི་ བྱ་རིམ་དང་འབྲེལ་མ་གཏོགས་ ཕྱི་ཁར་བཏོན་མི་ཆོག།

༡༥༨. ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ ཆད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཟུར་བཞག་
ནང་ བཞག་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་ཚུ་ ཚུལ་དང་མཐུན་མ་སྟེ་ འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ཡོད་པ་ དེས་བརྟན་
བཟོ་དགོ།

༡༥༩. ནང་འབྲེན་གྱི་ཞབས་ཏྲོག་ ཡན་ཐབས་འབད་ནི་ལུ་ ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ དགོས་མཁོ་
ལྟར་ ཟུར་བཞག་གི་མཐུན་རྒྱུན་ གཞི་བཙུགས་འབད་དགོ།

ཟུར་བཞག་ནང་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་གཏང་ནི།

༡༦༠. ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ ཟུར་བཞག་གི་དུས་ལུན་ཚོགས་ཞིན་མ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་
གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་བྱ་རིམ་དང་འབྲེལ་ སེམས་ཅན་འདི་གཏང་ཆོག།

ཕྱིར་ཆོང་གི་ངོ་སྤྱོད་ལག་ཁྱེར།

༡༦༡. ལས་ཁུངས་གྱིས་ ཕྱིར་ཆོང་ཆད་འཛིན་གྱི་དོན་ལུ་ བཀག་དམ་དང་ཆད་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་
སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་
བའི་ཅད་ངོས་གྱི་ཐོ་བཟོ་སྟེ་ དུས་མཐུན་བཟོ་དགོ།

༡༦༢. མི་ངོམ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་གྱི་
ཆག་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་ ཕྱིར་ཆོང་འཐབ་ནི་ཨིན་པ་ཅིན་ བཅའ་ཡིག་དང་
སྒྲིག་གཞི་ནང་ ཆད་དུ་བཀོད་མི་ གནས་ཆད་དང་འབྲེལ་དགོ།

༡༦༣. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འདི་དོན་ཚན་ ༡༦༡ པའི་ནང་ བཀག་དམ་འབད་མི་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་
ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་ཨིན་པ་ཅིན་
ཕྱིར་ཆོང་འཐབ་བཙུག་ནི་མི་འོང་།

164. The Ministry in accordance with the Biodiversity laws may, allow export of animal and animal germplasm for research and development purpose only.

Revocation of Certificates

165. The Regulatory Authority shall revoke the export certificate if the exporter fails to comply with the export terms and conditions prescribed in the certificate.

CHAPTER XI RESEARCH AND DEVELOPMENT

Conduct of research

166. The Department shall coordinate, collaborate, prioritize, plan and implement research in the area of animal and allied fields.
167. The Department shall provide strategic direction and review the prioritized research plans in the areas of animal and allied fields.

Research involving Live Animal

168. Any person or institute conducting research involving live animals shall comply with the animal welfare standards and ethical guidelines prescribed in the Rules and Regulations.

༡༤༤. ལྷན་ལག་གིས་ སྐྱེ་ལྷན་རིགས་སྤྱི་ཁྲིམས་ལྷགས་ཚུ་དང་འབྲེལ་ སེམས་ཅན་དང་སོན་ཅ་ཚུ་
ཞིབ་འཇོལ་དང་གོང་འཕེལ་གྱི་དོན་ལུ་རྒྱུང་མ་གཅིག་ ཕྱིར་ཆོང་འབབ་བཅུག་ཆོག།

དོན་རྒྱུ་ལག་ཁྱེར་ཆ་མེད།

༡༤༥. ཕྱིར་ཆོང་འབབ་མི་གིས་ ལག་ཁྱེར་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ ཕྱིར་ཆོང་གི་ཁ་ཆོག་དང་གནས་ཆོག་ལུ་
མ་གནས་པ་ཅིན་ ཕྱིར་ཆོང་དོན་རྒྱུ་ལག་ཁྱེར་འདི་ ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ ཆ་མེད་གཏང་
དགོ།

ལེའུ་ ༡༡ པ། ཞིབ་འཇོལ་དང་གོང་འཕེལ།

ཞིབ་འཇོལ་འབད་ནི།

༡༤༦. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ སེམས་ཅན་དང་ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ཆ་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ ཞིབ་འཇོལ་
འགོ་འདྲེན་འབབ་ནི་དང་མཉམ་འབྲེལ་འབད་ནི་ གཙུག་རིམ་བཟོ་ནི་ འཆར་གཞི་བཅུམ་ནི་ དེ་
ལས་ ལག་ལེན་འབབ་དགོ།

༡༤༧. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཐབས་ཤེས་ཅན་གྱི་ལམ་སྟོན་བྱིན་དགོཔ་དང་ སེམས་ཅན་དང་ དེ་དང་འབྲེལ་
བའི་དོན་ཆ་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ གཙུག་རིམ་བཟོ་ཡོད་མི་ཞིབ་འཇོལ་གྱི་འཆར་གཞི་ཚུ་ བསྐྱར་ཞིབ་
འབད་དགོ།

སེམས་ཅན་གསོན་པོ་འི་ཞིབ་འཇོལ།

༡༤༨. མི་ངོམ་ ཡང་ན་ གཙུག་སྤེལ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ སེམས་ཅན་གསོན་པོ་འི་ ཞིབ་འཇོལ་འབད་ནི་
ཨིན་པ་ཅིན་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གཞི་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ སེམས་ཅན་ཡན་བདེ་འུགས་ཆད་
དང་ བཟང་སྟོད་ལམ་སྟོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་དགོ།

CHAPTER XII

OFFENCE AND PENALTY

Establishment without approval

169. Any person who establishes and operates a pet breeding farm for commercial, pet shop or pet training institute without approval is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.
170. Any person who establishes and operates a breeding farm without approval is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.
171. Any person who establishes an abattoir, processing facility or meat shop without approval is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.
172. Any person who establishes or operates animal shelter or Tshethar activity without technical clearance from the Department is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.
173. Any person who establishes or operates an animal feed manufacturing plant without registration is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.

ལེའུ་ ༡༩ པ།
གཞོན་འགོལ་དང་ཉེས་བྱ།

གནང་བ་མེད་པའི་གཞི་བཙུགས།

༡༤༩. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ གནང་བ་མེད་པར་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་དོན་ལུ་ གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་
རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ཁང་ ཡང་ན་ ཚོང་ཁང་ ཡང་ན་ སྤྱོད་བཅར་གཙུག་སྡེ་ཚུ་ གཞི་བཙུགས་
འབད་ནི་དང་ བཀོལ་སྤྱོད་འབད་ནི་ཚུ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་ གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་
བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་ནང་ ཆད་ཏུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

༡༥༠. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ གནང་བ་མེད་པར་ སེམས་ཅན་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ཁང་ གཞི་བཙུགས་
འབད་ནི་དང་ བཀོལ་སྤྱོད་འབད་ནི་ཚུ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་
བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་ནང་ ཆད་ཏུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

༡༥༡. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ གནང་བ་མེད་པར་ སེམས་ཅན་གསལ་ཁང་དང་ ལས་སྒྲོན་མཐུན་ཁྱེན་
ཡང་ན་ ཤ་ཁང་ གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་
ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆད་ཏུ་བཀོད་མི་དང་འཁྲིལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

༡༥༢. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ ལས་ཁུངས་ལས་ བྱང་རིག་གནང་བ་མེད་པར་ སེམས་ཅན་སྤྱོད་
གནས་གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་ ཡང་ན་ བཀོལ་སྤྱོད་འབད་ནི་ ཡང་ན་ ཆོ་ཐར་གྱི་ལཱ་འབད་ནི་
འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་ གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་ནང་
ཆད་ཏུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

༡༥༣. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ ཐོ་བཀོད་མ་འབད་བར་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་བཟོ་སྐྱུན་ཁང་ གཞི་
བཙུགས་འབད་ནི་དང་ ལས་སྤྱོད་འབད་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་གཞོན་འགོལ་
ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་ནང་ ཆད་ཏུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

174. Any person who operates an abattoir and import or sale of meat on the prohibited days or months is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.

Non-Compliance

175. Any person who fails to comply with Prohibition Order issued under this Act is an offence and shall be liable for fines and confiscation of animal or animal products as prescribed in the Rules and Regulations.

176. Any person who violates animal welfare standards is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.

177. Any person who trains or uses animals in sport, show, entertainment or any other event without complying to the animal welfare standards is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.

178. Any person who engages in animal reproductive biotechnology without registration certificate from the Department and compliance to standards is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.

༡༧༤. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ བཀག་དམ་འབད་ཡོད་པའི་ཆོས་གངས་ཚུ་ནང་ སེམས་ཅན་གསལ་ཁང་
བཀོལ་སྤྱོད་འབད་ནི་དང་ ཤ་གི་རིགས་ནང་འབྲེན་ ཡང་ན་ ཆོང་སྒྱུར་འཐབ་ནི་འདི་ བཅའ་
ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོད་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་
མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

མ་གནས་པ།

༡༧༥. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་སྤྱོད་ཡོད་མི་ བཀག་དམ་བཀའ་རྒྱ་ལུ་མ་
གནས་མི་འདི་ གཞོད་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་
ཉེས་ཆད་ཕོག་ནི་དང་ སེམས་ཅན་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ གཞུང་བཞེས་འབད་
དགོ།

༡༧༦. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ སེམས་ཅན་ཕན་བདེ་འོག་གནས་ཆད་ལུ་ མ་གནས་མི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་
འདི་འོག་ལུ་ གཞོད་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་
ཉེས་ཆད་ཕོག།

༡༧༧. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ སེམས་ཅན་ཕན་བདེ་འོག་གནས་ཆད་ལུ་མ་གནས་པར་ ཟུང་རིགས་
དང་ལྟ་མོ་ སྤྱོད་བའི་ལས་རིམ་ ཡང་ན་ གཞན་ལས་རིམ་ཚུ་ནང་ སེམས་ཅན་སྤྱོད་བཟར་འབད་
ནི་དང་ བཀོལ་སྤྱོད་འབད་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོད་འགོལ་ཨིནམ་ལས་
བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

༡༧༨. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ ལས་ཁུངས་ལས་ཐོ་བཀོད་གྱི་ རོ་སྒྱུར་ལག་ཁྱེར་མེད་པར་ གནས་ཆད་
དང་མ་འཁྲུལ་བར་ སེམས་ཅན་སྤྱོད་འཕེལ་གྱི་ སྤྱོད་ལཱ་འཕུལ་རིག་ནང་འབྲེལ་གཏོགས་འབད་ནི་
འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོད་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་
ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

179. Any person who manufactures, processes, stores, handles or transports animal products or by-products without ensuring hygiene and safety in compliance to standards is an offence under this Act and shall be liable for fines and confiscation of such products as prescribed in the Rules and Regulations.
180. Any person who provides veterinary clinical, animal health or nutrition laboratory services without complying to standards is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.
181. Any person who fails to comply with animal welfare standards is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.
182. Any person who rescues and transfers an animal into the animal welfare shelter without the consent of the owner or person in lawful possession of the animal is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.
183. Any person or Welfare organization that fails to implement good management practices in the animal shelter to protect against cross-species disease transmission is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.
184. Any person or institute conducting research involving live animals without complying with the standards is an offence under this Act and shall be liable for fines and such research materials and outcome of research shall be confiscated as prescribed in the Rules and Regulations.

༡༧༩. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ གཙང་སྤྱོད་ཉེན་སྲུང་ཚུ་ གནས་ཚད་དང་མ་འཁྲིལ་བར་ སེམས་ཅན་གྱི་
ཐོན་སྐྱེད་ ཡང་ན་ ཡོན་ལག་ཐོན་ཁུས་ཚུ་ བཟོ་སྐྱེད་དང་ལས་སྒྲུབ་འབད་ནི་ མཛོད་གསལ་འབད་
བཞག་ནི་ དེ་ལས་ སྐྱེལ་འབྲེན་འབད་ནི་ཚུ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་
ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་འཁྲིལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག་ནི་དང་ ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་གཞུང་
བཞེས་འབད་དགོ།

༡༨༠. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ གནས་ཚད་དང་མ་འཁྲིལ་བར་ སློ་མོར་སྤྲོད་བཅོས་དང་འཕྲོད་བསྟེན་
དེ་ལས་ ཟས་བཟུང་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་ ཞབས་ཏྲུག་བྱིན་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་
གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

༡༨༡. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ སེམས་ཅན་ཕན་བདེ་འི་གནས་ཚད་ལུ་གནས་ནི་ལས་ འཕུས་ཤོར་བ་
ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་
ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

༡༨༢. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ སེམས་ཅན་ཅིག་ སེམས་ཅན་གྱི་ཚེ་བདག་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་མཐུན་
ཐོག་ སེམས་ཅན་གྱི་བདག་དབང་ཡོད་པའི་མི་ངོམ་ལས་ གནང་བ་མེད་པར་ སློག་སྐྱབས་འབད་
དེ་ སེམས་ཅན་སྤྱོད་གནས་ནང་ སྐྱེལ་འབྲེན་འབད་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོན་
འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་པར་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

༡༨༣. མི་ངོ་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་ཕན་བདེ་འི་འདུས་ཚྏགས་གང་རུང་ཅིག་གིས་ རིགས་སྤྱོད་བཟུལ་བའི་
ནད་གཞི་ཚུ་ལས་ ཉེན་སྲུང་དང་བཀག་ཐབས་ལུ་ འཛིན་སྐྱོང་ལམ་ལུགས་ཚུ་ལག་ལེན་མ་འཐབ་
མི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་
ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

༡༨༤. མི་ངོ་ ཡང་ན་ གཙུག་སྡེ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ སེམས་ཅན་གསོན་པོའི་ ཞིབ་འཆོལ་འབད་ནི་
འདི་ གནས་ཚད་དང་མ་འཁྲིལ་བ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་
བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཕོག་ནི་དང་ ཞིབ་འཆོལ་གྱི་
མཁོ་ཆས་དང་གྲུབ་འབྲས་འདི་ གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

185. Any animal breeding and production farm or organizer of animal show, mart, rally or auction who fails to implement biosecurity measures is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.
186. Any person who packages, labels, stores or transport animal feed without complying to standards is an offence under this Act and shall be liable for fines and confiscation of such feeds as prescribed in the Rules and Regulations.
187. Any person who manufactures or sells animal feed, feed supplements, feed additives, core concentrates or premix without complying to the standards is an offence under this Act and shall be liable for fines and confiscation of such products as prescribed in the Rules and Regulations.
188. Any person or entity who slaughters animals for commercial purpose except in the established abattoir or approved facility is an offence under this Act and shall be liable for fines and confiscation of such animal products as prescribed in the Rules.
189. Any person who establishes and operates abattoir without technical clearance is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.

༡༥. སེམས་ཅན་རིགས་རྒྱུད་སྤྲེལ་ཁང་དང་ གསེ་སྦྱང་ཁང་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་གྱི་ལྷན་མོ་དང་ཁྲིམ་
འདུ་འཛུམས་ ཡང་ན་ རིན་བསྟར་འབད་མི་ཚུ་གིས་ སྤྱི་ལུ་ཉེན་སྲུང་གི་ཐབས་ལམ་ ལག་ལེན་
འཐབ་ནི་ལས་འཐུས་ཤོར་ཆོ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོད་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་
ཡིག་དང་སྤྱིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

༡༦. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ སྐམ་རྒྱུ་ནི་དང་ ཁ་ཡིག་བཏགས་ནི་ དེ་ལས་
མཛོད་གསེག་འབད་བཞག་ནི་ ཡང་ན་ སྤྱིལ་འབྲེན་འབད་ནི་ཚུ་ གནས་ཚད་དང་འབྲེལ་ མ་
འབད་བ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོད་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིག་
གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཕོག་ནི་དང་ དེ་བཟུམ་མའི་ཆག་ཚུ་ གཞུང་བཞེས་
འབད་དགོ།

༡༧. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་དང་ ཆག་གི་ཟས་སྦྱོན་ ཆག་གི་སྦྱར་རྒྱས་ དང་
ཆག་གི་གཞི་རྩའི་ཟས་བསྟུས་ ཡང་ན་ སྦྱར་རྒྱས་སྤྱོད་ཡོད་མི་རྒྱས་སྦྱར་ བཟོ་སྦྱོན་འབད་
ནི་དང་ བཅོང་ནི་ཚུ་ གནས་ཚད་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོད་
འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཕོག་ནི་དང་
ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

༡༨. མི་ངོ་དང་ ལས་སྡེ་གང་རུང་གིས་ ཆོང་འབྲེལ་གྱི་དོན་ལུ་ གཞི་བཙུགས་འབད་ཡོད་མི་གསལ་ཁང་
ཡང་ན་ ཆ་འཛོག་འབད་ཡོད་མི་མཐུན་རྒྱུན་ནང་ སེམས་ཅན་དམར་གསལ་འབད་ནི་མ་གཏོགས་
གཞན་ནང་དམར་གསལ་འབད་བ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོད་འགོལ་ཨིནམ་ལས་
བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཕོག་ནི་དང་ སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་
སྐྱེད་འདི་ གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

༡༩. མི་ངོ་མ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ བྱུང་རིག་གནད་བ་མེད་པར་ སེམས་ཅན་གསལ་ཁང་ཅིག་ གཞི་
བཙུགས་འབད་དེ་ བཀོལ་སྦྱོད་འབད་མི་དེ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོད་འགོལ་ཨིནམ་
ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

Cruelty to animal

190. Any person who engages in the cruel treatment of animal is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.

Non-registration

191. Any person who fails to register a pet animal is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.

Abandonment of animal

192. Any person or owner who abandons a pet animal or let loose in public places is an offence under this Act and shall be liable for fines prescribed in the Rules and Regulations.

Failure to vaccinate animal

193. Any person or owner who fails to vaccinate their animals including pet against notifiable diseases is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and regulations.

Feeding

194. Any person who feeds stray animals in public places, highways or roadsides is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.

སེམས་ཅན་ལུ་གདུག་རྩུབ།

༡༩༠. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ སེམས་ཅན་གདུག་རྩུབ་འབད་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་
གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་མོག།

ཐོ་བཀོད་མ་འབད་ནི།

༡༩༡. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་ ཐོ་བཀོད་འབད་ནི་འཕུས་ཤོར་བ་ཅིན་ བཅའ་
ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་
མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་མོག།

སེམས་ཅན་སྤང་དོར།

༡༩༢. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་ ཡང་ན་ རྩོམ་པ་གིས་ གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་སྤང་དོར་འབད་བཞག་ནི་
ཡང་ན་ མི་མང་ས་ཁོངས་ནང་ གཏང་བཞག་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོན་འགོལ་
ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་མོག།

སེམས་ཅན་སྤྲོལ་ཁབ་བཙུགས་ནི་ལུ་འཕུས་ཤོར་ནི།

༡༩༣. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་ ཡང་ན་ རྩོམ་པ་གིས་གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་དང་ གཞན་སེམས་ཅན་ཚུ་
ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་པའི་ ནད་གཞི་གི་སྤྲོལ་ཁབ་བཙུགས་ནི་ལས་ འཕུས་ཤོར་བ་ཅིན་ བཅའ་
ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་
མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་མོག།

སེམས་ཅན་ལུ་བཞེས་སྒོ་བྱིན་ནི།

༡༩༤. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ མི་མང་ས་ཁོངས་དང་གཞུང་ལམ་ ཡང་ན་ འཁོར་ལམ་ཟུར་ཁར་ སྤྱང་
འབྲུམ་སྤྱོད་མི་སེམས་ཅན་ལུ་ བཞེས་སྒོ་བྱིན་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོན་
འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་མོག།

Failure to report notifiable disease

195. Any person, owner, community or animal breeding and production farm who fails to report cases of confirmed notifiable diseases is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.

Employee without medical fitness and food handler's license

196. Any person working in the abattoir, processing facility or meat shop without a medical fitness and meat handler's license is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.

Import without approval

197. Any person who imports animal, animal products, animal feed or animal-related items without import permit is an offence under this Act and shall be liable for fines and confiscation of such consignment as prescribed in the Rules and Regulations.
198. Any person who import new animal breed or animal or fodder germplasm without approval is an offence under this Act and shall be liable for fines and confiscation as prescribed in the Rules and Regulations.
199. Any person who imports animal feed including raw materials without import permit is an offence under this Act and shall be liable for fines and confiscation of such consignment as prescribed in the Rules and Regulations.

ཉམ་བཟང་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི་སྟན་ལུ་འབད་ནི་ལུ་ འབྲུས་ཤོར་ནི།

༡༧༥. མི་ངོམ་ ཡང་ན་ རྩོམ་དག་ མི་སྡེ་ སེམས་ཚན་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ཁང་དང་ གསེ་རྒྱུང་ཁང་གང་
རུང་ཅིག་གིས་ ཉམ་བཟང་འབད་དགོ་པའི་ ནད་གཞི་ཐོན་ཡོད་པ་ཅེས་བརྟན་བྱུང་པའི་ཤུལ་ སྟན་
ལུ་འབད་ནི་འབྲུས་ཤོར་བ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོད་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་
ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

གསེ་བའི་བདེ་ཁམས་དང་བཟའ་འཁྲུང་འཛིན་སྐྱོང་པའི་ཆོག་ཐམ་མེད་པའི་ལས་བྱེད་པ།

༡༧༦. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ སེམས་ཚན་གསལ་ཁང་དང་ལས་སྟོན་མཐུན་རྒྱུན་ ཡང་ན་ ཤུལ་ཁང་ཚུ་ནང་
གསེ་བའི་བདེ་ཁམས་ལག་ཁྱེར་དང་ ཤུལ་འཛིན་སྐྱོང་པའི་ཆོག་ཐམ་མེད་པར་ ལཱ་འབད་ནི་འདི་
བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་གཞོད་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་
བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

གནད་བ་མེད་པར་ནང་འབྲེན་འབད་ནི།

༡༧༧. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ ནང་འབྲེན་ཆོག་ཐམ་མེད་པར་ སེམས་ཚན་དང་ སེམས་ཚན་གྱི་ཐོན་
སྐྱེད་ སེམས་ཚན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཚན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ཐོས་རྒྱུ་ ནང་འབྲེན་འབད་
ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོད་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་
ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཕོག་ནི་དང་ བསྐྱུལ་ཆས་རྒྱ་གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

༡༧༨. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ སེམས་ཚན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་གསལ་པ་ ཡང་ན་ སེམས་ཚན་ ཡང་ན་
སེམས་ཚན་གྱི་ཆག་གི་སོན་རྒྱ་རྒྱུ་ གནད་བ་མེད་པར་ ནང་འབྲེན་འབད་བ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་
འདི་འོག་ལུ་ གཞོད་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་
ཉེས་ཆད་ཕོག།

༡༧༩. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ སེམས་ཚན་གྱི་ཆག་དང་དེའི་རྒྱ་ཆ་རྒྱུ་ ནང་འབྲེན་གྱི་ཆོག་ཐམ་མེད་པར་
ནང་འབྲེན་འབད་བ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོད་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་
དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཕོག་ནི་དང་ བསྐྱུལ་ཆས་རྒྱ་གཞུང་བཞེས་
འབད་དགོ།

200. Any person who imports animal through non-designated point of entry is an offence under this Act shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.

Removal of animal from quarantine facility

201. Any person who removes animal from the quarantine facility without approval is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.

Export of prohibited animal, animal products, animal feed or animal-related items

202. Any person who exports animal, animal products, animal feed or animal-related items prohibited under this Act is an offence and shall be liable for fines as prescribed in the Rules and Regulations.

Contributor in Offence

203. Any person who assist in or attempts to commit any offence under this Act shall be liable for half of the penalty imposed on the primary offender.

Repeated Offenders

204. Any person who commits the same or similar offence shall be liable for a fine equal to double the amount previously imposed for that offence. For third offenses related to licensed activities, the relevant license shall be canceled in addition to imposition of fine equal to double the amount previously imposed for that offence.

༡༠༠. མི་ངོམ་གང་རྒྱུ་ཅིག་གིས་ སེམས་ཅན་ཚུ་ རྩོམ་འཛིན་མ་འབད་བའི་འཇུལ་སྒྲིལ་ས་ ནང་འབྲེན་
འབད་བ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོད་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་
གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཡོགས།

ཟུར་བཞག་ནང་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱིར་བཏོན།

༡༠༡. མི་ངོམ་གང་རྒྱུ་ཅིག་གིས་ གནང་བ་མེད་པར་ ཟུར་བཞག་མཐུན་ཉེན་ལས་ སེམས་ཅན་ཕྱིར་
བཏོན་འབད་བ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོད་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་
སྒྲིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཡོགས།

བཀག་དམ་འབད་མི་སེམས་ཅན་དང་ སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ ཅད་ངོས་གྱི་ཕྱིར་ཚོད།

༡༠༢. མི་ངོམ་གང་རྒྱུ་ཅིག་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ བཀག་དམ་འབད་ཡོད་མི་ སེམས་ཅན་
དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་
ཚུ་ ཕྱིར་ཚོད་འབྲལ་ནི་འདི་ གཞོད་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ ཆེད་དུ་
བཀོད་མི་ལྟར་ ཉེས་ཆད་ཡོགས།

གཞོད་འགོལ་ནང་ གྲོགས་རམ་འབད་མི།

༡༠༣. མི་ངོམ་གང་རྒྱུ་ཅིག་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོད་འགོལ་འབྲལ་ནི་ནང་གྲོགས་རམ་
འབད་ནི་ ཡང་ན་ འབད་ནི་དཔའ་བཅའ་ཆེ་ གཞོད་འགོལ་འབད་མི་གཙོ་བོ་ལུ་ ཐོག་མི་ཉེས་
ཆད་ལས་ བྱེད་ཀ་ཅིག་ཡོགས།

ཡང་བསྐྱར་ གཞོད་འགོལ་འབད་མི།

༡༠༤. མི་ངོམ་གང་རྒྱུ་ཅིག་གིས་ གཞོད་འགོལ་གཅིག་མཚུངས་ ཡང་ན་ འདི་དང་འབྲལ་བའི་གཞོད་
འགོལ་འབད་བ་ཅིན་ གཞོད་འགོལ་དེ་གི་དོན་ལུ་ ཉེ་མ་བཀལ་ཡོད་པའི་ ཉེས་ཆད་ཀྱི་ཆོད་གཞི་
གཉིས་ལྟམ་བཀལ་དགོ། ཆོག་ཐམ་ཡོད་པའི་ ལས་སྒྲུ་དང་འབྲེལ་བའི་གཞོད་འགོལ་གྱི་དོན་ལུ་
ཉེས་འཇུགས་གསུམ་པའི་སྐྱབས་ གཞོད་འགོལ་དེ་གི་དོན་ལུ་ ཉེ་མ་བཀལ་ཡོད་པའི་ ཉེས་ཆད་
ཀྱི་ཆོད་གཞི་ གཉིས་ལྟམ་ བཀལ་ནི་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ཆོག་ཐམ་དེ་ ཆ་མེད་གཏང་དགོ།

CHAPTER XIII

MISCELLANEOUS

Occupational Hazard

205. Any certified veterinary practitioner or any public servant engaged in providing animal health and allied services susceptible to exposure to infectious disease, chemical hazards, radiation or other physical risks shall be provided with personal protective equipment.
206. Any certified veterinary practitioner or any public servant engaged in providing animal health and allied services exposed to infectious disease, chemical hazards, radiation or suffering from permanent physical disability through handling of animals or other means of exposure shall be adequately compensated.
207. Notwithstanding Section 206 of this Act, no compensation shall be provided if the exposure or injury was due to the individual's failure to use adequate personal protective equipment and measures as prescribed in the Rules and Regulations.

Rule Making Power

208. The Ministry in consultation with relevant stakeholders shall make Rules and Regulation in consistent with this Act for the effective implementation of this Act.

ལེའུ་ ༡༩ པ།
སྒྲ་ཚཱ་གས།

ལུ་གཡོག་གཞོད་ཉེ།

༡༠༥. རོ་སྦྱར་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་སྦྱན་པ་ ཡང་ན་ ཞི་གཡོག་པ་གང་རུང་གིས་ སེམས་
ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་ཏོག་ཚུ་བྱིན་མ་ད་ འབྲུ་ཉེན་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་
དང་ གཞོད་ཉེན་ཅན་གྱི་རྩལ་སྦྱར་ འོད་ཤུགས་ ཡང་ན་ གཟུགས་ཅན་གྱི་ཉེན་ལ་གཞན་ཚུ་
གིས་ གཞོད་ཉེན་ཡོད་པ་ཅིན་ རང་དོན་གྱི་ཉེན་སྲུང་མཁོ་ཆས་ཚུ་བྱིན་དགོ།

༡༠༦. རོ་སྦྱར་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་སྦྱན་པ་ ཡང་ན་ ཞི་གཡོག་པ་གང་རུང་གིས་ སེམས་
ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་ཏོག་ཚུ་བྱིན་མ་ད་ འབྲུ་ཉེན་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་
དང་ གཞོད་ཉེན་ཅན་གྱི་རྩལ་སྦྱར་ འོད་ཤུགས་ཀྱིས་གཞོད་ཉེན་འབྱུང་བ་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་
དང་འབྲེལ་བ་འཐབ་བའི་སྐབས་ ཡང་ན་ གཞོད་ཉེན་གཞན་ཕྱག་སྟེ་ དབང་པོ་ལུ་སྦྱོན་ གཏན་
འཇགས་སྟེ་ཞུགས་པ་ཅིན་ མཁོ་ཚད་དང་ལྷན་མ་སྟེ་ རྒྱུད་འཐུས་སྦྱོད་དགོ།

༡༠༧. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འི་དོན་ཚན་ ༡༠༤ པ་ལུ་མ་གྲོས་པར་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ནང་ ཆེད་
དུ་བཀོད་པ་ལྟར་ རང་དོན་གྱི་ཉེན་སྲུང་མཁོ་ཆས་དང་ ཐབས་ལམ་ཚུ་ ལག་ལེན་མ་འཐབ་པར་
གཞོད་ཉེན་འབྱུང་ཆེ་ རྒྱུད་འཐུས་སྟོབ་དབང་མེད།

བཅའ་ཡིག་བཅུ་མ་ནི་འདྲ་བར་ཚད།

༡༠༨. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དགོངས་དོན་ཚུ་ དོན་སྦྱོན་ཅན་སྟེ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་འདྲ་ལུ་ ལྷན་
ལག་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་རྒྱུད་ཡོད་མི་དང་ བསྐྱུན་གྲོས་སྟོན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་མཐུན་པའི་
བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ བཟོ་དགོ།

Amendment

209. The amendment of this Act by way of addition, variation or repeal may be effected only by the Parliament.

Authoritative Text

210. The Dzongkha text shall be the authoritative text. However, in the event of any difference in the technical interpretation between the Dzongkha and English text, each text shall be regarded as equally authoritative to reconcile the difference in interpretation.

Rule of Construction

211. In this Act, unless the context indicates otherwise, the singular shall include the plural and the masculine shall include the feminine and vice versa.

Definition

212. Unless the context otherwise requires:

- (1) “Animal” means all ruminant and monogastric animal, poultry, bees, fish and crustaceans which are domesticated for breeding, rearing and production.
- (2) “Animal Feed” means any material (single or multiple), whether processed, semi-processed or raw, which is intended to be fed directly to animals.
- (3) “Animal Pedigree” means genealogical information showing the ancestral line of descent of the animal.

འཕྲི་སྒྲོན།

༢༠༩. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འདྲི་གོངས་དོན་ཚུ་ལུ་ ཁ་སྐོང་དང་ཁྱད་པར་ ཡང་ན་ ཆམེད་ཀྱི་སྒྲོ་ལས་ འཕྲི་
སྒྲོན་འདི་ འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱུང་མ་གཅིག་འབད་ཆོག།

ཆོག་དོན་གྱི་དབང་ཚད།

༢༡༠. རྫོང་ཁའི་ཆོག་དོན་འདི་ལུ་ ཆ་གནས་བཟུང་དགོཔ་ཨིན་རུང་ གཤམ་སྲིད་ ཁྱད་རིག་གི་གོ་དོན་ནང་
རྫོང་ཁ་དང་ དབྱིན་སྐད་ཀྱི་བར་ན་ གོ་དོན་མ་འབྲེལ་གནད་རེ་འཐོན་ཆེ་ ཆོག་དོན་གཉིས་ཆར་
ལུ་ དབང་ཚད་འབྲེལ་མཉམ་གྱི་ བརྩི་འཛུགས་འབད་དགོ།

ཁྲིམས་ཡིག་གི་གོ་བ་ལེན་ལུགས།

༢༡༡. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ནང་ སྐབས་དོན་གྱིས་བཀོད་ན་མ་གཏོགས་ གཅིག་ཆོག་གི་གྲངས་སྤྱུ་མང་
ཆོག་ཡང་ཚུད་ནི་དང་ མང་ཆོག་གི་གྲངས་སྤྱུ་གཅིག་ཆོག་ཡང་ཚུད་དགོཔ་དང་ དེ་ལས་ བོ་སྤྱི་གི་
གྲངས་སྤྱུ་ མོ་སྤྱི་ཚུད་ནི་དང་ མོ་སྤྱི་གི་གྲངས་སྤྱུ་མོ་སྤྱི་ཡང་ཚུད་དགོ།

དེས་ཆོག།

༢༡༢. ཆོག་དོན་གྱི་གོ་བ་སོ་སོར་ལེན་དགོཔ་འཐོན་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན།

(༡) “སེམས་ཅན་” ཟེར་མི་འདི་ རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་དང་ གསེ་སྦྱོང་འབད་མི་ དེ་ལས་ ཐོན་
སྦྱེད་ཀྱི་དོན་ལུ་ གཤམ་ཁར་གསེ་སྦྱོང་འབད་མི་ ལཱ་རྒྱུ་སེམས་ཅན་དང་ བོ་སྤྱི་གཅིག་
ཡོད་མི་སེམས་ཅན་ ཅུ་ གསེར་སྤྱང་ ཉ་ བགས་རྩུབ་སྤོག་ཆག་ར་ལུ་གོ།

(༢) “སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་” ཟེར་མི་འདི་ བཟོ་སྦྱོར་འབད་ཡོད་མི་དང་ ཆ་ཤས་ཅིག་བཟོ་སྦྱོར་
འབད་མི་ ཡང་ན་ བཟོ་སྦྱོར་མ་འབད་བ་སེམས་ཅན་ལུ་ ཐང་ཀར་བྱིན་ནི་ཨིན་མི་རྒྱུ་ཆ་
གང་རུང་ལུ་གོ།

(༣) “སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་རིམ་” ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་སྤྲོན་མི་ བད་དོན་
རིག་པའི་རེ་འཁྲུག་ལུ་གོ།

- (4) “Animal Reproductive biotechnology” means the generation of animals through the use of assisted reproductive technologies, which range from artificial insemination through to technologies involving a significant in-vitro component, such as in vitro fertilisation, embryo transfer, embryo splitting and including asexual reproduction.
- (5) “Animal Service Centre” means a facility that provides a range of services to improve the health and welfare of animals. These services may include medical care, vaccinations, spaying or neutering and surgery, extension and educational services, and animal production and nutritional services.
- (6) “Animal Shelter” means an area, premises or facility including the animal pound, temporary or permanent, where an animal is kept by the local authority, individual or organization for their welfare and humane treatment reasons.
- (7) “Animal-related item” means any items used for breeding, production, processing, storage and marketing which are considered as biosecurity risk materials.
- (8) “Animal welfare organization” means entity dedicated to promoting the well-being of animals, including livestock.
- (9) “Biosecurity” means measures designed to reduce the risk of introduction, establishment and spread of animal diseases, infections or infestations to, from and within an animal population.

- (༤) “སེམས་ཅན་སྐྱེ་འཕེལ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་” ཟེར་མི་འདི་ སྐྱེ་འཕེལ་གྱི་འཕྱུལ་
 རིག་ དེ་ཡང་ ས་སོན་བཅུགས་ནི་ ཡིན་མི་འོ་རིག་པ་འབྲེལ་གཏོགས་ཡོད་པའི་འཕྱུལ་
 རིག་ དེ་ཡང་ ཡིན་མི་འོ་སར་འེལ་འེལ་ཟེ་ཤུན་ (in-vitro fertilisation) སྐྱོང་ཕྱུག་
 སྤྱོ་སོར་དང་བཞོ་ནི་ དེ་ལས་ ས་གཅིག་ལས་བརྟེན་པའི་སྐྱེ་འཕེལ་ (asexual repro-
 duction) རྒྱ་གི་ཐོག་ལས་ སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་བརྒྱད་བཟོ་ནི་ལུ་གོ།
- (༥) “སེམས་ཅན་ཞབས་ཏྲག་ལྟེ་བ་” ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་གྱི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཕན་བདེ་
 ཡར་འག་གཏང་ནི་ལུ་ ཞབས་ཏྲག་སྤྲུལ་མང་སྤྱོད་མི་ མཐུན་ཤེན་ལུ་གོ། ཞབས་ཏྲག་
 རྒྱ་ཡང་ སྤྲུལ་བཅོས་གྱི་གཅེས་སྐྱོང་དང་ སྤྲུལ་ཁབ་བཅུགས་ནི་ འ་བཏྲག་ནི་ གཤག་
 བཅོས་ རྒྱ་སྐྱོད་དང་ཤེས་རིག་ཞབས་ཏྲག་ སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱོད་ དེ་ལས་ ཟས་བཅུད་
 ཞབས་ཏྲག་རྒྱ་ལུ་གོ།
- (༦) “སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་གནས་” ཟེར་མི་འདི་ ས་གནས་གྱི་དབང་འཛིན་ མི་ངོམ་ ཡང་
 རྒྱ་ འདུས་ཚྭ་གས་རྒྱ་གིས་ སེམས་ཅན་ཕན་བདེ་ དང་ མི་སྤྱོད་བཟང་པོའི་རྣམ་གཞག་
 གི་དོན་ལུ་དམིགས་ཏེ་ སེམས་ཅན་བཞག་ས་ དེ་ཡང་ གནས་སྤྲུལ་ས་ ཡང་ན་ གཏན་
 འཇགས་གྱི་ ས་ཁོངས་དང་ས་གོ་ ཡང་ན་ མཐུན་ཤེན་རྒྱ་ལུ་གོ།
- (༧) “སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་” ཟེར་མི་འདི་ རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་དང་ཐོན་སྐྱོད་
 ལས་སྤྱོད་ མཛོད་གསལ་ དེ་ལས་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་དོན་ལུ་ལག་ལེན་འཐབ་མི་ སྐྱེ་ལྔ་
 ཉེན་སྲུང་ལུ་ཉེན་ཁ་ཡོད་མི་རྒྱ་ཆ་གང་རུང་ལུ་གོ།
- (༨) “སེམས་ཅན་ཕན་བདེ་འདུས་ཚྭ་གས་” ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་དང་སྤྱོད་མོར་གྱི་ ཕན་
 བདེ་ཡར་འག་གཏང་ནི་ལུ་ བཅོན་མི་འདུས་ཚྭ་གས་ ཡང་ན་ ལས་སྤེལ་ལུ་གོ།
- (༩) “སྐྱེ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་” ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་དང་ནད་འབྱུབ་རྒྱ་ སེམས་
 ཅན་གྱི་སྤྱོད་ས་ནད་གསར་གཏོད་འབད་ནི་ ནད་འཁོད་ལུ་གཞི་བརྟེན་ནི་ དེ་ལས་སེམས་
 ཅན་གྱི་སྤྱོད་ས་ནད་ལས་ རྩབ་སྤེལ་འགྱུ་ནི་གི་ཉེན་ཁ་ མར་ཕབ་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ བཟོ་
 བཀོད་འབད་མི་ཐབས་ལམ་ལུ་གོ།

- (10) “Breeding” means the selective crossing of animals that have desirable traits resulting in improved offspring.
- (11) “Breed” means a group of animals of the same species, with similar parentage, conformation and economic utility that distinguish it from other breeds.
- (12) “Breeder” means a person engaged in the breeding of animals.
- (13) “Breeding Farms” means an area or facility used to raise livestock to breed and produce offspring.
- (14) “Breed improvement” means the scientific identification of genetically superior animals for purposes of improving the production or performance ability of the animal population.
- (15) “Certified Veterinary Practitioner” means those persons who have the qualification of veterinary degree, diploma or certificate and are registered with and certified by the Veterinary Council of Bhutan.
- (16) “Checkpoint” means any strategic point along the motorable road, footpath or any route for conducting inspection of animal, animal products, animal feed and animal related items by the regulatory official.
- (17) “Cruelty” means actions or behaviours which are intended to cause pain or suffering to the animals.

- (༡༠) “རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི” ཟེར་མི་འདི་ དགོས་པའི་སྤྱི་ཚད་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་ཚུ་ གངས་ཁ་ཅན་གྱི་རིགས་གཉིས་སྤྱོད་བསྐྱེད་ཏེ་ ཡར་ཕྱག་ཅན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་བཟོ་མི་ལུ་གོ།
- (༡༡) “རིགས་རྒྱུད་” ཟེར་མི་འདི་ རིགས་སྣ་ཅིག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤེལ་ཚན་ ས་མའི་བརྒྱུད་པ་དང་ གཞུགས་ནམ་སེམས་ཅན་གྱི་ཆགས་ལུགས་ དེལས་ དཔལ་འབྱོར་གྱི་བཀོལ་སྤྱོད་འདྲ་བའི་ཐོག་ གཞན་རིགས་རྒྱུད་ཚུ་ལས་དབྱེ་བ་བྱེ་ཆུགས་མི་ལུ་གོ།
- (༡༢) “རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་མི” ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་མི་ མི་ངོམ་ལུ་གོ།
- (༡༣) “སེམས་ཅན་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ཁང་” ཟེར་མི་འདི་ སློ་ལོ་གསེར་རྒྱུད་འབད་ས་དང་ རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ས་ དེལས་ ཕུ་གུ་འཆར་སའི་ས་ཁོངས་ ཡང་ན་ མཐུན་ཆེན་ལུ་གོ།
- (༡༤) “རིགས་རྒྱུད་ཡར་ཕྱག་གཏང་ནི” ཟེར་མི་འདི་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་དང་ གྲུབ་འབྲས་ཡར་ཕྱག་གཏང་ནིའི་དོན་ལུ་ ཆན་རིག་གི་ཐོག་ རིགས་མཆན་ལེགས་ཤོམ་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་ཚུ་ རོས་འཛིན་འབད་མི་ལུ་གོ།
- (༡༥) “རོ་སྤྱོད་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་སྤྱན་པ་” ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ གཙུག་ལག་ཤེས་ཚད་དང་ གཙུག་ལག་འོག་མའི་ཤེས་ཚད་ ཡང་ན་ ལག་ཁྱེར་ཡོད་མི་དང་ འབྲུག་གི་སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་ཆོགས་སྤེད་དང་ ཐོ་བཀོད་དང་ རོ་སྤྱོད་འབད་ཡོད་པའི་ མི་ངོ་ཚུ་ལུ་གོ།
- (༡༦) “ཞིབ་དཔྱད་སློང་” ཟེར་མི་འདི་ འཁོར་ལམ་ ཡང་ན་ མི་ལམ་ འབྲུལ་ལམ་ གང་རུང་བདེ་འཇིགས་ ཁག་ཆེ་བའི་ས་ཁོངས་ཚུ་ནང་ སེམས་ཅན་དང་ སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ དེལས་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་ཚུ་ ཆད་འཛིན་འགོ་དཔོན་གྱིས་ཞིབ་དཔྱད་འབད་ས་ལུ་གོ།
- (༡༧) “གཏུག་རྒྱུབ་” ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་ལུ་ན་རྩུག་ ཡང་ན་ སྤྱག་བསྐྱེད་མཐོང་བརྩུག་ནི་ཨིན་མི་ བྱ་བ་དང་སྤྱོད་ལམ་ཚུ་ལུ་གོ།

- (18) “Crustacean” means group of invertebrate animals belonging to subphylum Crustacea within the phylum Arthropoda, such as, Crabs, Lobsters, Shrimps, Prawns, Crayfish, etc.
- (19) “Department” means the Department of Livestock.
- (20) “Designated point of entry” shall mean specific locations such as airport, land border crossing that has been officially designated by the Ministry for the legal entry of animal, animal products, animal feed and animal related items into the country.
- (21) “Disposal” means safe and appropriate removal, treatment, and destruction of animal, animal products, animal feed or animal related-items to prevent the spread of disease, contamination, or further harm to the environment, humans, or other animals.
- (22) “Distributor” shall mean an authorized person or entity involved in the transportation, distribution and sale of animal feed and feed raw material.
- (23) “Early Warning System” means a system for the timely detection, reporting and communication of occurrence, incursion or emergence of diseases, infections or infestations in a country, zone or compartment.

- (༡༥) “པགས་རྩལ་སྒྲིག་ཆགས་” ཟེར་མི་འདི་ སྒྲིལ་ཆོགས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་སྡེ་ཚན་ དེ་
ཡང་ སའི་ལས་ ཡར་སྒོ་པོ་ཏྲ་(phylum Arthropoda) གི་ནང་འཁོད་ལུ་ཡོད་མི་
སའ་སའི་ལས་ ཀརས་ཏེ་ཤ་(subphylum Crustacea) དཔེར་ན་ སྒྲིལ་པ་ཀང་ཀུར་
ཀང་ཉ་ འབྲུ་ཤུ་མིག་ ཅི་ཏྲོང་ཀམ་ཕུ་ ཀེ་རེ་ཕིཤ་(Crayfish) ལ་སོགས་པ་ལུ་གོ།
- (༡༦) “ལས་ཁུངས་” ཟེར་མི་འདི་ སྒྲོ་ལོར་ལས་ཁུངས་ལུ་གོ།
- (༡༧) “རྩོམ་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་འཛུལ་སྒྲོ་” ཟེར་མི་འདི་ ཁྲིམས་ལྡན་གྱི་ཐོག་ལས་ སེམས་
ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་
དངོས་ཚུ་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་འབག་ནི་ལུ་ ལྷན་ཁག་གིས་གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་ རྩོམ་འཛིན་
འབད་ཡོད་མི་ དམིགས་བསལ་གྱི་ས་གནས་ དཔེར་ན་ གནམ་གྲུ་ཐང་དང་ས་མཚམས་
ལུ་གོ།
- (༡༨) “མཇུག་སྒྲིལ་” ཟེར་མི་འདི་ ཉེན་སྲུང་དང་ འོས་འབབ་ལྡན་པའི་ཐོག་ལས་ སེམས་
ཅན་ སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་
ཅ་དངོས་ཚུ་ བད་གཞི་བྱུང་སྤེལ་འགྱུར་གྱི་ བཅོམ་གྱི་བ་འབྱུང་ནི་ ཡང་ན་ མཐའ་འཁོར་
གནས་སྤྲངས་ མི་ ཡང་ན་ གཞན་སེམས་ཅན་ཚུ་ལུ་གཞོད་ཆེན་འཐེབ་འབྱུང་ནི་ལས་
སྤོན་འགོག་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ ཕྱིར་བཤུད་ ཚུལ་བཅོས་དང་ གཏོར་ཤིག་འབད་ནི་ལུ་
གོ།
- (༡༩) “བཀྲམ་སྤེལ་འབད་མི་” ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་དང་ ཆག་གི་རྒྱ་ཆ་ཚུ་ སྤེལ་
འབྲེན་དང་བཀྲམ་སྤེལ་འབད་མི་ དེ་ལས་ ཚོང་སྤྱར་འཐབ་མི་ དབང་ཚད་ཅན་གྱི་མི་ངོ་
ཡང་ན་ ལས་སྡེ་ལུ་གོ།
- (༢༠) “འགོ་ཐོག་ཉེན་བཅ་རིམ་ལུགས་” ཟེར་མི་འདི་ རྒྱལ་ཁབ་དང་ས་ཁོངས་ ཡང་ན་ བཅད་
ཚན་ཚུ་ནང་ ཉེན་བཅ་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི་དང་ འབྲུ་ནད་འཐོན་པའི་བསྐྱར་ ཏུས་
ཚོང་ཁར་བད་འབྲུན་ནི་དང་ སྤྲོན་ཏུ་འབད་ནི་ དེ་ལས་ བཅ་སྤྱོད་འབད་ནིའི་རིམ་ལུགས་
ལུ་གོ།

- (24) “Emerging Disease” means a new occurrence in an animal of a disease, infection or infestation, causing a significant impact on animal or public health resulting from a change of a known pathogenic agent or its spread to a new geographic area or species; or previously unrecognized pathogenic agent or disease diagnosed for the first time.
- (25) “Entity” shall mean a legally recognized organization including corporations, partnerships, and other legal structures.
- (26) “Germplasm” - refers to genetic resources such as seeds, tissues, and DNA sequences that are maintained for the purpose of animal and plant breeding.
- (27) “Infectious Disease” means a disease that is caused by a microorganism, capable of transmission from one host to another.
- (28) “Input Production” means support provided for the production of inputs such as calves, piglets, day-old chicks, fingerling and feed and fodder seeds or seedlings.
- (29) “International Veterinary certificates” means official documents, endorsed by an official veterinarian of a country, attesting to animal health statements related to the shipment to ensure that the commodity for import meets animal health requirements.
- (30) “Laboratory” means adequately equipped establishment staffed by technically competent personnel to carry out diagnostic, analytical and processing functions and validate the results.

- (੧੮) “འབྲུང་བཞིན་ནད་གཞི” ཟེར་མི་འདི་ ཤེས་རྟོགས་ཡོད་པའི་ རྟན་འབྲུབ་གྱི་འཇུར་བ་
ཡང་ན་ ས་ཁམས་ས་ཁོངས་ ཡང་ན་ རིགས་སྣ་ གསར་པ་ནང་ རྒྱབ་སྐྱེལ་འགྲོ་མི་ལས་
བརྟེན་ སེམས་ཅན་ ཡང་ན་ མི་མང་གསོ་བའི་གནས་སྤངས་ལུ་ གཞོད་སྦྱོར་སྦོམ་སྦེ་
བཀལ་མི་ རྟན་གཞི་ ཡང་ན་ འབྲུ་ནད་གསར་པ་འཐོན་མི་ལུ་གོ་ནི་དང་ ཡང་ན་ ཉེ་མ་
ངོས་འཛིན་མེད་པའི་ནད་འབྲུཔ་དང་ རྟན་གཞི་འདི་ འགོ་ཐོག་ངོས་བརྒྱུང་འབད་མི་ལུ་གོ།
- (੧੯) “ལས་སྡེ” ཟེར་མི་འདི་ ལས་འཛིན་དང་མཉམ་འབྲེལ་ དེ་ལས་ ཁྲིམས་དོན་གཞི་བཀོད་
གཞན་ཚུ་བཅུ་ ཁྲིམས་མཐུན་ངོས་འཛིན་ཡོད་པའི་འདུས་ཚོགས་ཚུ་ལུ་གོ།
- (੨੦) “སོན་རྩ” ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་དང་སྡེ་ཤིང་ཚུ་ རིགས་རྒྱུད་སྐྱེལ་ནི་དོན་ལུ་ རྒྱུན་
སྦྱོང་འབད་ཡོད་མི་ རིགས་མཚན་གྱི་ཐོན་ཁུངས་ དེ་ཡང་ སོན་དང་རྩ་ཕན་ དེ་ལས་
རིགས་མཚན་གྱི་བདེ་དོན་འབག་མི་རྩལ་ཕན་(ངི་ཨེན་ཨེ) ཚུ་ལུ་གོ།
- (੨੧) “འབྲུ་ཉེན་ཅན་གྱི་ནད་གཞི” ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་དང་ མི་གཅིག་ལས་གཅིག་
ལུ་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་མི་གི་བར་ན་ འབྲུ་སྐྱེལ་རྒྱགས་པའི་ ཕ་འབྲུཔ་ཅིག་གིས་
འབྲུང་མི་ནད་གཞི་ལུ་གོ།
- (੨੨) “ཐོན་སྐྱེད་གྱི་རྒྱ་སྐྱབ་” ཟེར་མི་འདི་ བོ་ལུ་ཅུང་དང་ཕག་ཅུང་ ཕྱི་ལུ་ཅུང་ ཉུ་ཀུ་ དེ་ལས་
སློ་ཞོར་གྱི་རྩ་ཆག་གི་སོན་ ཡང་ན་ ལྷང་མ་ཚུ་ཐོན་སྐྱེད་འབད་ནིའི་རྒྱབ་སྦྱོར་ལུ་གོ།
- (੨੩) “རྒྱལ་སྤྱིའི་སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་ལག་ཁྲེར་” ཟེར་མི་འདི་ རང་འབྲེན་ཕྱིར་ཆོང་གྱི་
དོན་ལུ་ སློ་ཞོར་གྱི་འཕྲོད་བསྟེན་དགོས་མཁོ་རྒྱ་སྐྱབ་ནི་ལུ་ རྒྱལ་འབྲེན་དང་འབྲེལ་བའི་
སེམས་ཅན་གྱི་འཕྲོད་བསྟེན་གསལ་སྟོན་ཚུ་ བདེན་ཁུངས་བཀོད་མི་ རྒྱལ་ཁབ་གྱི་སློ་
ཞོར་འགོ་དཔོན་གྱིས་བདེན་སྦྱོར་འབད་མི་ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ལུ་གོ།
- (੨੪) “བརྟག་དཔྱད་ཁང་” ཟེར་མི་འདི་ བརྟག་དཔྱད་དང་དབྱེ་དཔྱད་ དེ་ལས་ བཟོ་སྦྱོར་གྱི་
ལཱ་འགན་ཚུ་ འགོ་འབྲེན་འཐབ་སྟེ་ གྲུབ་འབྲས་ཚུ་ བདེན་དཔྱད་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་
འཕྲུལ་རིག་དང་ རྩོགས་གྲུབ་ཅན་གྱི་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་གིས་ ལང་མ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ གཞི་
བརྩམས་ཅིག་ལུ་གོ་ཨེན།

- (31) “Livestock” means all ruminant and monogastric animals, poultry, bees, fish, and crustaceans which are for use or profit.
- (32) “Livestock Farms” means an area or facility used to raise livestock animals for the production of commodities and breeding purposes.
- (33) “Local Government” shall mean both elected and appointed offices in Gewog, Thromde and Dzongkhag.
- (34) “Meat Handler’s license” means an official authorization issued by the Regulatory Authority permitting an individual to engage in activities involving the handling, processing, preparation, storage, transportation, or sale of meat and meat products.
- (35) “Ministry” means Ministry of Agriculture and Livestock.
- (36) “Notifiable Disease” shall mean a list of animal diseases approved by the Ministry and that, as soon as detected or suspected, should be brought to the attention of the Government Authorities in accordance with this Act.
- (37) “Outbreak” means the occurrence of one or more cases in an epidemiological unit.
- (38) “Person” means an individual, a company, an unincorporated association, public or private agency or anybody of persons recognised as a distinct legal entity including Civil Society Organization or the citizen or resident of the Kingdom of the Bhutan.

- (੩੭) “སློ་ཞོར་” ཟེར་མི་འདི་ བཀོལ་སྤྱད་དང་འོང་འབབ་ཀྱི་དོན་ལུ་ཨིན་མི་ ལྟན་རྒྱབ་སེམས་ ཅན་དང་ རོམ་གཅིག་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་ རྩ་ གསེར་སྤྱང་ ཉ་ བགས་རྩུབ་སྟོན་ཆ་ག་ ར་ལུ་གོ།
- (੩੮) “སློ་ཞོར་གསེ་སྤྱང་ཁང་” ཟེར་མི་འདི་ ཉེར་སྤྱད་ཐོན་སྤྱད་བཟོ་ནི་དང་ དེགས་རྒྱུད་སྤེལ་ བྱིའི་དགོས་དོན་ལུ་ སློ་ཞོར་གསེ་སྤྱང་འབད་མི་ས་ཁོངས་ ཡང་ན་ མཐུན་རྒྱུ་ཚུ་ལུ་གོ།
- (੩੯) “ས་གནས་གཞུང་” ཟེར་མི་འདི་ ཆེད་འོག་དང་ཁོམ་སྤྱེ་ དེ་ལས་ རྩོང་ཁག་ཚུ་ནང་ བཅག་འཐུ་གྲུབ་ཡོད་མི་དང་ བསྐྱོ་བཞག་གནང་ཡོད་མི་ཡིག་ཆ་དག་ཉིས་ཆར་ལུ་གོ།
- (੪༠) “ཤ་འཛིན་སྤྱོད་པའི་ཆོག་ཐམ་” ཟེར་མི་འདི་ ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ མི་ངོམ་ཅིག་ ལུ་ ཤ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་སྤྱེ་ འཛིན་སྤྱོད་འཐབ་ནི་ ཡང་ན་ བཀོལ་སྤྱད་ག་སྟོན་ག་ བསག་བཞག་ནི་ སྤྱེལ་འབྲེལ་འབད་ནི་ ཡང་ན་ ཤ་དང་ ཤ་གི་ཐོན་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོང་འབྲེལ་ འཐབ་ནི་གི་ གནང་བ་བྱིན་ཡོད་མི་ལུ་གོ།
- (੪༡) “ལྟན་ཁག་” ཟེར་མི་འདི་ སོ་ནམ་དང་སློ་ཞོར་ལྟན་ཁག་ལུ་གོ།
- (੪༢) “ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་མི་ནད་གཞི་” ཟེར་མི་འདི་ ལྟན་ཁག་གིས་ཆ་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་ ནད་གཞི་ དེ་ཡང་ རྒྱབ་སྤེལ་འདི་ངོས་འཛིན་འབད་མ་ཅིག་ ཡང་ན་རྒྱབ་སྤེལ་འཐོན་ པའི་དོགས་པ་འབྱུང་ཆེ་ འདི་འཕྲོ་ལས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འཁྲིལ་ གཞུང་གི་དབང་ འཛིན་ཚུ་ལུ་ ལྟན་ལུ་འབད་དགོ་མི་ སེམས་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་ལུ་གོ།
- (੪༣) “རྒྱབ་སྤེལ་” ཟེར་མི་འདི་ ནད་ཡམས་བརྟག་དཔྱད་སྤྱེ་ཕན་ནང་ ནད་གཞི་གཅིག་ ཡང་ ན་ མངམ་ཐོན་མི་ལུ་གོ།
- (੪༤) “མི་ངོ་” ཟེར་མི་འདི་ མི་ངོ་དང་ཆོང་སྤྱེ་ ལས་འཛིན་མེན་པའི་ཆོག་ས་པ་ མི་མང་ ཡང་ ན་ སྤྱོར་སྤྱེ་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་མཐུན་མངའ་འཁུལ་ལས་སྤྱེ་སོ་སོ་ཅིག་སྤྱེ་བཅུ་མི་ ངོས་ འཛིན་ཅན་གྱི་མིའི་མཐུན་ཆོག་ས་ཕྱིས་ཏེ་ མི་སྤྱེ་ལས་ཆོག་ས་ ཡང་ན་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ ཀྱི་མི་ཁྲུངས་ ཡང་ན་ གནས་སྤྱོད་མི་ཅིག་ལུ་གོ།

- (39) “Pet Animal” means an animal kept for companionship under the ownership of a person.
- (40) “Private Farm” means a farm that is managed and operated by private individuals.
- (41) “Public places” means commercial centers, recreational centers, institutions, public gatherings or spaces, public transportation; or any other places or areas as may be declared by the Government as public places.
- (42) “Quarantine” means confinement of animal or animal product that may be harbouring pests or diseases for specified period under observation by the regulatory authority.
- (43) “Raw material” shall mean any ingredients used in production of animal feed.
- (44) “Regulatory Authority” shall mean Bhutan Food and Drug Authority or any other agency identified by the Government.
- (45) “Risk” means the likelihood of the occurrence and the likely magnitude of the biological and economic consequences of an adverse event or effect on animal or human health.
- (46) “Risk Analysis” means the process composed of hazard identification, risk assessment, risk management and risk communication.
- (47) “Shelter” means a place or an area temporary or permanent that protects animals from wind, rain, sun and cold.

- (༣༩) “གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་” ཟེར་མི་འདི་ མི་ངོམ་གི་བདག་དབང་ནང་ གྲོགས་དོན་ལུ་
བདག་འཛིན་འཐབ་བཞག་མི་སེམས་ཅན་ལུ་གོ།
- (༤༠) “སྒྲེར་གྱི་གསོ་སྦྱང་ཁང་” ཟེར་མི་འདི་ སྒྲེར་གྱི་མི་ངོམ་ཚུ་གིས་ འཛིན་སྦྱང་དང་ལས་སྦྱང་
འབད་མི་གསོ་སྦྱང་ཁང་ལུ་གོ།
- (༤༡) “མི་མང་ས་ཁོངས་” ཟེར་མི་འདི་ ཚོང་ལས་ལྟེ་བ་དང་ སློ་སྟོན་ལྟེ་བ་ གཙུག་སྡེ་ མི་མང་
འཛོམས་ས་ མི་མང་སྐྱེལ་འདྲེན་ དེ་ལས་ ས་ཁོངས་གཞན་ ཡང་ན་ གཞུང་གིས་མི་
མང་ས་ཁོངས་སྡེ་ངོས་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་ ས་ཁོངས་ཚུ་ལུ་གོ།
- (༤༢) “བྱར་བཞག་” ཟེར་མི་འདི་ ནད་འབྱུབ་ ཡང་ན་ ནད་གཞི་ཡོད་པའི་དོགས་པ་ཡོད་མི་
སེམས་ཅན་ ཡང་ན་ ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ གསལ་བཀོད་འབད་མི་དུས་ཡུན་ནང་ ཚད་འཛིན་
དབང་འཛིན་གྱིས་ ལྷ་རྟོག་གི་དོན་ལུ་བཞག་མི་ལུ་གོ།
- (༤༣) “རྒྱ་ཆ” ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ བཟོ་སྐྱུན་གྱི་དོན་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་མི་
རྩིས་གང་རུང་ལུ་གོ།
- (༤༤) “ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་” ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་བཟའ་ཆས་དང་སྤྲན་རིགས་དབང་འཛིན་
ཡང་ན་ གཞུང་གིས་ངོས་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་ ལས་སྡེ་གཞན་གང་རུང་ལུ་གོ།
- (༤༥) “ཉེན་ཁ” ཟེར་མི་འདི་ ངན་པའི་བྱུང་རྒྱུན་འབྱུང་སྤྱད་པའི་འོས་འབབ་དང་ འདི་དང་
འབྲེལ་བའི་ སྐྱེ་ལྷན་རིག་པ་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གཞོད་པ་ཚུ་གི་ཚད་གཞི་ལུ་གོ།
- (༤༦) “ཉེན་ཁའི་དབྱེད་བྱུང་” ཟེར་མི་འདི་ གཞོད་ཉེན་ངོས་འཛིན་དང་ ཉེན་ཁའི་བརྟག་ཞིབ་
འཛིན་སྦྱང་ དེ་ལས་ བརྟ་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་རིམ་ལུ་གོ།
- (༤༧) “སྤྱོད་གནས་” ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་ཚུ་ ལྷུང་མ་ ཆར་པ་ ཉིམ་ དེ་ལས་ གང་བ་
ལས་ཉེན་སྦྱོབ་འབད་མི་ གནས་སྐབས་ ཡང་ན་ གཏན་འཇགས་ཀྱི་ས་ཁོངས་ལུ་གོ།

- (48) “Stray Animal” means an animal wandering at large and not being under the control or charge of any person or not able to be identified by the Regulatory Authority and the Local government.
- (49) “Surveillance” means the systematic ongoing collection, collation, and analysis of information related to animal health and the timely dissemination of information.
- (50) “Technical Standards” means established norms or requirements that set uniform criteria, processes, methods and practices.
- (51) “Tshethar Activity” means a religious practice in Buddhism where animal is being rescued, liberated and managed in compliance with the animal welfare standards.
- (52) “Veterinary Clinic” means an authorized establishment where animal health care services are provided.
- (53) “Veterinary Clinical Services” refers to the range of professional medical, surgical, and diagnostic care provided by Certified Veterinary Practitioners to diagnose, treat, and prevent diseases, injuries, and other health conditions in animals.
- (54) “Veterinary Council” means a statutory body which regulates veterinary practice in the country.

- (༤༥) “སྤང་འབྲུམ་སྟོད་མི་སེམས་ཅན་” ཟེར་མི་འདི་ མི་ངོམ་གང་རུང་གི་ བདག་དབང་ལུ་
མེད་མི་ ཡང་ན་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་དང་ ས་གནས་གཞུང་གིས་ རོས་འཛིན་འབད་
མ་ཚུགས་པའི་ རང་དབང་སྤེལ་སྤང་འབྲུམ་སྟོད་མི་ སེམས་ཅན་ལུ་གོ།
- (༤༦) “ལྟ་རྟོག་” ཟེར་མི་འདི་ ལམ་ལུགས་དང་འབྲེལ་ སེམས་ཅན་སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་
དང་འབྲེལ་བའི་ འབྲུང་བཞིན་པའི་བད་དོན་དང་གནས་ཚུལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ དབྱེ་དབྱེད་ དེ་
ལས་ རུས་ཚོད་ཁར་ བད་དོན་སྤེལ་མི་ལུ་གོ།
- (༥༠) “བྱད་རིག་གནས་ཚད་” ཟེར་མི་འདི་ གཅིག་མཚུངས་ཀྱིས་ཚད་གཞི་དང་བྱ་རིམ་ ཐབས་
ལམ་དང་ལག་ལེན་ཚུ་ གཞི་བཙུགས་འབད་ཡོད་མི་ལམ་ལུགས་ ཡང་ན་ དགོས་མཁོ་
ཚུ་ལུ་གོ།
- (༥༡) “ཆོ་ཐར་གྱི་ལས་སྒྲུབ་” ཟེར་མི་འདི་ རང་པའི་ཆོས་ལུགས་ནང་ ཆོས་ལཱ་ན་གྱི་ལག་ལེན་
དེ་ཡང་ སེམས་ཅན་ཚུ་ སྟོག་སྐྱབས་འབད་ནི་དང་ རང་དབང་བྱིན་ནི་ དེ་ལས་སེམས་
ཅན་ཕན་བདེའི་གནས་ཚད་དང་འབྲེལ་ འཛིན་སྦྱང་འབྲེལ་མི་ལུ་གོ།
- (༥༢) “སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་སྒྲན་བཙུགས་ཁང་” ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་གྱི་འཕྲོད་
བསྟེན་ཞབས་རྟོག་ལུ་པའི་ དབང་ཚད་ཡོད་མི་གཙུག་སྤེལ་ལུ་གོ།
- (༥༣) “སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་སྒྲན་བཙུགས་ཞབས་རྟོག་” ཟེར་མི་འདི་ རད་གཞི་ངོས་
འཛིན་དང་ སྒྲན་བཙུགས་ རད་གཞི་དང་གཞི་སྒྲན་ཚབས་ཆེན་བཀའ་ཐབས་ དེ་ལས་
སེམས་ཅན་གྱི་གཞན་མི་གསོ་བའི་གནས་སྤངས་ཚུ་ རོས་སྤྱོད་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་འཕྲོད་
བསྟེན་སྒྲན་པ་གིས་ བྱད་རིག་གི་སྒྲན་བཙུགས་དང་ གཤག་བཙུགས་ དེ་ལས་ རོས་འཛིན་
གྱི་ཞབས་རྟོག་བྱིན་མི་ཚུ་ལུ་གོ།
- (༥༤) “སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་ཆོགས་སྤེལ་” ཟེར་མི་འདི་ རུལ་ཁབ་ནང་ སེམས་ཅན་འཕྲོད་
བསྟེན་གྱི་ལག་ལེན་ཚུ་ ཚད་འཛིན་འབད་མི་ ཁྱིམ་མཐུན་གྱི་གཙུག་སྤེལ་ལུ་གོ།

- (55) “Village Animal Health Worker” means a person identified and recognized by the Department, in consultation with the local government, to support the delivery of basic animal health services at the village level, including disease surveillance, animal health awareness, and basic preventive care, under the supervision or guidance of a Certified Veterinary Practitioner.
- (56) “Zoonotic Disease” means any disease transmissible between animal and human and vice-versa.

- (ཡལ) “ཁྱོང་གསེབ་སེམས་ཅན་གསོ་བའི་ལས་བྱེད་པ་” ཟེར་མི་འདི་ རོ་སྦྱར་ཡོད་མི་སེམས་
 ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་སྦྲུན་པའི་ ལམ་སྟོན་དང་ལྟ་རྟོག་གི་འོག་ལུ་ ཅན་ཡམས་བརྟག་ཞིབ་
 དང་སྦྲུན་ལུ་ སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་གོ་རྟོགས་ དེ་ལས་ གཞི་རིམ་གྱི་སྟོན་འགོག་
 ཞབས་རྟོག་ཚུ་བཟིས་ཏེ་ ཁྱོང་གསེབ་གྱི་གནས་ཚད་ལུ་ སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་
 གཞི་རྟོན་ཞབས་རྟོག་བྱིན་ལུ་ རྒྱབ་སྦྱོར་འབད་མི་ ས་གནས་གཞུང་དང་གོས་བསྟན་ཐོག་
 ལས་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་རོས་འཛིན་དང་ རོས་ལེན་འབད་ཡོད་མི་ མི་རིམ་གྱི་ལུ་གོ།
- (ཡལ) “མི་དང་སེམས་ཅན་གྱི་བར་ན་འབྲུ་ཉེན་ཡོད་མི་ནད་གཞི་” ཟེར་མི་འདི་ མི་དང་སེམས་
 ཅན་གཉིས་གྱི་བར་ན་ གཅིག་གིས་གཅིག་ལུ་འབྲུ་མི་ ཅན་གཞི་གང་རུང་ལུ་གོ།